

בשורה טובה ישמח לב מבקשי ה'

בשמחה רבה מודיעים אנו
כי בס"ד יצא לאור הספר

דברי יעקב ב"ב

להגאון האדיר שר התורה סבא דמשפטים
מורינו הגאון רבי יעקב בלויא זצ"ל
חבר הביד"צ ורב שכר פאג"י סנהדריה
מח"ס פתחי חושן ברית יהודה ושא"ס
הכולל בתוכו אסופת שיעורים
ובירורי הלכה בכל ד' חלקי שו"ע
תשובות ודרושים
קונטרס ביסודות הלכות טומאה וטהרה
הלכות עירוב תבשילין
וקצת מלאכות שבת

לרגל ההוצאה מחיר מיוחד!
עד ליומא דהילולא ג' שבט הבעל"ט

לע"ע ניתן להשיג ב: ספרי הישיבה רח' בית ישראל, ספרים ווינקל רח' עלי הכהן
בב"ש: משפחת רבינוביץ רח' מצפה רש"פ 7

כמו"כ ניתן להשיג את הספר הנ"ל וכן כל ספרי המחבר במחירים מוזלים עד ה"א"צ
אצל משפחת בלויא רח' אליהו ראם 3 ירושלים ואצל משפחת בלויא רח' אלעשה 3 שכר פאג"י ירושלים

ספר דברי יעקב

חלק א'

אסופת שיעורים, דרשות,
תשובות ובירורי הלכה

מאת
אבינו רועינו הגאון הגדול
רבי יעקב ישעי' בלויא זצ"ל
רב שכונת פאג"י סנהדריה
חבר הביד"צ פעיה"ק ירושלם ת"ו

ירושלם ת"ו
כסלו תש"פ לפ"ק

בכל עניני הספר
יש לפנות אל בנו:
הגאון רבי חיים יוסף בלויא שליט"א
שמואל הנביא 54/ב ירושלים

בארה"ב
אצל הרב בנימין ארי' גליק
36 New County Rd. Airmont N.Y. 10952

©

כל הזכויות שמורות

עיצוב שערים וכריכה: אייזנער 02-6285246

הקדמה מבני המחבר

ברגשי קודש ומתוך שיר שבח והודיה להקב"ה, עומדים אנו בפתח שער הספר "דברי יעקב" בו נקבצו ובאו דרשות בהלכה בכל חלקי התורה אשר השמיע אבינו רועינו הגאון בעל פתחי חושן זצ"ל במשך עשרות שנות הרבצת התורה, בשבתא דריגלא ובשאר זמנים ומועדים לטובה בהם השמיע את דברי תורתו בפני שומעי לקחו, וכן שאר דרשות מאמרי תורה ותשובות להלכה אשר כתב והעלה עלי גליון לבאר ולברר דבר ה' זו הלכה מתוך בהירות ובקיאות בדרך לימודו המיוחד.

הן אמת כי עיקר תורתו היתה בבחינת תורה שבכתב, הלא המה ספריו הרבים אותם כתב וערך בדרך לימודו בעיון והתמדה בלתי ניתנים להשגה, ואשר במשך שעות רבות ישב על מקומו מסובל ביסורים קשים, ירד לעמקי הסוגיות בהם עסק ומתוכם הביא לכלל ישראל את סדרת חיבוריו הגדולים והמקיפים אשר הן הנה היו לבני ישראל עד היום נכסי צאן ברזל בעולם התורה וההוראה הלכה למעשה, וקיים בנפשו לולי תורתך שעשועי וגו'.

זאת ועוד אשר חלק גדול מסדר יומו הקדיש להשיב לשואליו דבר ה' זו הלכה, אשר דלתות ביתו היו פתוחות תמיד בכל עת להורות לכל שואל ומבקש ה', ויום ולילה לא שבת מלהיות עבד לעבדי ה' לענות להם את הדרך ילכון בה והמעשה אשר יעשון כדת וכהלכה, וכל זה לבד מעבודתו הציבורית אשר מסר את נפשו לדון ולהורות עשרות בשנים בשבתו כסאות למשפט בבי דינא רבא לשפוט את העם משפט צדק, וכן במערכת הכשרות אשר היה עמוד האש לפני המחנה לשמור על טהרת שולחנם של ישראל, וכגברא דמרא סיעא חפץ ה' בידו הצליח וקנה לו שם עולם וכתר שם טוב.

בנוסף לכל אלו מדי פעם היה משמיע את דבריו ברבים, בעיקר בימי שבתא דריגלא בעת האסף שומעי לקחו עדת אהוביו תושבי שכונתו צמודי לבבו אשר השפיע וקרן עליהם מקרני הוד תורתו, לשמוע תורה מפיו דעת ותבונה, וכן בכל מועד אשר עשה לעצמו קביעות להשמיע דבריו לסגל חבורת לומדים אשר קבע כמשמרות נטועים לקבוע להם סדר לימודים ביומי דפגרא ולעידוד וחידוד הופיע לפניהם בדברי תורה, בשיעורים ודרשות הללו ערך סדר לימודו לברר הלכה ממקורה, ולאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא עד שיבין כל שומע את ההלכה הברורה ממקור הדברים, ובדר"כ היו אלו שיעורים הנוגעים לעניני הזמן והמועד.

כאשר עיני הלומדים יחזו מישרים לקטנו בחלק א' של ספר זה את הדרשות ושיעורי תורה אשר השמיע ברבים, וכן בירורי הלכה שכתב בכל חלקי התורה והשו"ע, וחלקם דרשות לבר מצוה אשר הכין ולמד עם צאצאיו שיחיו, ובהם גליא לדרעא ונפל נהורא בבי מדרשא בהרבה ממקצועות בכל חלקי התורה והשו"ע.

בחלק ב' נקבצו ובאו ליקוטי תשובות בהלכה אשר אמנם מיעט לכתוב ורק מכתבי

תורה ותשובות להלכה בודדים נשארו בידינו, אבל ממעט מזעיר זה רואים את כוחו הגדול להשיב כדת וכהלכה כדרכו בקודש, גם אספנו מעט מן הדברים שנשא באגדה בזמנים שונים וכן הספדים שנשא על גדולי ישראל זצוק"ל, כך גם צורף לחלק זה קונטרס גדול ביסודות הלכות טהרה נגעים ואהלות אשר כתב וערך יחד עם רעיו להבלחט"א הרה"ג ר' ניסן שוב שליט"א והרב עזריה שמואלי שליט"א, ואשר בדעתם היה לחבר חיבור גדול ומקיף בענינים אלו, ומחמת כל מיני סיבות לא אסתייעא מילתא ונותרו באמצע מלאכתם, וכל ימיו היה מצטער על העדר השלמת החיבור הגדול הזה שהיה יכול להיות לתועלת גדולה, אולם חלק זה עצמו שנשא בידינו יש בו כדי להעיד על כותביו ועורכיו ובראשם רבינו המחבר, ועל המלאכה הגדולה שעשו בהלכות חמורות אלו. וכן קונט' שלם בהלכות עירוב תבשילין הלכה למעשה, ובמלאכות שבת על פרטיהם, דבר דיבור על אופנו בטוב טעם ודעת כדרכו בחיבוריו הגדולים.

ספר זה הוא כהשלמה והמשך לסדרת ספריו הגדולים אשר כאמור קנו להם שם עולם בכותל המזרח של עולם התורה ופסק ההלכה הברורה במקצועות קשות שבתורה והוראה, וכל בית ישראל הולכים לאורו בהיר הוא בשחקים, ובגנים זוכה להיות שפתותיו דובבות בקבר כמאמר חז"ל על ת"ח שאומרים דבר שמועה מפיו ודומה כאילו הוא חי.

הנה מקום אתנו להוקיר לידיד נכבד הרב החסיד מו"ה בנימין ארי' הלוי גליק שליט"א מעי"ת מאנסי אשר זכה ליצוק מים על ידו וזכה לחביבות וקרבה אצל אאמו"ר המחבר זצ"ל, אשר לקח מקח טוב לעצמו לזכות את ישראל בחיבור גדול ומקיף זה, וזכה שתהיה המהדורה נקראת על שמו, יעמוד לו זכותו של אאמו"ר המחבר זצ"ל לזכות לרב טובה וברכה בני בריכי חיי אריכי ומזוני רוויחי, ובכל אשר יפנה ישכיל ויצליח הוא וביתו ויו"ח הי"ו, וגדול זכותו של המזכה את הרבים.

בצאתנו מפתח השער, קובעים ברכה לעצמם נכדי הגאון המחבר זצ"ל המתמסרים בלו"נ למען יצא הספר דבר נאה ומתקבל הרב הגאון ר' שמואל ליברמן שליט"א מו"צ בפעיה"ק ת"ו, ומשנהו הרה"ג ר' יצחק שלמה בלויא שליט"א, ישאו ברכה מאת ה'.

תקוותינו כי גם ספר זה כשאר ספריו הגדולים ימצא מקום של כבוד בהיכלי התורה והיה זה שכרינו לעשות נייחא נפשיה לאבינו הגאון המחבר זצ"ל אשר בחיי חיותו מסר את לתורת ה' תמימה, ואף כי אחרי מותו שזכה לזכות את הרבים בדברי תורתו ונותן לו מהלכים בין העומדים. זכותו תעמוד לנו להתברך בכל הברכה האמורה בתורה לראות את בנינו ויו"ח הי"ו הולכים בדרך הישר והטוב, ממשיכים לשאת את שמו הגדול עליהם ללכת בדרכיו אשר דרך בהם ולימד אותנו, עדי נזכה בקרוב לישועתן של ישראל בב"א.

הכותבים וחותמים בברכה

בני המחבר

כסלו תש"פ

הסכמת כ"ק מרן הגאב"ד שליט"א

RABBI I. T. WEISS

CHIEF RABBI

OP JERUSALEM
RECHOV GIVAT MOSHE 2
JERUSALEM E. ISRAE

יצחק טובי' ווייס

רב ואב"ד
לכל מקהלות האשכנזים
פעילה"ק ירושלים תובב"א

ב"ה

חמשה עשר מנחם אב תשע"ט לפ"ק

הן הראוני גליונות מספר "דברי יעקב" שעומדים להוציא לאור והוא מלוקט מדרשות שיעורים, תשובות ומאמרים שכתב הגאון הגדול המפורסם כש"ת מוה"ר ר' יעקב ישעי' בלויא זצ"ל חבר הביד"צ ומחבר הרבה ספרים בהלכה שנתקבלו בכלל ישראל.

והנה הספר הזה הוא קיבוץ גדול מדרשות ושיעורים שאמר הגאון ומתשובות שהשיב לשואליו, ומקיף חלקים גדולים בכל חלקי התורה בדרכו בבחיורות ובקיאיות נפלאים לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, וגם קונ' גדול ביסודות הלכות טומאה וטהרה ועוד רבות כאשר עיני הלומדים יחזו מישרים, וגם אני להבליח"ט זכיתי לבא בכתובים בכמה ענינים בהלכה. ובוודאי ימצאו בו לומדי הלכה ושוחרי תורה ברכה מרובה.

והריני בזה בברכה לבניו הרבנים שליט"א העוסקים בהפצת והרבצת תורתו להאיר לבני ישראל, וזכותו הגדולה של אביהם זצ"ל, וזכות הפצת תורתו תעמוד להם לרב ברכה והצלחה, ויהי"ר שיוזכו להמשיך לזכות את הרבים מתוך הצלחה נחת ושמחה בסייעתא דשמיא מרובה וכט"ס.

והחתי מלא מצות עשרה
אלהאשר ווייס

לזכר ולעילוי נשמת

זקני הגאון הצדיק המפורסם
רבי חנוך שלום ב"ר אברהם צבי הלוי גליק זצ"ל
אבד"ק ור"מ בית אברהם ברוקלין יצ"ו

זקינתי הרבנית הצדקנית מרת צארטל ב"ר אברהם ע"ה

זוג' בזיוו"ש הרבנית הצדקנית
מרת פערל בת הרב יודא טרייטעל ע"ה בראנסדארפער

זקני הרה"ח המפורסם רבי חיים אלכסנדר ב"ר יעקב ניימאן ע"ה
סופר סת"ם, שו"ב ומוהל מומחה

זקינתי האשה החשובה מרת סימא רחל ב"ר אליהו ע"ה

דו"ז הרה"ח רבי יעקב אליעזר ב"ר אליהו ע"ה

חו"ז הרה"ח ר' יוסף יודא ב"ר שאול ברוך גרינוואלד ע"ה
וזוג' מרת יהודית ב"ר יצחק ע"ה

חו"ז הרה"ח ר' ישראל ברוך ב"ר יצחק יודא גוטמאן ע"ה
וזוג' מרת שרה פייגא ב"ר שלמה ע"ה

דודי הרה"ק מרן רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל
הרבי מריבניצא

דודי הרה"ח ר' אליהו ב"ר חיים אלכסנדר ניימאן ע"ה

גיסי הרה"ח ר' אלימלך ב"ר עזריאל גליק ע"ה

הרבנית הצדיקת אלטא פיגא בת הרה"צ רבי אביגדור טייטלבוים ע"ה
אלמנת מרן רביה"ק בעל ויואל משה זצוק"ל זי"ע אבד"ק סאטמאר וגאב"ד ירושלם

הונצח ע"י הרה"ח מו"ה בנימין ארי' סג"ל גליק שליט"א

שמחה על הברכה

ידידנו הנכבד
איש חי רב פעלים למען טהרת שולחנם של ישראל,
איש תבונות נעים הליכות, ידיד נאמן לבית אבא

הרב החסיד המפו' מוה"ר

בנימין ארי' סג"ל גליק

שליט"א

שזכה ליצוק מים על ידו של מורינו המחבר זצ"ל בחביבות

אשר בהשתדלותו יוצא ספר זה לאור עולם

וע"ש נקרא

מהדורת גליק

ברכת ה' תלווהו בכל אשר יפנה ויראה ברכה בפעלו יחד עם
נוו"ב מנב"ת תחי', רב נחת דקדושה מכל יו"ח זרע ברך ה',
מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, זכות התורה וזכות המחבר
זצ"ל יעמוד לו להתברך ממעון הברכות בכל מיילי דמיטב

מילין זעירין

ברגשי גיל אפתח בברכת התורה וברכה סמוכה לחברתה ברכת שהחיני וקימני והגיעני ליום זה, בצאת לאור עולם ספר "דברי יעקב" משנתו ותורתו של מו"ר סבא דמשפטים גאון וצדיק שר התורה חכימא דיהודאי מרן רבינו יעקב ישעי' בלויא זצ"ל, ואשר זיכני ליטול חלק בראש לעשות נייחא נפשא לנשמתו.

ברוך המקום שמסר עולמו לשומרים, שומרי משמרת הקודש, ארזי לבנון אדירי התורה, וברוך שבחר בהם ובמשנתם, שתל הקב"ה בכל דור מקבלי ומוסרי התורה, מפרשי ופוסקי ההלכה הברורה, ובכל דור ודור גאוני עולם הטביעו חותם על סדר, פרק או הלכה מסוימת ובהם נחקק שמם לדורות עולם, וספריהם ופסקיהם הם אבני היסוד לחלק או מקצוע מיוחד, ועל פיהם ישק בעולם התורה והלכה סוגיא ודינא דבי רב.

בין גדולי עולם בדור אחרון נמנה רבינו הגאון המחבר שמשמיה קא זכו ליה ובחר ה' ביעקב אודות יגיעתו הגדולה בתורה ומתוך יסורים. ובחלק חושן המשפט במקצוע הקשה והמסועף, וכן בהלכות רבית הוא המורה דרך למאות מורי הוראה ויושבי על מדין בלימוד הלכות ומקצועות אלו, בהיותו חכם הרזים בשבילי ורזי עולם המסחר, ובכשרונותיו הברוכים חיבר חיבורים מחוכמים ומחכימים בעטו עט סופר מהיר, קולע אל השערה ולא יחטיא, ומשקל זהב משקלו. ספרו ברית יהודה הינו אבן שתיה להלכות ריבית, עשרת חלקי הספר הגדול פתחי חושן הוא פותח שער לכל בר בי רב וצורב למקצועות בדיני ממונות. ואף שאר ספריו וחיבוריו הגדולים מתבדרין בבי מדרשא בכל חוגי היהדות החרדית בכל קצוי תבל, והתקבלו כספרי היסוד בלימוד והוראה הלכה למעשה.

יורו משפטיך ליעקב, רבינו הגדול שמו הטוב הלך לפניו וידוע מסוף העולם ועד סופו, ויעמידה יעקב לחק כפוסק הגדול ועמוד ההוראה, וביעקב בחר לו י-ה כרבם של מורי הוראות ודיינים היושבים כסאות למשפט, ללמד אותם הלכה ברורה ומשנה ברורה במקום אחד, ושר צבא בביסוס והעמדת היסוד למערכות הכשרות בדורינו בנבכי התעשייה והמציאות המורכבת בהם. וממנו יתד ופינה למקצועות רבות והלכתא רברבתא תקנות קבועות וקיימות בהלכה והנהגה תוך שמירה על מסורת הדורות.

ועל כל זאת אודה את ה' אשר זיכני לשאת חן בעינו ורבינו זצ"ל קירבני בימין צדקו והאיר עלי מאורו הזך והבהיר, וזכיתי לטעום מיערת הדבש להתחמם לאורו הגדול, לצקת מים על ידיו, ועתה הגדיל חסדו עמי להוציא לאור את החיבור הגדול אשר מאיר באור יקרות חלקים רבים מחלקי התורה, קובץ על יד מכתביו אמריו ושיעוריו, מעט מזעיר אשר העלה עלי גליון לבד מספריו הגדולים המאירים לארץ ולדורים.

רחמנא אדכר לן זכותא דיעקב שלימא, לזכות לרב ברכה והצלחה ולרוב נחת דקדושה מיו"ח שיחיו, יחד עם נו"ב הצנו"ח תחי' מתוך בריות גופא ונהורא מעליא, וממרומיו יליץ עלי לטובה ולברכה ברו"ג, עדי מתים יחיה א'ל ברוב חסדו בעגלא ובזמן קריב.

אלו דברי צעיר התלמידים
בנימין אריה סג"ל גליק

מפתח הסימנים

חלק א

הלכות ציצית

- סימן א. ציצית מצות עשה שהזמן גרמא .....
סימן ב. ציצית חובת גברא או חובת מנא .....
סימן ג. הטיל ציצית למוטלת .....
סימן ד. אם מותר להטיל ציצית בלילה

הלכות תפילין

- סימן ה. דין קדימה בציצית ותפילין .....
סימן ו. בדין זמן הנחת תפילין בשחרית .....
סימן ז. הנחת תפילין לאחר שהתפלל ערבית .....
סימן ח. כתיבת סת"ם על עור איסור הנאה .....
סימן ט. הזמנה לגוף הקדושה לגבי הורדה מקדושה חמורה .....
סימן י. הזמנה לתשמיש קדושה ע"י קטן

הלכות ברכות השחר וקר"ש

- סימן יא. ברכת התורה לניעור כל הלילה .....
סימן יב. בדין הרהור כדיבור

הלכות ברכות הנהנין

- סימן יג. בדין פת הבא בכיסנין טרוקנין וטריתא - לענין ברכה ולענין מצה וחלה .....
סימן יד. בדין קביעות סעודה על פת הבאה בכיסנין .....
סימן טו. שינוי מקום במקום שאינו מוקף מחיצות .....
סימן טז. צירוף חבורות לענין זימון .....
סימן יז. צירוף אוכל ירק לזימון .....
סימן יח. אם מעין ג' פוטר ברכת המזון .....
סימן יט. ברכת מעין שלש, ואם ברכת המזון פוטר מעין שלש .....
סימן כ. בענין ברכה אחרונה .....
סימן כא. בדין מוציא אחרים בברכות ובמצוות .....
סימן כב. שליחות במודר הנאה להוציא אחרים בברכות ובמצוות .....
סימן כג. עניני ברכת החמה .....
סימן כד. מפלג המנחה ולמעלה לענין מצוות התלויות בלילה

הלכות שבת

- סימן כה. .... בדיני אהל בשבת ויו"ט
סימן כו. .... בדיני קושר ומתיר
סימן כז. .... בדיני לישה בשבת
סימן כח. .... בענין גמר מלאכה בשבת
סימן כט. .... בדיני מוקצה בשבת
סימן ל. .... לשחוט בשבת לחולה כשאפשר להאכילו נבילה
סימן לא. .... בדין קנין שיחול בשבת

הלכות עירובין

- סימן לב. .... בדין אי בעי מנח מידי
סימן לג. .... אפטרופוס של קטן מערב בעדו

הלכות פסח

- סימן לד. .... שואלין ודורשין קודם הפסח בהלכות הפסח

ביעור חמץ והמסתעף

- סימן לה. .... בל יראה ובל ימצא
סימן לו. .... נאמנות קטן בבדיקת חמץ
סימן לז. .... הפסק באמצע בדיקת חמץ
סימן לח. .... המשכיר בית לחבירו בי"ד
סימן לט. .... ביטול ומכירת חמץ שקיבל עליו אחריות
סימן מ. .... שליחות לבטל חמצו
סימן מא. .... מכירת חמץ שלא בא לעולם ע"י שליח
סימן מב. .... המלוה את חבירו על המשכון לענין חמץ
סימן מג. .... ישראל ועכו"ם שותפים בתנור של חמץ והמסתעף
לענין מניות בחברה העוסקת בחמץ
סימן מד. .... חמץ של שותפים ישראל ועכו"ם שעבר עליו הפסח
סימן מה. .... רוצה בקיומו בחמץ וביטוח בחמץ
סימן מו. .... בדיקת וביעור חמץ לאחר הפסח

ערב פסח שחל בשבת

- סימן מז. .... ביטול והפקר בשבת וביטול ביום ובלילה
סימן מח. .... קיצור דיני ערב פסח שחל בשבת
סימן מט. .... מכירת חמץ כשחל ערב פסח בשבת

חמץ ותערובתו

- סימן נ. .... חמץ ותערובת חמץ
סימן נא. .... איסור אכילה והנאה מחמץ ותערובתו בפסח
סימן נב. .... איסור הנאה בתערובת חמץ בפסח
סימן נג. .... חמץ אי מיקרי דבר שיש לו מתירין
סימן נד. .... אכילת קטניות בפסח

הגעלת כלים

סימן נה. .... הכשרת המטבח לפסח
סימן נו. .... הגעלת כלים

אפיית המצות

סימן נז. .... לכם במצה ובחלה
סימן נח. .... סתמא לשמה בעשיית מצות מצוה ובשאר מצוות
סימן נט. .... שימור משעת קצירה
סימן ס. .... ביטול ברוב אם מועיל להשלים לשיעור חיוב

ליל הסדר

סימן סא. .... שינויים בהכנה כשחל פסח בשבת
סימן סב. .... ברכה ראשונה ואחרונה על ד' כוסות
סימן סג. .... מצות אכילת מצה
סימן סד. .... אכילת חמץ במוצאי פסח קודם הבדלה

קרבן פסח

סימן סה. .... דיני קרבן פסח, הקרבתו ואכילתו
סימן סו. .... קרבן פסח בשני בתים ובשני חבורות

ספירת העומר ושבועות

סימן סז. .... טעה בספירה ובברכה
סימן סח. .... קצירה וספירה בלילה
סימן סט. .... בדין חדש בחו"ל והבאת עומר מחו"ל
סימן ע. .... העומר שמתיר חדש במדינה ושתי הלחם שמתיר
חדש במקדש

הלכות יום טוב

סימן עא. .... מלאכת אוכל נפש ביו"ט
סימן עב. .... בדיני בורר ביום טוב
סימן עג. .... סוגיא דמתוך והמסתעף לדין מוצא חמץ ביו"ט
סימן עד. .... בדין ממלאה אשה קדרה וכו'
סימן עה. .... מוקצה ביום טוב
סימן עו. .... קידוש וסעודות ביום טוב, וחיובי נשים
סימן עז. .... בדין עירוב תבשילין
סימן עח. .... עירוב תבשילין ע"י גדול העיר

הלכות חול המועד

סימן עט. .... כתיבה לצורך רבים וצורך מצוה בחול המועד
סימן פ. .... בדין שכר מלאכה במועד

הלכות ראש השנה ויום הכיפורים

סימן פא. .... תקיעת שופר – מנין הקולות
סימן פב. .... תקיעות על סדר הברכות בתפלת לחש

סימן פג. .... ראש השנה שחל בשבת – גזירה שמא יעבירונו
סימן פד. .... סדר העבודה ביום הכיפורים

הלכות סוכה

סימן פה. .... דיני סוכה [מקומה, הדפנות והסכך]
סימן פו. .... שיעור סוכה קטנה וגדולה
סימן פז. .... סכך מדבר המקבל טומאה
סימן פח. .... סוכה מעצי אשרה ואיסורי הנאה
סימן פט. .... העושה סוכתו כמין צריך
סימן צ. .... סוכה גבוהה שמיעטה
סימן צא. .... מדרגה שבתוך מרפסת הסוכה
סימן צב. .... סוכה ראויה לשבעה וסוכה שאינה יכולה לעמוד ברוח
סימן צג. .... תעשה ולא מן העשוי בסוכה ובשאר דברים
סימן צד. .... בדין סוכה ישנה
סימן צה. .... חפץ גזול במצוה לענין סוכה גזולה
סימן צו. .... בדין קדושת סוכה ונויה
סימן צז. .... שינוי מקום בסוכה
סימן צח. .... קיצור דיני גשמים בסוכות
סימן צט. .... ברכת שהחיינו על עשיית סוכה

הלכות לולב

סימן ק. .... סיכום שיטות הראשונים - הלכות לולב
סימן קא. .... בדין דיחוי במצוות
סימן קב. .... המשך בדין דיחוי במצוות
סימן קג. .... בדיני נענועים
סימן קד. .... בל תוסיף בד' מינים
סימן קה. .... לולב וציצית שאולים
סימן קו. .... טלטול לולב בשבת

הלכות חנוכה

סימן קז. .... להשתמש לאור נר חנוכה
סימן קח. .... מוסיף שמן בנר חנוכה
סימן קט. .... אכסנאי שביתו מעבר לים

הלכות פורים

סימן קי. .... בן עיר בט"ו ובן כרך בי"ד
סימן קיא. .... פרוז ומוקף בן יומו, קיצור הלכות

חלק יורה דעה

הלכות איסור והיתר

סימן קיב. .... המתנה בין בשר לחלב ובין חלב לבשר
סימן קיג. .... דיני נ"ט בר נ"ט

סימן קיד. .... ביטול איסור לכתחילה בדבר שאינו אכילה והנאה
סימן קטו. .... הולכת הנאה לים המלח
סימן קטז. .... הסובר בדבר שהוא אסור, לאכול או להאכיל להמתיר
סימן קיז. .... דיני טבילת כלים
סימן קיח. .... בסוגיא דזה וזה גורם

הלכות ריבית

סימן קיט. .... איסור רבית בהשאלני ואשאל לך
סימן קכ. .... חששות ואיסורים שבבנקים והיתר עיסקא
סימן קכא. .... תכניות חסכון בבנקים בחשש הלויני ואלוף
סימן קכב. .... מכירת שיק של דולרים והוחזר השיק [והמסתעף
לדיני ריבית בנמצא מום במקח]
סימן קכג. .... ישראל הלוח מעכו"ם לצורך ישראל חבירו
סימן קכד. .... הקדמת מעות לנגר
סימן קכה. .... תנם ע"ג קרקע והפטר [והמסתעף לדיני העברת
הלואה ללוח אחר]

הלכות מקואות

סימן קכו. .... מכיפיה מיברין במעיין
סימן קכז. .... חלוקת אוצר השקה בדבר המקבל טומאה

הלכות נדרים

סימן קכח. .... מנהג כנדר
הלכות ..... שעטנז
סימן קכט. .... כלאים בבגדי כהונה ובציצית
סימן קל. .... דבר שאינו מתכוין בכלאים

הלכות חלה

סימן קלא. .... מצות חלה
סימן קלב. .... חיוב חלה בעיסה ע"ד לחלק ובעיסת נחתום
סימן קלג. .... שאלה בחלה שנתערבה

תרומות ומעשרות

סימן קלד. .... תמצית דיני הפרשת תרומות ומעשרות
סימן קלה. .... קטן במחשבה, ומופלא סמוך לאיש
סימן קלו. .... תערובת פירות טבל משתי שנות מעשר
סימן קלז. .... חנטה לפני ט"ו בשבט לענין מעשרות ולענין ערלה
סימן קלח. .... קיצור דיני ביעור מעשרות

הלכות שמיטה

סימן קלט. .... דיני שביעית
סימן קמ. .... איסור ספיחים בשביעית - תמצית דיני שביעית
סימן קמא. .... הפקר פירות שביעית

סימן קמב. .... אתרוג ששית שנלקט בשביעית
 סימן קמג. .... עניני שביעית באתרוג [וכן הוראות בעניני שביעית]
 סימן קמד. .... תרומות ומעשרות בשביעית
 סימן קמה. .... ביעור פירות שביעית
 סימן קמו. .... בדין רבעי בשביעית
 סימן קמז. .... שמור ונעבד בשביעית
 סימן קמח. .... דיני מוצאי שביעית
 סימן קמט. .... ירקות שיצאו משביעית לשמינית
 סימן קנ. .... מצות הקהל

חלק חושן משפט

סימן קנא. .... בדין הפקר, והפקר להפקיע מאיסור
 סימן קנב. .... הפקר לזמן
 סימן קנג. .... נוטל כלי ע"מ לבקרו והמסתעף לדיני אתרוג
 סימן קנד. .... בדיני אונאה
 סימן קנה. .... בדיני מקח טעות [קלקל או השביח הלוקח המקח
 קודם שנודע המום]
 סימן קנו. .... הזורע בקרקע שאינו שלו אם זוכה בפירות
 סימן קנז. .... זכיה לקטן

שונות

סימן קנח. .... ברירה בשופרות לקיני חובה
 סימן קנט. .... תינוק הנמצא בעיר שישראל ועכו"ם דרים בה
 סימן קס. .... נאמנות האב על בנו שהוא בן י"ג שנה

חלק ב

מפתח מפורט בחלק ב'

תשובות בהלכה

דרושים

קונטרס ביסודות הלכות טומאה וטהרה

קונטרס בהלכות עירובי תבשילין

קונטרס ל"ט אבות מלאכות

תוכן הענינים

הלכות ציצית

סימן א

ציצית מצות עשה שהזמן גרמא

א. ציצית ותפילין מצות עשה שהזמן גרמא
חיוב ציצית בלילה בכסות יום
להסוברים דכסות יום בלילה חייב אמאי
חשיב מ"ע שהזמן ג

ב. הישן בטליתו בלילה, למ"ד כסות יום בלילה
חייב

ג-ד. ב' תירוצי ר"ת בגדר חיוב כסות יום בלילה
חיוב הלילה הוא רק המשך לחובת היום
נפסק טליתו בלילה אי צריך לתקנו
ברכה בלבוש טליתו בלילה

סימן ב

ציצית חובת גברא או חובת מנא

א. מחלוקת בגמ' אי חובת גברא או חובת טלית
ב. פלוגתת הפוסקים בכסות יום בלילה
המחייבים כסות יום בלילה למ"ד חובת גברא
ג. שיטת הטור בבגד שרוצה ללבוש ולא לבשו
עדיין

סימן ג

הטיל ציצית למוטלת

א. הטיל לבעלת ג' והשלימה לארבעה
הטיל למוטלת וחתך הראשונים או השניים
נתכוין להוסיף או לבטל הראשונים
ב. פלוגתת הרמב"ם והראב"ד
נתכוין להוסיף וחתך השניים
ג. מחלוקת הרמב"ם והרא"ש
נידון הבית יוסף בחתך השניים
ד. הכרעת המחבר והרמ"א
מחלוקת הפוסקים בהרמ"א בחתך השניים
ה. המכוין להוסיף אמאי עובר בבל תוסיף קודם
שלבשה

סימן ד

אם מותר להטיל ציצית בלילה

א. להטיל ציצית בלילה בכסות המיוחד ליום
חשש תעשה ולא מן העשוי
תולמ"ה בדבר שאינו אלא מחוסר זמן

מחוסר זמן יותר מלילה אחת
עשיית תפילין בחוה"מ

ב. לא שייך תולמ"ה אלא במעשה הלבישה
איך יתכן עשיית ציצית בשעה שאינו מלובש
בהם ואינו מחוייב אז בציצית
ג. עשיית ציצית בלילה בבגד חדש

הלכות תפילין

סימן ה

דין קדימה בציצית ותפילין

א. בטעם הקדמת ציצית לתפילין
ציצית שקולה כנגד כל המצוות
מצות ציצית תדירה שנוהג גם בשבת
מעלין בקודש
ב. קושיית השאג"א דתפילין תדיר טפי מציצית
דלילה לאו זמן ציצית
תדיר ומקודש הי מנייהו קדים
מצוי לגבי מקודש
מעלין בקודש לגבי דיני קדימה
ג. תירוצ' המלבי"ם לקושיות השאגת אריה
סברא דמעלין בקודש קאי על האדם

סימן ו

בדין זמן הנחת תפילין בשחרית

א. תחילת זמן הנחת תפילין משיכיר
ביאור שייכות משיכיר למצוות תפילין
משום חשש שינה
משום דין ראייה וראו כל עמי הארץ
ב. המשכים לצאת לדרך אימתי מניח תפילין
ג. ביאור שיטת הרמב"ם בשייכות משיכיר
לתפילין
שיוכל לקרות קר"ש בתפילין
בירך על התפילין קודם זמנו
ד. נתחייב במצות ציצית נתחייב בכל המצוות
קיום המצוות בקבלת עול
משיכיר, שיראה עצמו כחלק מכלל ישראל

סימן ז

הנחת תפילין לאחר שהתפלל ערבית

א. התפלל ערבית מבעו"י ועדיין לא הניח תפילין
לא נזכר עד בין השמשות

- ב. נזכר בלילה
ג. ר"ה שחל בער"ש והביאו לו שופר אחר קבלת שבת
לא מל בנו ביום ו' עד לאחר קבלת שבת
חילוק בין קבלת שבת לתפילת ערבית
תינוק שנולד לאחר קבלת שבת
ד. תפילת מנחה קודם הדלקת נר חנוכה
אי נחשב ע"י ההדלקה כעשאו לילה

סימן ח

כתיבת סת"ם על עור איסור הנאה

- א. כתיבת סת"ם על עור ע"ז
מצד מאיס
מצד מן המותר בפ"ך
מצד נהנה מאיסור הנאה
מצד דין לכס
בהמה שנעבדה לע"ז ועשה ממנו קלף
ב. חילוק בין עבודה זרה לשור הנסקל
כשרוף דמי והוי אותיות פורחות באויר
ג. שיטת תב"ש דבעינן מותר ממש
ע"ז איתקש למת
בעינן עשיה כמצותן
הנאת ממון במשטרשי
ד. חלות לשמה באיסור הנאה

סימן ט

הזמנה לגוף הקדושה לגבי הורדה מקדושה

חמורה

- א. לכתוב תפילין על קלף המעובד לס"ת
הזמנה לגוף הקדושה לכו"ע מילתא היא
הורדה לקדושה קלה, להוציאו לחול
ב. תפילין חדשים לשנות משל ראש לשל יד
ג. חילוק בין שינוי מקציעה לקציעה לשינוי קלף
מס"ת לתפילין
ד. החילוק בין הזמנה למעשה

סימן י

הזמנה לתשמיש קדושה ע"י קטן

- א. סודר למיצר ביה תפילין
צר ביה ולא אומניה, אומניה ולא צר ביה
בגד שהכינו למת
הזמנה לעולם, הזמנה באקראי
צר ביה ע"ד לעולם
צר ביה ולא אומניה ואח"כ הזמינו

- ב. קטן אי יש לו מעשה או מחשבה
מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו
ג. קטן שצר ביה תפילין אי נאסר הסודר
ההזמנה נעשה ע"י גדול או הקטן
צר ביה קטן ע"ד שיצור לעולם
בפלוגתת הפמ"ג והמחצה"ש
ד. בביאור סברת פלוגתת הפמ"ג ומחצה"ש

הלכות ברכות השחר וקר"ש

סימן יא

ברכת התורה לניעור כל הלילה

- א. המשכים בבוקר ללמוד
הישן שינת קבע ביום
הנכנס למרחץ ובית הכסא
הלומד בלילה
ב. הניעור כל הלילה
האם מועיל כוונה לפטור רק עד חצי היום
סתירה בדעת המג"א
ג. ביאור שיטת הפוסקים בתוספת ביאור
ד. לבין בערב שבועות לפטור רק אותו יום
בשבועות יש יותר צד לברך ברכת התורה

סימן יב

בדין הרהור כדיבור

- א. הקורא ולא השמיע לאזנו
לגבי קר"ש וברכת המזון ושאר מצוות
ב. פלוגתא דאמוראי אי הרהור כדיבור
בהשוואה לנידון מוציא בשפתיו ואינו משמיע
הכרעת הראשונים להלכה
ג. שיטת הרי"ף והרמב"ם לחלק בין קר"ש לשאר
ברכות
השמעה לאזניו והוצאה בשפתיו דאורייתא
או דרבנן
ד. הרהור לאונסו בביהכ"ס וביהמ"ר
דיבור לאונסו
פלוגתת הראשונים בגדר לאונסו
ה. הכרעת המחבר להלכה דהרהור לאו כדיבור
היה אנוס או חולי
עבר האונס תוך זמן קר"ש
ו. הוכחת הראשונים מהא דדבר דבר גבי שבת
חילוק בין הרהור דאיסור להרהור דהיתר
חילוק בין אם עצם ההרהור אסור או שהמקום
גורם

הרהור באמצע דיבור אי חשיב כהפסק
הרהור הברכה במקום ספק
חשש לא תשא בהרהור
ז. סברת החילוק בהרהור בין חולה לבריא
סברת ההיתר להרהר בביהכ"ס לאונסו

הלכות ברכות הנהנין

סימן יג

בדין פת הבא בכיסנין טרוקנין וטריטא
לענין ברכה ולענין מצה וחלה

- א. מעלת הפת יותר ממזונות
בטעם דפת כיסנין תלוי בקביעות סעודה
ביאור שיטת הראב"ד בפת פחות מכזית
ג' מדרגות בפת ומזונות
ב. ג' הפירושים בדין פת כיסנין
צנימין או פעניץ
ג' הפירושים מדין ודאי או מדין ספק
אבל חצי קביעות מפת לדיעה א' וחצי קביעות
מפת לדיעה ב'
בהא דמהני לברך בומ"מ מספק
ג. שביעה בפחות משיעור קביעות
ד. השוואה לדיני המוציא, חלה, כזית מצה
ומנחות
תחילתו וסופו סופגנין
אטריות לענין הפרשת חלה ולענין ברכה
ה. קוג"ל, אכילת שיעור קביעות סעודה
ו. לביבות, בוכטי"ל
ז. פיצה
ח. לחמניות מזונות
ט. וואפלים, גביעי גלידה
ביסקויט שתחת קרמבו
י. פופקורן, חטה תפוחה
פריכיות חטה, פריכיות אורז
יא. שיעור קביעות סעודה בפת כיסנין
צירוף המילוי לשיעור קביעות
יב. טרוקנין וטריטא
לענין ברכה, הפרשת חלה, כזית מצה
יג. פת כיסנין לענין כזית מצה בפסח
יד. מצות שלנו שהם ריקים דקים ויבשים

סימן יד

בדין קביעות סעודה על פת הבאה בכיסנין
א. ברכת פת כיסנין בקבע או בלא קבע

- ברכת על נטילת ידים בקובע על פת כיסנין
סברת החילוק בין קבע ללא קבע
אכל מעט ונמלך לאכול שיעור קביעות
ב. פ' הא' בכיסנין, נילושה במי פירות
שיעור המי פירות
חלות מתוקות שהאוכלים בשבתות
סעודת שבת אי נחשב בקביעות
פת כיסנין שאוכלים בשבת בקידושים
ג. פ' הב' בכיסנין, עיסה ממולא
שיעור המילוי
עוגת שמרים עם מילוי, בורקס
מילוי בשר וגבינה
פיצה
ד. פ' הג' בכיסנין, ריקים דקים
ביסקויטים, קרקרים, בייגאלאך, וופלים
מצות שלנו בימות הפסח ובשאר השנה
צנימין
ה. איטריות, מקרונים, קרעפלא"ך, קוג"ל
שיעור קביעות סעודה
ו. לחמניות מזונות
ז. שיעור קביעות באוכל גם דברים אחרים
ח. שיטת השו"ע הרב בשיעור קביעות סעודה
ט. שבע בפת עם ליפתן, חיובו בברהמ"ז מן
התורה
שיעור קביעות בנער וזקן שאכילתם מועטת
אכל דברים אחרים ואח"כ פת כיסנין
צנימין שרגילים לאכול מהם רק מעט
י. אכילת לחמניות עם דברים אחרים
מנות שנותנים במטוסים

סימן טו

שינוי מקום במקום שאינו מוקף מחיצות

- א. ג' סוגי שינוי מקום
מבית לבית, מחדר לחדר, מפניה לפניה
האופנים המצילים מדין שינוי מקום
רואה מקומו, דעתו
תוך ד' אמות
לוקח המאכל עמו
דברים הטעונים ברכה במקומם
גדרי דברים הטעונים ברכה במקומם
אכל במזרח תאנה ובא לאכול במערבה
ב. להסוברים דתאינים טעונים ברכה במקומן
מאילן לאילן בגן אחד, מגן לגן

- ג. שינוי מקום במקום שאינו מוקף מחיצות
רואה מקומו
מזרח ומערב
דעתו לשנות מקומו ממזרח למערב
- ד. רואה מקומו במקום מוקף מחיצות
מאילן לאילן כמגן לגן
רואה מקומו בתאנה
- ה. רואה מקומו מבית לבית, מחצר לבית
רואה מקומו במקום שאין מוקף מחיצות
דעתו מאילן לאילן, מגן לגן
מאילן לאילן, שינוי מקום או נמלך
ז. דין נמלך במזרח של תאנה גופא
הביאו עוד מאותו המין כשיש קצת שינוי
מקום
שינה מקומו מאילן לאילן ורוצה לחזור
למקומו
- ח. ביאור דברי השו"ע סעיף ב וסעיף ג
דעתו לשנות מקומו במקום שאינו מוקף
מאילן לאילן
ממזרח למערב באותה תאנה
- ט. מהלך הגר"א בביאור דברי השו"ע
דעתו במאילן לאילן שאינו מוקף
י. הולכי דרכים
יא. סיכום להלכה
מזרח ומערב במוקף ואינו מוקף
מאילן לאילן במוקף ואינו מוקף
מגן לגן
המהלך בדרך

סימן טז

צירוף חבורות לענין זימון

- א. ב' חבורות שבב' שולחנות או ב' בתים
לא נכנסו מתחילה ע"ד להצטרף
הא דמהני זימון אף בלא התחילו יחד
אין בכל חבורה בפנ"ע חיוב זימון
להצטרף יחד לזמן בשם
- ב. אכלו במקומות נפרדים ואח"כ נצטרפו יחד
ג' חבורות של ד', ליחלק לד' חבורות
חיוב זימון, חובת גברא וחובת החבורה

סימן יז

צירוף אוכל ירק לזימון

- א. צירוף מיעוט שאכלו ירק לרוב שאכלו דגן
רוב דעלמא או רוב דמינכר

- גדר רוב דמינכר
- ב. אכל ירק ושתה כוס יין
שתה מים
ג. צירוף אוכל ירק לזימון שלשה
קטן המוטל בעריסה
ד. צירוף אחד לא בעינן כלל שיאכל
צירוף קטן שאינו חייב במצוות
ה. שכח א' מהג' ובירך לעצמו, לזמן עליו
למ"ד דאין מצרפין אוכל ירק לזימון בג'
ביאור דברי הב"י דפרח זימון מיניה
קדם אחד ובירך לענין זימון בשם
ו. אם צריך אבילת ירק שיעור כזית
בצירוף לג' או ל'
ז. אוכל ירק שמצטרף, חיוב או רשות
ח. ב' אכלו פת וא' ירק, שכח א' מהב' ובירך
ט. י' ששכחו ג' ובירכו
ב' אכלו ירק וא' שכח ובירך
א' מהז' אוכלי פת שכח ובירך

סימן יח

אם מעין ג' פוטר ברכת המזון

- א. ברכת המזון אי פוטר מיני דגן, יין, תמרים
מעין ג' אי פוטר ברכת המזון
ב. מנין ברכות דאורייתא או דרבנן
הא דפועלים מקצרים בברכת המזון
ג. היודע לברך רק מקצת ברכת המזון
ד. במעין ג' אינו מזכיר ברית ותורה
ברית ותורה, דאורייתא או דרבנן
ה. עיסה שנתבשלה, ברכתו
ברכה ראשונה ואחרונה במקום ספק
אכל כדי שביעה אי יוצא במעין ג'
ו. ספק פת כיסנין, ברכתו
ירא שמים האם צריך להחמיר
אכל כדי שביעה
ז. מעין ג' אי פוטר ברכת המזון גם מדרבנן
להוציא אחרים כשחוזר ומברך ברהמ"ז
לזמן עם אחרים שחיובן מן התורה
ח. בירך מעין ג' אי יוצא מיהא ברכת הזן

סימן יט

ברכת מעין שלש, ואם ברכת המזון פוטר מעין

שלש

- א. מעין ג' במיני מזונות וז' המינים
נוסח ברכת מעין ג'

- הזכרת מעין המאורע
 ב. נסתפק אם בירך מעין ג'
 מעין ג', דאורייתא או דרבנן
 בג' מיני דגן שאינם מז' המינים
 ג. הא דלא הזכירו ברית ותורה
 ד. הא דקרי מעין ג' בפירות שאין בהם ברהמ"ז
 ה. ברכת המזון אי פוטר מעין ג'
 דייסא, תמרים, יין
 הזכרת ארץ וירושלים שאינם בברכת הזון
 ו. החילוק בין דייסא לתמרים ויין
 בירך ברהמ"ז על פת כיסנין
 ז. אכל אחר הסעודה, אי נפטר בברהמ"ז
 בז' המינים ובשאר דברים
 ח. ד' כוסות, ברכה אחרונה על כוסות הראשונות
 ט. ברכת הזון לחוד גבי דייסא ופת כיסנין
 י. האוכל קודם הסעודה
 דעתו לאכול בתוך הסעודה או לא
 יין שלפני המזון, יין קידוש והבדלה
 יין הבא לאחר הסעודה
 שאר דברים שברכתם בורא נפשות
 דברים הבאים לעורר תאות אכילה
 מיני מזונות קודם הסעודה
 יא. לאכול בשבת קודם הסעודה פירות ומזונות

סימן כ

בענין ברכה אחרונה

- א. כוס חטיטה, ברכה ראשונה ואחרונה
 חטיטה תפוחה, פריכיות אורז
 ב. בירך בורא נפשות אי פוטר מעין ג'
 ביאור החילוק בין שהכל לבורא נפשות
 ג. ברכה אחרונה בכוס חטיטה, להסוברים
 דבונ"ר אינו פוטר מעין ג'
 ד. מאכל שמעורב בו דגן, ברכה ראשונה
 מטרתו לדבק או להטעים
 מאכל שקדים עם קמח שעושים לחולה
 ממתקים וחטיפים שמעורב בהם קמח
 חטיטה שהסירו ממנה הגלוטן, דין החטה
 והגלוטן
 ה. מאכל שמעורב בו דגן, ברכה אחרונה
 ברכה אחרונה בחטיפים שברכתן מזונות
 הדברים בבצק שמצטרפים לברכה אחרונה
 תשובת דברי יואל
 ו. ברכת מעין ג', לה' מיני דגן וז' המינים
- דין קדימה בכמה מינים הטעונים מעין ג'
 ז' מינים הגדלים בארץ ישראל
 הזכרת מעין המאורע
 אכל פירות מז' מינים וגם שאר פירות
 ז. יין פוטר כל מיני משקין
 ברכה ראשונה ואחרונה
 שתה יין שלא בקביעות
 המסובים הטועמים מכוס קידוש
 צירוף ב' מיני אוכל לשיעור ברכה אחרונה
 ח. אכל חצי זית פת או מזונות וחצי זית שאר
 דברים
 אכל חצי זית ושתה חצי זית
 אכל חצי זית פת וחצי זית פירות מז' מינים
 להסוברים דבונ"ר אינו פוטר מעין ג'
 יין המזוג במים, השיעור לברכה אחרונה
 ט. אמירת ועל הכלכלה
 י. ביאור ברכת בורא נפשות רבות
 דעת האריז"ל דקאי על הנשמות המגולגלות
 ביאור החתם סופר

סימן כא

בדין מוציא אחרים בברכות ובמצוות

- א. שליחות במצוות שבגופו
 שומע כעונה
 הפסקבשמיעת קדיש וקדושה באמצע שמו"ע
 שומע כעונה אם הוא מדין שליחות
 שומע כעונה בעבירה התלויה בדיבור
 שומע כעונה בקטן
 ב. קריאת המגילה ע"י חרש
 חומר מגילה משאר דברים
 פרסומי ניסא
 ג-ה. תקיעת שופר ע"י חרש המדבר
 גדר מצות שופר, השמיעה או התקיעה
 נוסח הברכה לשמוע קול שופר
 התוקע לתוך הבור ואינו שומע
 התוקע בשופר גזול
 תוקע שסתם אזניו מלשמוע
 התקיעה חלק מהמצוה או הכשר מצוה
 תקיעה ע"י אינו בר חיובא
 ו. שליחות בתקיעת שופר
 שליחות במצוה שבגופו
 שומע כעונה בשופר ומגילה
 ז. מוציא אחרים מדין שליחות

- עשאו שליח בהדיא
ח. אע"פ שיצא מוציא חוץ מברכות הנהנין
 ביאור החילוק בין בר חיוב לאינו בר חיוב
 הסוברים דאינו מוציא למי שבקי
ט. יצא מוציא לגבי ברכת המזון
 החילוק בין ברכת המזון לשאר ברכות הנהנין
י. אע"פ שיצא מוציא
 מדין ערבות או שומע כעונה
 שמיעת שופר ומגילה ממי שכבר יצא
 ערבות במי שאינו מחוייב בדבר
יא. דין ערבות תלוי במוציא או בשומע
 חיוב ברכה משום דין ערבות
יב. שמע ברכת הגומל מאחר
 בריך אחר בריך רחמנא דיהבך לן
 לא ענה אמן
 עניית אמן בשומע ברכת המצוות ממי שכבר
 יצא
 יכול להביא עצמו לידי חיוב ברכת הגומל

סימן כב

- שליחות במודר הנאה להוציא אחרים בברכות**
ובמצוות
יג. תקיעת שופר למודר הנאה
 תוקע מאליו או בשליחותו
 בדיעבד אם תקע באופן אסור
יד. הוכחת הר"ן מהא דכהני בקרבנות
 חילוק בין תוקע לעצמו או להוציא אחרים
טו. בפלוגתת המחבר והרמ"א בשליחות ללמוד
 מדרש
 בטעם דפלוגתא זו לא שייך גבי שופר
טז. שיטת הב"ח בדעת הרמב"ן

סימן כג

עניני ברכת החמה

- א.** הרואה חמה בתקופתה
 שנת החמה ושנת הלבנה והשוואותיהם
 ארבע תקופות השנה
 י"ב מזלות לי"ב חודשי השנה
 שבעה כוכבי לכת
ב. זמן תליית החמה והלבנה בשעת הבריאה
 מחזור החמה אחת לכ"ח שנה
ג. זמני ברכת החמה אינם תמיד באותו יום
 בחודש
 שינוי מזג האויר בד' תקופות השנה

- ד.** זמן הברכה
 לפני התפילה או לאחריו
 סוף זמן ברכת החמה
ה. ראיית השמש לפני הברכה
 לברך מעומד
 נתכסה השמש בעבים
 נוסח הברכה
ו. לברך ברוב עם
 זריזין מקדימין לעומת ברוב עם
 שיעור ריבוי לרוב עם
ז. חיוב נשים בברכת החמה
ח. ברכת שהחיינו בברכת החמה

סימן כד

מפלג המנחה ולמעלה לענין מצוות התלויות

בלילה

- א.** תפילת ערבית מפלג המנחה
 ב' קולות הסותרות זא"ז
 להתפלל של שבת בער"ש
 של מוצ"ש בשבת
ב. קר"ש וברכותיה מפלג המנחה
 פרשת ציצית
ג. קבלת שבת מפלג המנחה
 קידוש וסעודת שבת מבעו"י
ד. קידוש וכזית מצה בליל פסח מבעו"י
 קידוש וכזית ראשון בליל סוכות מבעו"י
 החילוק בין מצה וסוכה לסעודת שבת
 קטן שהגדיל בשבת, לירד לפני התיבה מבעו"י
ה. ספירת העומר מפלג המנחה
 בחילוק משאר מצוות
 ספירת יום ראשון
ו. נר חנוכה ומגילה מפלג המנחה

הלכות שבת

סימן כה

בדיני אהל בשבת ויו"ט

- א.** איסור עשיית אהל בשבת ויו"ט
 בנין קבוע או ארעי
 אהל עראי בגג או במחיצות
 מחיצה מתרת
 השלמת דופן סוכה, להתיר טלטול
 מחיצה בפני ספרים או נר
 לתלות וילון לפני הפתח

מטה מתקפלת
שולחן העומד ע"ג רגלים
הארכת שולחן ע"י הוצאת המדפים
שולחן ומטה שרגליהם כעין דפים רחבים
פריסת מפה על השולחן
הוצאת מגירה מהשולחן
כיסוי קדירה וחבית

סימן כו

בדיני קושר ומתיר

- א. גדר קשר – חייב, פטור, מותר
מחלוקת רש"י והרי"ף בג' גדרים אלו
גדר קיימא לרש"י והרי"ף
מעשה אומן
גדר מעשה אומן
ב. בסוג הקשר או באדם הקושר
גדר קיימא ואין קיימא
הגדרת אותו יום
הטלת ציצית בטלית ע"מ להתירו ביומו
גדר קיימא לחיוב חטאת
ד. חילוק בין רש"י להרי"ף
ה. עוד בגדר קיימא ואין קיימא
פחות מז' ימים, ז' ימים, חודש, חצי שנה
ו. קשר ע"ד להתקיים ונמלך להתירו ביומו
דעתו להתירו ביומו והתירו לאחר זמן
ז. דעת הט"ז בגדר קיימא
קוצב זמן להתרתו או לא
דעתו להתירו ליומו מיהו הדרך להניחו
לעולם
קשר של ציצית ע"מ להתירו ליומו
ח. אין בדעתו כלום בשעת קשירה, קשירתו
והתרתו
התרת קשר שעושים בבית חרושת
ט. דעת המחבר והרמ"א בפלוגתת רש"י והרי"ף
גדר קיימא לענין פטור אבל אסור
י. התרת קשר כובס, מעשה אומן
יא. ב' קשרים זע"ז
קשר אחד
הוספת קשר על קשר הקיים
ב' קשרים ברפוי
קשר בראש החוט
יב. ב' קשרים זע"ז במקום צער או מצוה
קשר דרבנן במקום צער או מצוה

- מחיצה בפני החמה או הצינה
לשמירת פרטיות
להפריד בין אנשים ונשים
בפני הנר כדי שיוכל לישן
ב. בטעם איסור מחיצה מתרת
מחיצה י' טפחים בפני חמצו של גוי
מחיצה כפי כללי הלכות מחיצה
ג. כיסוי הספרים והסתרת הנר
עשיית מחיצה במקום שמועיל גם כיסוי
עשיית ד' מחיצות לשם צניעות
ד. מחיצת צניעות לקבע
וילון שהוא נע ונד
שיעור קבע ועראי
ה. תוספת על מחיצה מתרת
מחיצה מתקפלת
עובי הקיפולים אי חשיב כמחיצה טפח
ו. סתירת מחיצה מתרת
היתה משמשת ביה"ש כמחיצה מתרת
ז. גג עראי שנעשה להגן, בלא מחיצות
נטיית פרוכת ע"י אדם אחד
תוספת אהל
תוספת על אהל לבוד
ח. עשיית אהל פחות מטפח
מתיחת ב' חוטים וביניהן פחות מג'
לבוד להחמיר
מחיצה ז' ומשהו, להעמידה פחות מג' סמוך
לארץ
ט. למתוח ב' חוטין תוך ג"ט ולהוסיף עליהם
תוספת על אהל שנעשה בשבת
י. תוספת על אהל מדין לבוד
ב' חצאי טפחים וביניהם פחות מג'
עומד מרובה על הפרוץ
עשיית אהל לבוד בעומד מרובה על הפרוץ
יא. גג שלא נעשה להגן
יב. לפרוס ניילון על מטה או עגלת תינוק
גג המחובר בצירים
תוספת אהל על טפח שנפרס בשבת
קיפולי הגגון אי נחשבים כאהל טפח
טיולון שהכיסוי הוא בשיפוע
יג. להאזיל על עצמו ע"י אחיזת בגד בידו
הנהוג בשמחת תורה לפרוס טליתות
מטריה, שמשיה הקבועה בגינה
יד. כסא של פרקים

- יג. עניבה, קשר ע"ג עניבה
יד. קשירת נעליים לכל פרטיו
נתקלקלה העניבה ונעשה קשר
היה דעתו מעיקרא להניחו לשבת הבאה
נקשר מאליו ונמלך להשאירו לעולם
טו. תחבושת
קשר ועניבה, סיכת ביטחון
פחית עם בליטות חדות לתפוס התחבושת
פלסטר על תחבושת או על הגוף
טז. קשירת ס"ת
גלילת הס"ת בשבת במנחה, ביום ה'
יז. מטפחות ראש
יח. קשירת לולב
אינו עומד להתירו אחר החג
תפירות ניתוח בחוט נמס
יט. הידוק קשר ציצית שנפרדה קצת
כ. ניתוק קשר
במקום הקשר או רחוק ממנו
כא. החזרת שרוכי נעליים
רצועות חדשות במנעל ישן
רצועות ישנות במנעל חדש
במקום שדרך לקשור
איכא טורח בהחזרת הרצועות
להשחיל חוט במכנסיים
הכנסת אבנט במכנסיים
כב. הפותל חבלים
שקיות הסגורות בחוט פלסטיק מלופף
- סימן כז**
בדיני לישה בשבת
א. נתינת דיו למים
פלוגתת רבי וריב"ז בנתינת מים זהו גיבולו
דיו, אפר, מורסן, אי חשיבי בר גיבול
ב. גיבול קמח קלי, שתיתא
חרדל שלשו מער"ש
שחליים ששחקן מער"ש
זרק פשתן למים
ג. אי קיי"ל כרבי או כריב"ז
ד. יסוד מלאכת לש
י"א מלאכות פת מדיכן ילפינן להו
ה. הגדרת לאו בר גיבול
ו. גדר דיו דשייך בו לישה
העושה עין הצבע, משום מאי מיחייב
- ז. שיטת הרמב"ם במידי דלאו בר גיבול
ח. לישה בחרדל, תמכא
דבר שיתקלקל אם יעשהו מער"ש
ט. נתן זרע פשתן למים
נתן הרבה מים
משום סמיכות המשקה או דיבוק הגושים
י. גדר בלילה רכה
טיט מגובל שהוסיף עליו מים לרכבו
מים מרובין כמים עבירים
יא. עירוב משקה במשקה
לתת דבש למשקה, או משקה בדבש
להוסיף נוזל לגבינה או שמנת ולבן
דילול טחינה ע"י הוספת משקה
טחינה שנפרד ממנו השומן, לחזור ולערבו
לערב גבינה רכה עם דבש עב
לעשות מיוז ע"י עירוב ביצים ושמן
גיבול יבש ביבש
אבקות שמתערבים יחד ונראים כאחד
דין גיבול למאן דמחייב בנתינת מים
יב. יבש שיש בו לחות עצמית
ריסוק בננה או תפוח
הוספת משקה למעיכת הבננה
יג. למעך חתיכת פת רכה
למעך תפוז"א מבושלים
יד. הכנת סלט ירקות או פירות
להוסיף מיוז לסלט תפוז"א
טו. פסח שחל בשבת, אופן עשיית חרוסת
טז. דייסות
קמח שעושים ממצה אפויה
ליתן פירורי ביסקויט לתוך משקה
לתת לחם חם בתבשיל
לטבול ביסקויט לתוך כוס משקה
הכנת דייסא מאורז טחון
יז. אבקות אינסטנט
אבקה לעשיית פודינג
יח. אופני שינוי להתיר לישה
הרוצה לעשות בלילה רכה
נתינת כל המים בבת אחת
- סימן כח**
בענין גמר מלאכה בשבת
א. הפותח בית הצואר
משום מכה בפטיש או משום קורע

- הסרת המטלית שנותנים במקום הפתח
תפירה שאינה של קיימא
מתירין בית הצואר
בטעם שהשמיט הרמב"ם דין זה
ליתן מוכין חדשים כבר וכסת
חיובו משום תיקון מנא או תפירה
ב. הכרעת הפוסקים בדין פתיחת בית הצואר
נפתח הצואר וחזר וקשרו
קשר שיכול להתירו
ג. ניתוק זוג של מנעלים התפורים יחד
תפירה שאינה של קיימא
ד. ניתוק רצועות שנתקשרו
חילוק בין קשר אומן לשאר קשירות
התרת קשירה שקודם גמר מלאכה או אחריה
ה. מתקן מנא כשנעשה לאחר גמר הבגד
נתינת מוכין לכר וכסת
החזרת חוט למנעל
ו. קריעת חוטים הקושרים מנעלים חדשים
זוג גרביים המחובר בפלסטיק
לנפח ברית אויר

סימן כט

בדיני מוקצה בשבת

- א.** הטעם שגזרו חז"ל איסור מוקצה
השבותים נאסרו בשעת מתן תורה
ב. איסור מוקצה הוא כשאר שבותים
אמירה לעכו"ם בטלטול מוקצה
נגיעה והנאה בדבר מוקצה
מוקצה בדבר שישלומתירין, באכילה וטלטול
ספק דרבנן בדבר שיש לו מתירין
ג. כלי שמלאכתו להיתר
טלטול מחמה לצל, שלא לצורך
כלי אכילה, ספרי קודש
כלי בישול
קדירה לאחר שהוציאו ממנה המאכל
ד. כלי שמלאכתו להיתר ולאיסור
שעון שיש בו מחשבון
אולר שיש בו מקצץ ציפרניים
בגדים, מגבות וכלי מטה
בגדים שהיו רטובים בבין השמשות
ממחטות לחות
ה. כלי שמלאכתו לאיסור, הגדרתו
- טלטול לצורך גופו ומקומו, הגדרתם
במקום שיכול לעשותו בכלי של היתר
ידית של דלת שנפלה
גדר צורך מקומו
מפריע לו המוקצה שעל השולחן
הנחת הכלי אחר גמר השימוש
מחמה לצל לצורך גופו ומקומו שלאח"כ
כלי שמלאכתו לאיסור לצורך חבירו
לשלחו כדורון
השבת אבירת מוקצה
מפתח של דבר מוקצה
מפתח ארון חשמל, מפתח מכונית
מפתח להתנעת המנוע
להשען על מכונית
ליכנס במכונית ולישב בה
לצורך גו"מ כשעיקר כוונתו מחמה לצל
עושה בו מלאכת היתר כדי לטלטלו מחמה
לצל
ו. מוקצה מחמת גופו
טלטולו לצורך גופו ומקומו
הגדרת מוקצה מחמת גופו
בטעם דמעות חשיב מוקצה מחמת גופו
אסימון, טלכרד
כרטיס מגנטי לפתיחת דלת
כרטיס מגנטי לשעון נוכחות
כרטיס קופת חולים, פספורט תעודת זיהוי
שימוש לזיהוי אי חשיב בכלל כלי
כרטיס בנקט, משיכת כספים
כרטיס אשראי
ז. מוקצה מחמת חסרון כיס, הגדרתו
טלטולו לצורך גופו ומקומו
מוקצה מחמת ח"כ בכלי שמלאכתו להיתר
כלים היקרים ביותר
עומד לסחורה מיהו אין מקפיד עליו
בקפידת בעה"ב או במנהג המקום
ח. נייר העומד לכתיבה, גדר המוקצה
נייר שאינו עומד לכתיבה
נייר שכבר כתבו בו
אגרת של דבר מסחר
שיקים, שטרות כסף, כרטיסיה של אוטובוס
כלים יקרים שמקשטים הבית

סימן ל

לשחוט לחולה כשאפשר להאכילו נבילה

- א. לשחוט לחולה כשאפשר להאכילו נבילה שיטת הראב"ד בשם י"א שיטת הר"מ בדמיון לאוכל נפש ביו"ט סברת הרא"ש שלא יקוץ באכילת איסור שיטת הר"ן בשם הראב"ד איסור שבת מעכבו ולא איסור נבילה סברת הר"ן דבנבילה חייב על כל כזית שיטת הרשב"א תליא אי פיקו"נ הותרה או דחויא רוצה החולה לשחוט בעצמו שיטת הש"ג בשם ריא"ז שיטת המאירי סיכום שיטות הראשונים ז. שחיטה במקום איסור אכילה דרבנן ח. חולה שאינו קץ באכילת איסור חולה קטן ט. יש נבילה לפנינו חולה ביוהכ"פ שאפשר להצילו ע"י אינפוזיה בלא"ה יעבור על איסור בתיקון המאכל י. אין החולה צריך אלא לכזית יא. ריבוי בשיעורים באכילת איסור ובשחיטה יב. הפלוגתא בטבל ותרומה מה עדיף בטבל עובר על כל כזית הפרשת תרומה לחולה שלא ברשות בעליו יג. בהא דשבת הותרה טפי משאר איסורים

סימן לא

בדין קנין שיחול בשבת

- א. עשה קנין מער"ש שיחול בשבת מכר מער"ש בתנאי שיעשה בשבת כך וכך פדיון הבן מער"ש שיחול בשבת תרומה והקדש מער"ש שיחול בשבת ב. פתיחת מים לגינה מער"ש כוונה לקנות ולהקנות בשעת חלות הקנין קנין מעכשיו ולמחר בשבת ג. קנין לאחר זמן צריך שהמקנה יחיה אז שנים שעשאוהו ד. לא כתבו שעה בשטר, חלות הקנין בסוף היום בסוף היום חל הקנין למפרע קנין בשבת לצורך מצוה ה. פרקמטיא בחול המועד

תביעת חוב סחורה במועד, זקף במלוח הלואה במועד ע"מ שיתן לו אח"כ סחורה הלוחו סתם ופורע לו במועד בסחורה גביית חוב הלואה הלואה על סחורה שאם לא יפרע יהא שלו קנין קודם המועד שיחול במועד

הלכות עירובין

סימן לב

בדין אי בעי מנח מידי

- א. הני ביצאתא דמישן ביאור קושיות התוס' על רש"י בור וחוליותו, דין תוך הבור ב. דברי הרשב"א ביישוב קושיית התוס' אי בעי מנח אינו מייצר רה"י אלא מסלק המונעים

סימן לג

אפוטרופוס של קטן מערב בעדו

- א. חידוש המרדכי דאפוטרופוס מערב בעדו הוה כשכירו ולקטו הוה כבן בית דמערב שלא מדעתו שכירו ולקטו בדירת ישראל ב. למ"ד עירוב משום דירה ג. אפוטרופוס שדר עם הקטן או לא לערב משל הקטן שלא מדעתו ד. אפוטרופוס תורם ומעשר לצרכו של קטן

הלכות פסח

סימן לד

שואלין ודורשין קודם הפסח בהלכות הפסח

- א. שואלין ודורשין ל' יום קושיית הב"י מהא דמשה תיקן לישראל ב' תירוצי הבית יוסף עיבור השנה בסוף אדר ב. קריאת המגילה קודם י"ד ה. כל מסתכלין במקרא מגילה ג. מהלך הב"ח והחק יעקב רמז לפרשת פרה מן התורה ד. האי ל' יום מאי עבדתייהו עומד בפסח ראשון ומזהיר על פסח שני בקושיית התוס' שע"י שאילתן הוזקק להם ה. יישוב הצל"ח בקושיית ר' יצחק ו. בשיטת הר"ן דחשיב שואל כענין

ביעור חמץ והמסתעף

סימן לה

בל יראה ובל ימצא

- א.** איסור אכילה והנאה מחמץ
זמן תחילת איסורו מדאורייתא ומדרבנן
חמץ שעבר עליו הפסח
מצות תשביתו, בל יראה ובל ימצא
בל יראה מחצות י"ד
- ב.** שיעור אכילה לחיובו מלקות
חצי שיעור בחמץ חמיר משאר איסורים
חצי שיעור במקום דלא חזי לאיצטרופי
שיעור לחיוב בל יראה
- ג.** חצי שיעור במקום שאינו עושה מעשה
שיעור עשה דתשביתו
- ד.** בטעם שחמץ חמיר יותר משאר איסורים
בטעם ומקור חיוב בדיקה
- ה.** בדיקה במקום שאין רגילים בחמץ בקביעות
במקום שאין לחוש לשיעור כזית
בדיקה לפירורים קטנים
- ו.** פירורים שאינם במקום דריסת רגל
פירורים מטונפים קצת
בזמנינו שמנקים בחומרים חריפים
קרקעית הבית וסדקי המרצפות
מנהג הנחת פתיתים
- ז.** בזמנינו שמנקים היטב בחומרים חריפים
שיעור הפתיתים, כזית או פחות
בדיקה במקומות שאין דרך להניח חמץ
ארונות בגדים, ארונות מטבח, מקרר
לימוד זכות לאלה שאין נוהרים בכך
שיעור שהות זמן הבדיקה
- ח.** חיוב ביטול בנוסף לבדיקה
מצא חמץ בפסח האם עובר למפרע
ביטול לחמץ ידוע
יסוד דין ביטול
- ט.** מצא חמץ לאחר הפסח, ליהנות ממנה
חמץ שהפקירו בפני ג'
חמץ שבדק וביטל
מצא פירורין אחר הפסח
נפל עליו מפולת ונתגלה אחר הפסח
- י.** בל יטמין
באופן שאינו עובר משום בל יראה
ככר בבור

- יג.** מכירת חמץ
לחזור ולקנות אחר פסח, חשש הערמה
- יד.** מכירת חמץ בעין
לקנות אחר פסח מישראל שמכר חמץ בעין
- טו.** מכירת כלים הצריכים טבילה
כלי חמץ האם מחויבים למכרם
יש בהם בליעות או דבוק עליהם חמץ
בזמנינו שמנקים הכלים בחומרים חריפים
- טז.** תרופות ודברים שיש בהם תערובת חמץ
להשתמש בתרופות הנמכרים
חיוב בדיקה במקומות שנמכרים לגוי
- יז.** היוצא מביתו תוך ל' ונכנס גוי לדור שם
למכור כל החמץ המונח באותו חדר
המנהג באר"י להשכיר מקומות החמץ
- יח.** חשש משתכר באיסור הנאה
היוצאים מביתם לכל ימי הפסח
- יט.**

סימן לו

נאמנות קטן בבדיקת חמץ

- א.** נשים וקטנים שאמרו אנו בדקנו
הימננו רבנן בדרבנן
בדבר שבידם נאמנים גם בדאורייתא
נשים עצלניות הן
- ב.** נאמנות נשים וקטנים גבי תחומין
נאמנות נשים שפלוני בדק
היוצא מדברי התוס'
- ג.** נאמנות נשים וקטנים בבדיקת חמץ
שליחות לקטן לבדוק
- ד.** חזקה שליח עושה שליחותו בקטן

סימן לז

הפסק באמצע בדיקת חמץ

- א.** שיחה באמצע בדיקת חמץ
בביאור דברי הרא"ש
- ב.** סברתהט"ז בחילוק שבין בדיקת חמץ לסעודה
וסוכה
- ג.** הפסק בין שחיטה לשחיטה
הפסק באמצע מצוה אחת
- ד.** הפסק באמצע לימוד לגבי ברכת התורה
הפסק בין ברכה ללימוד
- ה.** החילוק בין נוסח הברכה
ברכת המצוות עובר לעשייתן
- ו.** דברי הריש מתיבתא בשיחה בין תקיעות
דמיושב למעומד

- ח. שיטת שו"ע הרב בסברת הט"ז
ט. בדיקת חמץ, כמצוה אחת או כב' מצוות
י. הגדרת שו"ע בתקיעות שהן מצוה א' כב' מצוות
יא. קידוש לבנה באמצע קריאת המגילה
הפסק קודם ברכת הרב את ריבנו
ברכת רעמים באמצע ק"ש
חידוש הנו"ב בהגדרת הפסק באמצע מצוה סברת הנו"ב היפך סברת הט"ז
יב. מדברי האחרונים בדביקה חשיב ב' מצוות ברכה אחת בבדיקה כמה בתים הפסק מדין שינוי מקום בפלוגתת הפוסקים ביסוד חיוב בדיקה
יג. חילוק בין בעה"ב לשליח
יד. חילוק בין בדיקה למזוזה
טו. הט"ז והגר"א בשינוי מקום באמצע מצוה עצת הר"ש קלוגער
טז. הפסק בין בדיקה לביעור ברכה בשעת ביעור חמץ
- סימן לח**
- המשכיר בית לחבירו בי"ד**
א-ג. המשכיר בית לחבירו בי"ד חובת הבדיקה על מי שיטות הראשונים בביאור הסוגיא מסירת המפתח הפקיד מפתח ביתו אצל אחר חזר השוכר והחזיר המפתח למשכיר בטעם עצם חובת בדיקה
ד. שיטות הראשונים בדין מסירת מפתח קנין בלא מסירת מפתח מסירת מפתח בלא קנין מסר מפתח שלא בתורת שכירות לא הסכימו סופית על השכירות הודיע המשכיר לשוכר שאינו בדוק
ה. הכרעת הפוסקים במסירת מפתח תשלום השוכר למשכיר עבור הבדיקה רצה ליתן המפתח וסירב לקבלו
ו. החזיר השוכר המפתח למשכיר לקח המפתח לראות הבית
ז. זמן השכירות
ח. שכרו לצורך י"ד בלבד
- השכירו קודם י"ד וחלות הקנין הוא בי"ד
ח. בית פתוח שאין בו מפתח
ט. בית המושכר לשוכר א' ונכנס ב' במקומו
י. מוכר בית לחבירו, חיוב בדיקה על מי ליפטר מחובת בדיקה ע"י מכירה לגוי
יא. ביטול החמץ
יב. מזוזה חובת הדר
חיוב שוכר במזוזה מדאורייתא או מדרבנן יש לו בית ואינו דר בו
- סימן לט**
- ביטול ומכירת חמץ שקיבל עליו אחריות**
א. בל יראה בחמץ שקיבל עליו אחריות לגבי עיר הנדחת, ריבית, שביתת בהמתו אחריות גניבה ואבידה, פשיעה
ב. ביטול ומכירת חמץ שקיבל עליו אחריות חידוש השאג"א דלא מהני ביטול חידוש המקו"ח דבשעת ביעור מהני ביטול להרשות קודם זמן איסורו למכור
ג. שיטת הבי"מ שמבטל הזכות שיש לו בו שיטת האבני נזר
ד. לפטור עצמו מהאחריות בחמץ זה
ה. שיטת שו"ע הרב לחלק בין מכירה לביטול
ו. קיבל אחריות על חמץ גוי והפקידו אצל גוי אחר בחילוק שבין קבלת אחריות למכירה אחריות על חמץ הנמצא בבית בעליו
ז. חברת ביטוח, למכור החמץ המבוטח
ט. אחריות הוא רק בדינים התלויים בממון
- סימן מ**
- שליחות לבטל חמצו**
א. ביטול והפקר ע"י שליח
ב. אופן הביטול ע"י שליח
ג. בטעם דלא מהני שליחות בנדר
ד. כשאין המשלח עומד אצל המבטל
ה. ביטול קודם פסח למה שיתחמץ אחר זמן איסור
ביטול שיחול בזמן איסורו
ו. הפרשה שלא מדעת בעה"ב כשהוא זכות לבעה"ב
ז. מהלך השו"ע הרב בענין ביטול ע"י שליח מכירה ע"י שליח
ח. מכירה ע"י שליח

ט. בחילוק שבין ביטול להפקר

הפרשה ע"י משרתת שלא מדעת בעה"ב

י. שליחות בדבר שאינו גמר מעשה

סימן מא

מכירת חמץ שלא בא לעולם ע"י שליח

א. שליח לדבר שהוא אינו יכול לעשות

דבר שלא בא לעולם או אינו ברשותו

קנה חמץ אחר חתימה על שטר הרשאה

ב. מהלך העונג יו"ט

מכר דשלב"ל ושמיט הלוקח ואכיל

ניחא ליה למוכר דליקו בהימנותיה

עשה הלוקח קנין הגבהה או חצר

הגוי קונה החמץ בקנין חצר

קנין חצר בגוי

ג. הערת הדברי מלכיאל על העונג יו"ט

ניחא דליקו בהימנותיה לגבי שליחות

ד. מהלך הדברי מלכיאל

שליחות לקנות ולמכור בעסקים שונים

שליחות בגט כשהגט עדיין אינו בעולם

סימן מב

המלוה את חבירו על המשכון לענין חמץ

א. גוי שהלוה לישראל על חמצו

התנאים הנצרכים להיתר

ב. הרהינו אצלו

עשה קנין גמור בלא הרהינו

ג. לא הרהינו והגיע זמן הפרעון קודם פסח

עשה החמץ אפותיקי מפורש

הקנה החמץ במכירה מוחלטת

ד. צריך שיאמר לו מעכשיו יהא שלך

הגיע זמן הפרעון ולא פרעו

הגיע זמנו אחר פסח, באמר מעכשיו

הגיע זמנו קודם פסח, בלא אמר מעכשיו

דין אסמכתא בעכו"ם

ה. הגיע זמנו אחר פסח ולא אמר מעכשיו

חיוב פדיון המשכון מן הגוי אחר הפסח

ו. הגיע זמנו אחר פסח ואמר מעכשיו

פדיון המשכון בזמן הפרעון

נתרצה הגוי להחזיר החמץ לאחר הזמן

בחשש שמא יפדהו ישראל אחר פסח

ללוות לכתחילה על סמך שיפדהו

גמר בשעת הביעור שלא לפדותו

ז. דין אסמכתא כשהמשכון שוה כדמי ההלואה

סימן מג

ישראל ועכו"ם שותפים בתנור של חמץ

והמסתעף לענין מניות בחברה העוסקת בחמץ

א. ישראל וגוי שותפים בתנור

טול אתה של פסח ואני אח"כ

קיבלו שדה בשותפות, לענין שבת

התנו בתחילת השותפות

ב. קיבלו שדה בשותפות, לגבי ערלה

לא התנו בתחילת השותפות

הישראל עובד ג"כ בשנות הערלה

שוכרים שניהם פועלים

ג. לא התנו תחילה, לגבי חמץ בפסח

להתנות בתוך הפסח

ד. הישראל יטול קודם פסח דמי התנור

להתנות שיטול מעות ולא חמץ

ה-1. הסתירה בשו"ע בין שבת לערלה בזמן התנאי

תקנת המג"א למכור התנור לגוי

נטילת המעות תחילה

זמן התנאי לשבת וחג שבתוך הפסח

ז. חלוקה לפי חשבון כמה הרויח הגוי בפסח

התנו בתחילת השותפות

ח. אופן המכירה לגוי לפסח

לא הקנה אלא התנה שיתן לו אחר פסח

מעות

לא התנה ונתן לו הגוי אחר פסח מעות או

חמץ

חמץ של ישראל וגוי שעבר עליו הפסח

דין חלק הגוי

ט. מניות בחברה העוסקת בחמץ בפסח

גדר בעלות מניה בחברה

בעלות מוגבלת ללא זכות הצבעה

גדר ציבור, צירוף הרבה יחידים או גוף חדש

מניות במפעל העובד בשבת

י. מניות עם זכות הצבעה

השקעות בחברת השקעות

במפעל שכל בעלי המניות הם יהודים

סימן מד

חמץ של שותפים ישראל ועכו"ם שעבר עליו

הפסח

א. דין החלק שהגיע אל הגוי

שותפים שחלקו יין ביו"ט, דין התחומין

ב. דין החלק שהגיע אל הישראל

ישראל וגוי שקנו שדה, טבל וחולין מעורבין בגדר התערובת טבל וחולין שותפות הגוי הוא יותר ממחצה ג. שותפים ישראל שא' מהן מכר חמצו לגוי דין חלק הנמכר וחלק שלא נמכר בחילוק משותפות ישראל וגוי ד. הכרעת הפוסקים להלכה בל יראה בחמץ שיש בו שותפות גוי ה. חליפי איסורי הנאה בחלוקת שותפות איסור גר וגוי שירשו אביהם גוי, טול אתה ע"ז ישראל וגוי שנשתתפו ובאה להם ע"ז חלוקת שותפות בסתם יינם ברירה בשני מינים

סימן מה

רוצה בקיומו בחמץ וביטוח בחמץ
א. השכרת כלי לגוי שיבשל בו חמץ חרס הדרייני, לסמוך בו כרעי המטה השוכר פועל לשבור קנקני יין נסך השוכר פועל לעשות מלאכה בכלי יי"נ המתן עד שאמכור ע"ז או יי"נ ואפרע לך גוי שאמר לישראל שמור לי ייני בחנם רוצה בקיומו ע"י דבר אחר ב. השכרת תנור לגוי לאפות בו חמץ להשאילו בחנם גוי השוכר כלי ונשבר, בפשיעה או באונס משכיר לו זמן מה קודם הפסח ג. רוצה בקיומו בשאר איסורים חוץ מע"ז קבלת אחריות על חמצו של גוי בבית גוי הצלה מהיזק ע"י קיומו של חמץ המתן עד שאמכור החמץ ואביא לך מעות קבלת הדמים בדיעבד, בע"ז ושאר איסורים ד. נותן לגוי חמץ במתנה ע"מ להחזיר רוצה בקיומו להציל שלו מהפסד קבלת אחריות בשכר על חמצו של גוי ה. לבטח חמץ בפסח המבטח מוכר החמץ לגוי האם המבטח חייב על אבדן החמץ ביטוח חמץ מצד משתכר באיסור הנאה מצד קבלת אחריות, מצד רוצה בקיומו לבטח יין נסך ביטוח לכל השנה ולא דוקא לפסח ביטוח לכל תכולת הבית

סימן מו

בדיקת וביעור חמץ לאחר הפסח
א. ברכה בבודק אחר הפסח ב. ברכה בבודק תוך הפסח ליל י"ד ושכח וביטל קודם הבדיקה בודק בחוה"מ בזמנינו שמוכרים לגוי להשהות חמץ שעבר עליו הפסח ג. נתחמץ לו עיסה בפסח ד. מצא חמץ בפסח לאחר בדיקה וביטול

ערב פסח שחל בשבת

סימן מז

ביטול והפקר בשבת וביטול ביום ובלילה
א. גדר ביטול, מדין הפקר או מדין השבתה הפקר נכסיו בשבת ב. מחלוקת הראשונים בדין הפקר בשבת ג. ביטול בשבת להסוברים דהוא מדין הפקר ד. ביטול בלילה וביום בטעם דלא סגי בביטול בלילה חוזר וזוכה מה שביטל לקיים מצות שריפה בחמץ שלו ביטול בערב פסח שחל בשבת ביטול אחר השריפה להקנות ביום ו' שיחול הקנין בשבת ה. ביטול שנית בעכבר שנטל חמץ ו. לא מהני ביטול לחצאין בטעם דלא מהני ביטול בערב שבת

סימן מח

קיצור דיני ערב פסח שחל בשבת
א. אמירת ויהי נועם במוצאי שבת הגדול תענית בכורים ב. זמן בדיקת חמץ מברכים על בדיקה זו ג. משאירים החמץ שיאכל עוד הזהירות שלא יתפור חמץ בבית ד. סוף זמן אכילת חמץ בכל שנה זמן ביעור חמץ בשעה חמישית ביעור חמץ בליל בדיקת חמץ מצות ביעור בכל דבר כמות החמץ שצריך להשאיר לשריפה שריפת חמץ באופן שלא יפריע לשכנים זמן שריפת חמץ וביטולו בשנה זו

- ה. מנהג מכירת חמץ
זמן המכירה בשנה זו
שעת חלות הקנין
אמירת מזמור לתורה בערב פסח
ז. הגעלת כלים בערב שבת אחר חצות
ח. עשיית מלאכה בער"ש אחר חצות
ט. אפיית מצות מצוה
אמירת הלל בשעת אפייה
י. אכילת מצה בערב שבת
יא. ההכנות ביום ששי לכבוד יו"ט
הפרשת חלה ושריפתו
הסרת כפולות ונפוחות
יב. הכנת חלות בשיעור מצומצם
יג. בישול תבשילי חמץ לשבת
בישול מאכלי שבת בכלי פסח
שפיכת התבשילים מכלי הפסח לכלי חמץ
יד. זמן פירור החזרת
זמן צליית הבשר שבקערה
טו. מצוה לטהר ברגל
זמן הטבילה בשנה זו
הכנת הנרות ליו"ט
נרות בליל שבת במקום אכילה
טז. הכנת שעון שבת לליל הסדר
שכח להכין השעון שבת
יז. הכנת שולחן הסדר
יח. אופן סעודת ליל שבת
יט. משכימים להתפלל שחרית
אכילה לפני תפילת מוסף
כ. צירוף מצה ללחם משנה
אין לו שלימה ללחם משנה
כא. זמירות שבת
המשך הסעודה אחר סוף זמן חמץ
כב. ניקוי כלי הסעודה והחמץ
אכל בכלים חד פעמיים, בכלי חמץ
שטיפת פיו והשיניים
אכילת חמץ בשיניים תותבות
אופן ניקוי הכלים
כג. ביטול חמץ בשבת
כד. אכילת סעודה שלישית
חלוקת סעודת שחרית לשתיים
תפלת מנחה גדולה
- אמירת ההגדה
סעודה ג' בדגים וירקות, בדברי תורה
כה. קטניות בערב פסח אחר חצות
אכילת מצה עשירה בערב פסח
עוגה מקמח מצה, קניידלא"ך
דברים המותר באכילה אחר שעה עשירית
כו. אמירת סדר קרבן פסח
החילוקים בקרבן פסח בשבת
כז. הכנה משבת ליו"ט
לישון בשבת לצורך ליל הסדר
טבילה בשבת אחה"צ
החלפת בגדים בשבת לכבוד יו"ט
היוצא מביתו, ליטול עמו סוודר או מפתח
טלטול מצה בשבת
ליטול מחזור או הגדה בשבת
כח. אמירת ותודיענו
עשיית מלאכה קודם יקנה"ז
מאימתי מותרים הנשים בעשיית מלאכה
זמן הדלקת הנרות
אמירת הנשים הבדלה ושתיית הכוס
אמירת מן הזבחים ומן הפסחים
- סימן מט**
מכירת חמץ כשחל ערב פסח בשבת
א. זמן המכירה בער"פ שחל בשבת
זמן ביעור חמץ
בדמיון מכירה לביעור
ב. חנות לממכר חמץ אחר המכירה לגוי
חנונים המתעסקים רק עם ישראל
יחידים שיש להם יי"ש בחשש חמץ
מוזגי יי"ש המתעסקים עם הנכרים
ג. עשיית קנין מער"ש שיחול למחר
פתיחת מים לגינה מער"ש
חילוק בין מעכשיו ללא מעכשיו
ד. הזכרת השעה בשטר מכירת חמץ
מכירה קודם חצות שיחול בסוף היום
מכירה מעכשיו מה שישאר בזמן האיסור
ברירה בדרבנן ובדאורייתא
תנאי שרווחי העסק הוא לגוי
ה. קנין סודר לאחר זמן
מנהג ירושלים בזמן המכירה
חידוש החת"ס בכתיבת שעה בשטר המכירה

חמץ ותערובתו

סימן נ

חמץ ותערובת חמץ

- א. מתני' ואלו עוברין בפסח ד' מיני מדינה וג' אומניות תערובת חמץ וחמץ נוקשה מחלוקת רש"י ותוס' בפי' עוברין לאו דבל יראה מדאורייתא ומדרבנן מחלוקת ר"א וחכמים בתכשיטי נשים
- ב. מחלוקת אמוראים מאן הוא תנא דמתני' מחלוקת ר"א ורבנן בתערובת חמץ חצי שיעור בתערובת חמץ וחמץ נוקשה הכרעת הראשונים גבי תערובת חמץ
- ג. שיטת הרמב"ם בדין תערובת חמץ חיוב כרת ביש בתערובת כזבא"פ
- ה. שיטת הרמב"ם בבל יראה בתערובת חמץ הכרעת הטור והשו"ע בתערובת חמץ לגבי איסור אכילה ולגבי בל יראה לערב חמץ בער"פ ע"מ להשהותו בפסח שיטת הרמב"ם בנוקשה בעיניה צירוף חצאי זיתים לענין בל יראה
- ז. טעם בעיקר להשהות כלים הבלועים מחמץ תנור שלא הוכשר לפסח טעמו ולא ממשו תבשיל שנתבשל בכלי חמץ
- ח. חצי שיעור בבל יראה שכר שלנו הוה חמץ בעין ספיר"ט או יי"ש
- י. חמץ נוקשה אי אסור במשהו חמץ נוקשה שעבר עליו הפסח הגדרת חמץ נוקשה חימוצו רע, חימוץ שאין ראוי לאכילה נעשה ממי פירות היה ראוי לאכילה ואח"כ נתקלקל נתקלקל בעודה עיטה נפסל מחמת יובש
- יא. אין צורת החמץ עומדת בגדים שכבסו בחלב חטה ניירות שדבקו בחמץ
- יב. נפסל מאכילת אדם פירורים שבבית לאחר הנקיון

- יג. תערובת חמץ שאינו ראוי לאכילה ראוי רק לחולה
- דבר שדרך עשייתו בכך
- יד. טבליות שיש בהם תערובת חמץ

סימן נא

איסור אכילה והנאה מחמץ ותערובתו בפסח

- א. חמץ בערב פסח קודם שעה חמישית בשעה חמישית, בשעה ששית
- ב. שעות שוות או זמניות
- ג. מכירת חמץ בשעה ששית, לכתחילה ובדיעבד
- ד. שכח ולא ביטל עד זמן איסורו
- ה. יש לו חמץ במקום אחר שיש הפרש בשעות
- ו. ביטול חמץ קודם המכירה או לאחריו
- ז. חמץ משש שעות ולמעלה לענין אכילה והנאה ובל יראה תערובת חמץ בערב פסח קודם הלילה חמץ אי מיקרי דבר שיש לו מתירין
- ט. נוטל"פ בערב פסח קודם הלילה דין חום כלי שני
- י. דרך עשייתו ע"י תערובת חמץ ביטול חמץ בס' כדי לאכלו או להשהותו בפסח
- יא. עוד מדיני ביטול חמץ בס' קודם פסח
- יב. אכילת קטניות בערב פסח אחר חצות
- יג. הגעלת כלים
- הגעלה קודם שעה ה' בדליכא ס' נגד הכלים כלים בני יומן או אינם בני יומן חמץ, דהיתירא בלע או איסורא בלע
- הגעלה לאחר זמן איסורו או בתוך הפסח
- הגעלת כלי שנטרף משאר איסורים
- יד. חמץ בפסח ותערובתו חמץ לענין אכילה והנאה ובל יראה
- טו. שיעור החמץ לענין אכילה ובל יראה תערובת חמץ לענין אכילה ובל יראה
- טז. הסירו החמץ ממנו ונשאר בו רק פליטתו
- יז. תבשיל בקדירה בלועה מחמץ
- חמץ אי מיקרי נ"ט בר נ"ט דהיתירא
- יח. חמץ שנתבטל קודם הפסח, חוזר וניעור
- יט. כלים מחומצים, להשהותם בפסח כלים שנתבשל בהם חמץ לאחר זמן איסורו
- כ. נותן טעם לפגם בפסח

חמץ של גוי או הפקר אי אוסר במשהו
כא. חמץ שעבר עליו הפסח
 חמץ האסור רק מדרבנן
 חמץ בעין שעבר עליו הפסח ונתערב
 תערובת שאינו מתבטל אפילו באלף
 מעמיד, לטעמא עבדא
 חתיכה הראויה להתכבד

סימן נב

איסור הנאה בתערובת חמץ בפסח

- א.** חמץ בערב פסח
 בשעה חמשית, ששית, לאחר חצות
 תערובת חמץ בערב פסח
- ב.** תערובת חמץ בתוך הפסח
- ג.** תערובת חמץ יבש ביבש
- ד.** תערובת חמץ שעבר עליו הפסח
 חמץ שנתערב לאחר הפסח
 חמץ נוקשה שעבר עליו הפסח
 לטעמא עבדא או מעמיד
- ה.** הולכה לים המלח ומכירה לגוי חוץ מדמי
 איסור
 לגבי עבודה זרה ושאר איסורי הנאה
- ו.** הולכה לים המלח לגבי חמץ בפסח
- ז.** מכירה לגוי תרנגולת שנמצא בה חטה
- ח.** יישוב שו"ע הרב בסתירת דברי המחבר
- ט.** תערובת חמץ שעבר עליו הפסח
 הולכת הנאה לים המלח
 בתערובת לח בלח
 יבש ביבש חד בתרי או חד בחד
 בנתערב בערב פסח או לאחר הפסח
 הולכה לים המלח לענין היתר אכילה
- י.** חמץ שעשה פ' שנתערב בתבשיל של חמץ
- יא.** חנ"י בחמץ שנתערב קודם פסח
- יב.** שיטת השו"ע הרב בדין חמץ שעשה פ'

סימן נג

חמץ אי מיקרי דבר שיש לו מתירין

- א.** איסורים מין במינו ובשאינו מינו, ביבש ובלח
 דבר שיש לו מתירין במינו ובשאינו מינו
 ב' טעמים בחומר דבר שיש לו מתירין
 עד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר
 דשיל"מ הוזה כמין במינו

- ב.** חמץ בפסח במינו ושאינו מינו בלח
 טעמי הראשונים בהא דחמץ במשהו
 מחלוקת הראשונים אי חמץ מיקרי דשיל"מ
 בסברות המחלוקת
- ג.** עוד בסברת המחלוקת אי מיקרי דשיל"מ
- ד.** מוקצה בשבת, אי חשיב דשיל"מ
- ה-ו.** תערובת חמץ יבש ביבש
- ז.** אי חשיב נולד האיסור בתערובת
- ח.** השוואת נידון תערובת יבש ביבש לנידון אי
 חמץ מיקרי דשיל"מ
- ט.** חמץ מו' שעות ולמעלה אי חשיב דשיל"מ
- י.** אמאי מיקרי דשיל"מ הלא איכא בל יראה
 כלי חמץ שנתערב בשאר כלים

סימן נד

אכילת קטניות בפסח

- א.** מחלוקת המחבר ורמ"א באכילת קטניות
 חומר המנהג אצל האשכנזים
 התרת נדרים למנהג זה
- ב.** בטעם גזירת קטניות
א, חשש תערובת תבואה
 גרגירי סויה שכיח בהם תערובת תבואה
 שמן סויה להמקילים באכילת קטניות
- ב,** מידי דמידגן
 עדיפות לאכול שאר קטניות מאורז ודוחן
- ג,** כל דבר הגדל בשרביטין
- ד,** דרך לעשות מהם פת ומעשי קדירה
- ג.** חומרת החיי אדם לאסור אכילת תפוז"א
 עוגה מקמח מצה אפויה
- ד.** קטניות בערב פסח אחר חצות
 קטניות שנפלו בדיעבד לתוך התבשיל
 כלים שבישלו בהם קטניות
 בישול קטניות על כיריים של פסח
 הקולות שהקילו בשנות מלחמה ומחסור
- ה.** שמן קטניות, אכילה והנאה מהם
 להשהות קטניות בביתו בפסח
 דין בטנים, כוסמת
 גרעיני חמניות, דלעת, אבטיח, מילון
 שמן ליפתית, שמן קנולה
 כותנה, קפה, תה, קקאו
 שוקולד, לענין ברכתו

הגעלת כלים

סימן נה

הכשרת המטבח לפסח

- א. המנהג לאסור כלי חמץ אף ע"י הגעלה ניקוי כלי החמץ ומקום הצנעתם טלטול כלי חמץ בשבתות הפסח
- ב. הגעלת כלים חדשים לפסח ולימות השנה מחבתות מנירוסטה המצופים טפלון כבולעו כף פולטו
- ג. כלי שתשמישו ע"י מים או בלא מים היתרא בלע, בליעות חמץ הגעלת קדרות חמץ ניקוי הקדירה קודם ההגעלה
- ד. הגעלת סכו"ם של חמץ ניקוי הידיות סכו"ם שתשמישו בצונן
- ה. קומקום ומיחם מים הוספת מים לטשולנט בשבת ניקוי האבן הנדבק על הדפנות נטלא לנטילת ידיים
- ו. כוסות של יין ושאר כוסות כלי פלסטיק וניילון, חד פעמי מפות שהשתמשו בחמץ מפות טרילין חמרי כביסה, חמרי ניקוי סקוטש ברייט מניילון ואלומיניום צמר פלדה
- ז. ניקוי ארונות המנהג לשים נייר חדש בדיקת חמץ בארונות
- ח. נקיון המקפיא והמקרר לפסח הנחת מאכלי פסח לאחר הניקוי פירורים שנכנסים בנקבים איחסון חמץ או קטניות במקרר
- ט. תנור אפיה, הכשרתו ונקיונו תנורים שיש להם ניקוי עצמי מיקרוגל לפסח, לחלב ולבשר פלטה חשמלית של שבת
- י. כיריים של גאז, הכשרתו מאכל שנפל ע"ג הכיריים המתנת מעל"ע לפני ההגעלה

עירוי מקומקום מים של חמץ ארונות שמעל לכיריים יא. כיור, הכשרתו ונקיונו

- הכנסת קופסא בתוך הכיור שפיכה בפסח מים רותחין לתוך הכיור
- יב. ברזים, הכשרתו ונקיונו שפיכת מים חמים מהברז לתוך כלי פסח
- יג. שיש, הכשרתו וכיסוי העמדת קדרות רותחים
- יד. שולחנות שאוכלים עליהם הכלי שמערין ממנו המים רותחין אופן ההכשרה במקום משופע
- טו. מכשירי חשמל שמשמשים בהם חמץ מיקסר, בלענדער, מדיח כלים טבעות הנשים
- טז. שיניים תותבות, הכשרתם פלטות וגשרים הקבועים בפה
- יז. הכשרה אחר מעל"ע הכשרת כלים לאחר זמן איסורו כלי זכוכית, פיירקס, פורצלן חרסינה וקרמיקה, אמאיל, פלסטיק כלים שלא השתמשו בהם י"ב חודש נשתמשו בהם שרויה בשנה שעברה

סימן נו

הגעלת כלים

- א. איסורי אכילה שאסרה תורה טעמו ולא ממשו כלים הבלועים מאיסור לא ידעין כמה בלע הגעלה האמורה בפרשת מדין
- ב. טעם פגום כלי שאינו בת יומא דבר חריף
- ג. הגעלה, חשש שנפלט האיסור וחוזר ונבלע כלי שאינו בת יומא יש ס' במי ההגעלה כנגד האיסור חשש ביטול איסור לכתחילה בהגעלה
- ד. כלים שתשמישם דרך בישול טיגון בשמן עמוק הגעלת כלי גדול אבן מלובן

אפיית המצות

סימן נז

לכם במצה ובחלה

- א. מצה גזולה, גז"ש לכם לכם מחלה
בני חבורה האופין יחד ויש לחוש שיתחלף
כל מי שיגיע מצתי לידו יהא לו במתנה
בדאורייתא אין ברירה
ברירה בדבר שחל רק מכאן ולהבא
הקנאה בשעה שאינו ברשותו
בא לידי חבירו בטעות
הקנאה לגזלן עצמו
חיוב חלה בעיסה גזולה
מצה גזולה משום מצוה הבאה בעבירה
קנייה בשינוי דלעיסה, שינוי דמיאוס
קמח גזולה, קנייה בשינוי דלישה ואפייה
להקנות קמחו בשעת טחינה, בשעת אפייה
הקנאת פקדון שאין הבעלים יודע מקומו
אמירה קודם החילופין או לאחריו
באיסורא אתי לידה
ברכה על מצה שיש בו חשש חליפין
אבדה לו מצה
חשש חילופין, כדין פקדון או כדין גזל
פסול מדהב"ע בשוגג
גזלן בשוגג
צדדים דליכא חשש גזל בחילוף
בני חבורה האופים יחד אין מקפידין זע"ז
הסמוך על שלחן בעה"ב, אי חשיב לכם
ממון שיש בו ספק אי חשיב לכם
אתרוג של הפקר
ו. הפרשת חלה מעיסה גזולה
איך יתכן להפריש בלא דעת בעלים
קנין שינוי השם
ז. שינוי השם מטבל לחולין
להפוסקים דמפריש משלו על של חבירו
הפריש חלה וכיוון לתקן רק חלק מהעיסה
ניחא לאיניש דלעביד הגזלן מצוה

סימן נח

סתמא לשמה בעשיית מצות מצוה ובשאר מצוות

- א. סתמא לשמה, עשייה ע"י גוי
בקדשים, גט, מילה, כתיבת ס"ת, ציצית
מצוות צריכות כוונה בדבר שסתמו לשמה

ה. שטיפת הכלי במים צוננים אחר ההגעלה

מנהגים הנהוגים בהגעלה

ו. ליבון בדבר שתשמישו ע"י האור

כבולעו כך פולטו

שפוד, אפיה בתנור, טיגון בלא שמן

מחבת טפלון, מגשי תנור אפיה

שיעור הליבון, ניצוצות ניתזין

גדר ליבון, פליטת האיסור או כילוי

ליבון בכלי בן יומו

שטיפה אחר הליבון

ליבון קל

נירוסטה ואלומיניום שאין בהם ניצוצות ניתזין

ז. עירוי כלי ראשון

עירוי ע"י קיטור חי

ח. כבישה בצונן

כבישה בכלי איסור

הגעלה וליבון, מילוי ועירוי

ט. כלי שעברה עליו י"ב חודש

י. כלים הנגעלים בער"פ קודם שעה חמישית

כלי בן יומו, אין במים ס' נגד האיסור

אי חמץ מיקרי היתרא בלע

כלים הנגעלים מזמן איסורו עד הלילה

הגעלת כלים בפסח

יא. הגעלה במים רותחים

כלים שיש בהם טלאי

ידיות הכלים, מחוברים רק בהברגה

יב. מיני מתכות הנכשרים בהגעלה

אלומיניום ונירוסטה

כלי עץ, כלי חרס

כלי אמאיל, טפלון, פלסטיק

כלי אבן, שיש מטבח

כלי ביטון

יג. השיש במטבח האם חייב בהגעלה

דירה חדשה, חושש לאיסור בלוע בשיש

הדרבה מעשית להכשרת השיש

כיסוי השיש בפסח

העמדת קדרות רותחות על השיש

הכשרת הכיור והברזים לפסח

שפיכת מים רותחים בכיור בפסח

יד. כלי זכוכית

כלי פורצלני

דורלקס, פיירפקס, פיברגלס

- ב. שיטת הרא"ש בגוי בדבר שנעשה ברגע
עיבוד העור, מילה, טויית ציצית
החילוק בין כתיבת ס"ת לכתיבת גט
האזכרות שבס"ת
שיטת השו"ע בדעת הרא"ש
ג. שיטת הרמב"ם בדין סתמא אי כלשמה
בתליית וטוית ציצית, כתיבת ס"ת
לשיטת הרא"ש תליית ציצית שלא בכוונה
ד. סתמא לשמה באפיית מצות מצוה
גוי, ישראל בלא כוונה
מצות שלנו סתמן לשמה
ה. לשמה, באמירה או במחשבה
נתינת מים לקמח אי צריך לשמה

סימן נט

שימור משעת קצירה

- א. ללחות החטים
שמירה משעת קצירה, טחינה, לישא
מצה שאוכל בשאר ימי הפסח
בציקות של נכרים
ב. לישא קצירה וטחינה ע"י גוי או חש"ו
ג. במחלוקת הראשונים בשמירה משעת קצירה
ד. שימור עד הלישה ושימור מלישה ואילך
ה. שימור במצה שנילושה במי פירות
ו. שימור לשמה, מזה"ת או מדרבנן
ז. לשם מצות בערב תאכלו מצות
לשם מצות ז' ימים
ח. מצה שאפאה קודם חצות בערב פסח
מצות שלא לשמה לשאר ימי הפסח

סימן ס

ביטול ברוב אם מועיל להשלים לשיעור חיוב

- א. נתערב חמץ ברוב מצה
חוט שלא נטוה לשמה בחוטין שנטו לשמה
סכך פסול שעירבו בסכך כשר
מצה מבושלת שנתערבה בשאר מצות
ב. כל דפריש מרובא פריש
ג. מצה שלש חש"ו שנתערב בשאר מצות
ביטול היתר בהיתר
שימור מדין לשמה או מחשש חימוץ
ד. בפלוגתא דמנחות דאפשר להיות כמזה
איסור אי נהפך להיות היתר
אתרוג המורכב
ה. העוסה עיסה מן החטים ומן האורז

- לגבי חלה ולגבי מצה
דין גרירה בחטים ואורז
בטעם דמהני ביטול בסכך פסול
מקוה חסר שנפל שם יין ונשתנו מראיו
ו. חזר למראה מים ע"י תוספת מים
צירוף היין לשיעור
ז. שיטת העונג יו"ט בביטול בשלא לשמה
כל דפריש מרובא פריש
ח. תערובת קמח בשאר מינים לגבי ברכה
מזונות ממולאים

ליל הסדר

סימן סא

שינויים בהכנה כשחל פסח בשבת

- צליית הזרוע, פירור החריין
עשיית מי מלח, הכנת חרוסת
אמירת מגן אבות
קריאת שיר השירים
עירוב תבשילין בערב שביעי של פסח
בישול ביו"ט אחרון מה שאין אוכלים בפסח

סימן סב

ברכה ראשונה ואחרונה על ד' כוסות

- א. שיטת הר"ף דצריך לברך על כל כוס
כל חדא הוה מצוה בפנ"ע
מישתי וברוכי בהדדי אי אפשר
שיטת הבעל המאור והרא"ש
שיטת רמב"ן דהפסקת רשות אינו מפסיק
ביאור הט"ז בסברת הר"ף
הכרעת המחבר והרמ"א
ב. המפסיק באמצע סעודה להתפלל
מהא דד' כוסות דמברך על כל כוס
ג. ברכת על הגפן אחר כוס שני
ברכת המזון אי פוטר ב' כוסות ראשונות
יש לו יין בתוך הסעודה או לא
שיטת ראב"ה לברך אחר כוס א' ג' ד'
שיטת ר"ח דתלוי אם יש לו כוס לברהמ"ז
הכרעת המחבר והרמ"א
ד. החילוק בין ראשונה לברכה אחרונה
ה. ברכת בופה"א על מרור
ברכה אחרונה אחר אכילת הכרפס
החילוק שבין מרור לד' כוסות
ו. אמירת ההגדה הפסק לקידוש במקום סעודה

- ז. הפסק בשיעור עיכול בין הכוסות
ח. החילוק בד' כוסות בין ראשונה לאחרונה
ביאור החילוק בדרך דרוש

סימן סג

מצות אכילת מצה

- א. ברכת המוציא ועל אכילת מצה
על איזה מצה מברכים
לאחוז המצה התחתונה משום לחם משנה
ב. אופן חלוקת המצה כשיש מסובים רבים
ג. בטעם שהצריכו לברך המוציא על המצה
דין מצה גזולה בלא בירך המוציא
כפאוהו לאכול מצה
ד. בלע מצה ומרור
כרכם בסיב או במאכל אחר
דבר איסור שכרכו בסיב או במאכל אחר
ה. אכל מצה בלא כוונה
היפוך כוונה
החילוק בין אונס להיפוך כוונה
ו. אכל חצי זית והקיא
חזר ואכל חצי זית אחר או אותו חצי זית
הנאת גרונו או הנאת מעיו
לגבי אכילת מצה ואיסור
אין לו אלא חצי זית מצה
ב' בנ"א שיש להם רק כזית אחד
ז. אכל והקיא, לגבי ברהמ"ז
ח. כאב שיניים באכילת מצה
פירור המצה
שריית המצה במים או במי פירות

סימן סד

אכילת חמץ במוצאי פסח קודם הברלה

- א. אכילת חמץ בסעודה שנמשכה עד הלילה
עינויי יוה"כ קודם הברלה
ב. איסור חמץ אי קשורה לקדושת היום
קדושת יו"ט במוצאי יו"ט משחשיכה
תוספת שבת לגבי שאר מצוות היום
ג. בחילוק שבין תוספת שבת בכניסת היום
קבלת תוס' שבת ביציאת היום
ד. הזכרת יעלה ויבוא לאחר אכילת חמץ
ה. פסח שחל בשבת, אכילת חמץ למוצ"ש
המשכת תוספת רק לשבת ולא ליו"ט
קבלת תוספת מבע"י רק ליו"ט ולא לשבת
הזכרת רצה לאחר שאכל חמץ

- ו. הזכרת רצה לאחר אמירת ברוך המבדיל

קרבת פסח

סימן סה

דיני קרבן פסח, הקרבנות ואכילתו

- א. אין שוחטין על היחיד
פסח מצרים מקחו מבעשור
חיוב נשים בקרבן פסח
חיובו קודם ירושה וישיבה
זמן הקרבנות
הפסח נשחט בג' כיתות
אינו נשחט אלא למנויו
טעון הלל בשחיטתו ואכילתו
אכילה מבע"י, צלי
ענין הפסח
ב. הפסח דוחה שבת
מעשה דבני בתירא
מי היו בני בתירא
ג. ביאור ספיקא דבני בתירא
אי אפשר לב' שמיטין בפלא ע"פ בשבת
מינוי הלל הזקן לנשיא
ד. שכח ולא הביא סכין מערב שבת
כל המתיהדר וכו' מהלל
ה. חגיגת י"ד
אי דוחה שבת, אי נאכל צלי
זמן שחיטתו
טעם אכילת החגיגה
שיטת ר"י מקורביל כשחל ע"פ בשבת
שני תבשילין, חל ע"פ בשבת
מן הזבחים ומן הפסחים
סדר אכילת הזבח והפסח
אכילת הפסח באמצע הסעודה
בטעם דפסח נאכל על השובע
אין מפטירין אחר הפסח אפיקומן

סימן סו

קרבת פסח בשני בתים ובשני חבורות

- א. הוצאת הפסח מבית לבית, מחבורה לחבורה
הוצאה ע"י עקירה והנחה
עקירה בלא הנחה
פסח שיצא חוץ למקומו, אי מטמא
ב. הוציאו למקום שאינו מקום אכילה
ממקום למקום באותו חדר

- נסתלקה מחיצה שבין ב' חבורות
איסור הוצאה חל משעת אכילתו
פסח שיצא נשרף בלא עיבור צורה
ג. ב' חבורות האוכלות הפסח בבית א'
לחלק פסח אחד לב' חבורות
שמש המשמש בב' חבורות
פלוגתת ר' יהודה ור"ש
אכילת ב' פסחים בבית א'
הוצאה מחל"ח למ"ד מותר לחלק הפסח
ד. היו יושבים ונפרסה מחיצה ביניהם
ישבו בב' מקומות ונסתלקה מחיצה שביניהם
חזר הדבר לקדמותו
ה. שיטת הרמב"ם בביאור הסוגיא
ב' פסחים לאכלם בחבורה אחת
ו. הכרעת הפוסקים בפלוגתת ר"י ור"ש
בדעת הרמב"ם אי פסח נאכל בב' חבורות
להתחלק אחר שהתחילו לאכול
ז. הממנה עמו אחרים בחלקו
לסלקו מחבורתם
אחד מבני החבורה נמצא גרגרן

ספירת העומר

סימן סז

- טעה בספירה ובברכה
א. פתח אדעתא דד' ונזכר וסיים בה'
פתח אדעתא דלסיים כמו שישמע מחבירו
ברכת המצוות אי הוה דאורייתא
ב. חידוש הראב"ה
פתח ביום ד' אדעתא דד' וסיים בה'
אחר שאמר היום יום נזכר וגמר כהוגן
ג. ביאור הט"ז בדעת הראב"ה
נתבין בשעת ברכה ליום אחר
ד. טעה בספירתו אי חוזר ומברך
דברי המג"א דצריך לתקן תוכ"ד
טעה בספירתו ולא חזר ואמר 'היום'
ה. החולקים על חידושו של הט"ז
בדמיון להא דנפל הפרי שבירך עליו
ברכת המצוות על חפץ המצוה או עצם
המצוה

סימן סח

- קצירה וספירה בלילה
א. מצות ספירה תלוי בזמן קצירה
לספור קודם קצירה, בזמן המקדש ובזה"ז

- ספירה בתחילת הלילה מדין תמימות
ב. קצירה ביום שלפניו או שלאחריו
קצירה אי דוחה שבת
ג. הכרעת הרמב"ם בדין קצירה ביום ובשבת
ד. ספירה מבעו"י ובספק חשיכה
בזמן הבית דקצירה קודמת לספירה
שכח לספור בלילה
ה. ספירה ביום שלאחריו
בלילה הראשונה ובשאר הלילות
ו. ספירה ביום שלפניו
מבעו"י גדול, מפלג המנחה
למ"ד קצירה כשר ביום שלפניו
בלילה הראשונה

סימן סט

בדין חדש בחו"ל והבאת עומר מחו"ל

- א. הבאת העומר מחו"ל
איסור חדש בחו"ל
ב. התמיהה בשיטת הרמב"ם
יישוב הלחם משנה בשיטת הרמב"ם
ג. שיטת הפני יהושע והמשכנות יעקב
ד. יישוב הגרעק"א

סימן ע

העומר שמתיר חדש במדינה ושתי הלחם

- שמתיר חדש במקדש
א. עומר מתיר חדש במדינה
שתי הלחם מתיר חדש במקדש
הדברים הנכללים באיסור חדש
שתי הלחם באות מחמץ
כבשי עצרת
הקרבנות שעל הלחם בנוסף לקרבן מוסף
ב. אמירה לאחר הספירה הרחמן הוא יחזיר
קושיית המג"א דמ"ת היה בנ"א לספירה
טעם ליו"ט שני של גלויות בשבועות
ד. תירוץ הח"י והצל"ח
ה. הוסיף משה יום אחד מדעתו
ו. לא הוזכרה בתורה דבשבועות היה מ"ת

הלכות יום טוב

סימן עא

- מלאכת אוכל נפש ביו"ט
א. היתר מלאכת אוכל נפש
מלאכת עבודה ומלאכת הנאה

- ב. טעם המלאכות שלא הותרו ביו"ט
מדאורייתא או מדרבנן
אפשר לעשותן מעיו"ט
לימוד הירושלמי שהותרה מלישה ואילך
לא הותרה אלא הכשר המאכלים
מלאכות העשויות ליומן או לימים הרבה
לזכור שהיינו עבדים ועשינו מלאכות אלו
- ג. כתיבה ובנין לצורך אכילה
- ד. צידה אי אסורה מן התורה או מדרבנן
- ה. הנפק"מ בין אוכל נפש למכשירין
מתוך בהוצאה והבערה
- ו. הוצאת אש מאבנים
- ז. המלאכות שהותרו במכשירין
גריפת תנור, תיקון שפוד וסכין
כיבוי לצורך מכשירין
הוצאת אש מאבנים כשא"א מעיו"ט
כתיבה ואריגה, בנין
נפלה הסוכה אי מותר לבנותה
סתירת אהל
בטעם שאסרו תחומין ביו"ט
לעשות כלי מחדש
- ח. דברים שלא חל עליהם שם מכשירים
בטעם שאסרו עשיית רשתות בחוה"מ
טלטול ואכילת מוקצה
- ט. אוכל נפש ומכשיריו, הותרה או דחויה
באיסור מכשירין שאפשר לעשותו מעיו"ט

סימן עב

בדיני בורר ביום טוב

- א. ברירת קטניות ביו"ט
בורר פסולת מתוך אוכל
- ב. בורר לאחר זמן
- ג. לחזור ולנפות קמח שניפודו מעיו"ט
נפל צרור או קיסם, לנפותו או לברור הצרור
לנפות כשאפשר להוציא הצרור ביד
- ד. בטעם האיסור להוציא הצרור ביד
מ"ש מניפוי הקמח מהצרור דמותר
נפל זבוב במשקה
ניפוי קמח שנפל בו הרבה צרורות
- ה. ברירת פירורים ממצה טחונה
החילוק מקטניות דמותר לברור הפסולת
- ו. שריית קטניות במים להסיר פסולתן
בטעם האיסור בשבת ויו"ט

- איסורו מדאורייתא או מדרבנן
לאכול לאלתר
- ז. להדיח פירות תחת הברז בשבת ויו"ט
קילוף פירות ביו"ט לאכול לאחר זמן
- ח. הוצאת זבוב עם מעט משקה
לנפח הזבוב עד שיצא
לשפוך הזבוב מהכוס
- ט. הוצאת עצמות מן הדגים ביו"ט
סינון אטריות מהמים
לשפוך המים מהאטריות

סימן עג

סוגיא דמתוך והמסתעף לדין מוצא חמץ ביו"ט

- א. מחלוקת ב"ש וב"ה בדין מתוך
עירוב והוצאה ביו"ט
- ב. שלא לצורך כלל
לצורך מצוה, טיול, תכשיט, מפתחות
במקום פסידא
- ג. טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש
מתוך בטלטול מוקצה
- ד. מתוך באוכל איסור
המבשל גיד הנשה
אכילת איסור אי הוה שוה לכל נפש
דין שוה לכל נפש באכילה ובהנאה
בישל ביו"ט דבר האסור מדרבנן
- ה. הוצאת שופר לתקוע לנשים
עירובי חצירות ביו"ט
- ו. טלטול דברים שאין בהם צורך ע"י עירוב
- ז. מתוך גבי הבערה
בשריפת חמץ, כשביטלו או לא
במצוה דרבנן
- ח-ט. הכרעת הפוסקים במוצא חמץ ביו"ט
הורה חכם ביו"ט שהוא חמץ
מכר חמצו לגוי ומצא אח"כ חמץ בפסח
לאבד דבר שאינו שלו
- י. בטעם היתר מתוך
- יא. באיזה מלאכות אמרינן מתוך
הוצאה והבערה, בישול, שאר מלאכות

סימן עד

בדין ממלאה אשה קדרה וכו'

- א. למלאות הקדירה יותר מכדי צרכו
מחלוקת הראשונים בטעם ההיתר
מוסיף בפירוש לשם חול

- להוסיף אחר שהניח הקדירה על האש
ב. עיסה חציה של גוי וחציה של ישראל
 בחילוק מהא דממלאה תנור
 עיסת כלבים שהרועים אוכלים ממנו
 לאפותו בב' תנורים
ג. בני באגא דרמו עליהו קמחא דבני חילא
 בחילוק מהא דעיסה חציה של גוי
 לזמן גוי ביו"ט גזירה שמא ירבה בשבילו
ד. להרבות בקדירה בשביל גוי
 עבדים ושפחות שבביתו
 שולח לבית העכו"ם
 להרבות בחד טירחא בשביל גוי
ה. מתנאי השותפות חייב הישראל לאפות הכל
 הגוי אינו כופהו לחלוק מיד אחר האפיה

סימן עה

מוקצה ביום טוב

- א.** ביצה שנולדה ביו"ט
 קליפין שע"ג השולחן
 החילוק בין שבת ליו"ט
ב. שיטות הראשונים במוקצה ונולד ביו"ט
ג. הכרעת המחבר והרמ"א
 יו"ט שחל בשבת
 סוגי המוקצה שיש חילוק בין שבת ליו"ט
ד. ביאור הערוה"ש במוקצה שנחלקו ר"י ור"ש
ה. סוגי מוקצה שיש חילוק בין שבת ליו"ט
 מוקצה לסחורה, הכניסן לאוצר
 מוקצה מחמת מיאוס
 קליפים ועצמות הראויים למאכל בהמה
 הוצאת אשפה לחוץ
 הכרעת הפוסקים בדיני מוקצה ונולד
ו. טלטול מוקצה לצורך אוכל נפש
 חילוק בין טלטול מוקצה לאכילת מוקצה
ז. טלטול בלי שמלאכתו לאיסור
 מוקצה מחמת חסרון כיס
 אבן לפצח בה אגוזים
 ברירת פטולת מתוך אוכל, חשש מוקצה

סימן עו

קידוש וסעודות ביום טוב, וחיובי נשים

- א.** חיוב קידוש ביו"ט, מה"ת או מדרבנן
 קידוש היום ביו"ט
 חילוק בין ראש השנה לשאר יו"ט
ב. חיוב נשים בקידוש ביו"ט

- חיוב נשים באכילת פת ביו"ט
 חיובם בהזכרת מעין המאורע
 בשביתה ממלאכה ובמצות עונג
ג. חיוב אשה בשמחה
 ב' חיובים ביו"ט, שמחה, כבוד ועונג
 חיוב אכילת פת מצד עונג או מצד שמחה
 חיוב אכילת פת בחוה"מ
 חיוב נשים בהזכרת מעין המאורע
ד. חיוב אכילה בשבת ויו"ט, בסעודה ג'
ה. עונג שבת דאורייתא או דרבנן
 כבוד ועונג ביו"ט
 עונג שיש בו שמחה
 אכילת פת מצד עונג או מצד שמחה
ו. חיוב נשים בהדלקת נרות ביו"ט

סימן עז

בדין עירוב תבשילין

- א.** זכרהו מאחר שבא להשכיחו
 עירוב תבשילין משום כבוד יו"ט או שבת
 את אשר תאפו אפו
ב. סוגיא דפסחים אי צרכי שבת נעשין ביו"ט
 ע"ת האם היתרו רק מטעם הואיל
 בישול סמוך לחשיכה דליכא הואיל
ג. בישול פירות יבשים בשביעי של פסח
 הואיל בדבר שאיסור אכילתו רק מדרבנן
ד. המתענה ביו"ט, לבשל לאחרים
ה. לבשל שרויה בשביעי של פסח
ו. לערב בדבר שאין אוכלין בפסח
 הנוסע מביתו צריך לערב במקום שנמצא
 אורח הסמוך על שולחן בעה"ב
 הסועד בשבת במקום אחד וביו"ט במקו"א
 יהא העירוב קיים עד גמר הבישול
ז. הזכרת יציאת מצרים בקידוש היום
 זכירת יציאת מצרים לימות המשיח

סימן עח

עירוב תבשילין ע"י גדול העיר

- א.** עירוב תבשילין צריך דעת
 הרבנותא שצריך דעת מניח
 הקנה העירוב לאחרים באופן שאינו מועיל
 המערב לאחרים צריך לזכות להם
ב. סמיכת פושע על עירוב גדול העיר
 נתכוין גדול הדור לערב עבורו
 גילוי דעת שלא לצאת בעירוב גדול העיר

- דברים האסורים משום טירחא
אין בו מלאכה או שום פעולה
שליחות, פקיד קבלה, שמירה, שמרטף
ג. מלאכת דבר האבד בשכר
מוצא מי שיעשה לו בחנם
פועל שאין לו מה יאכל
חיוב לחפש מתנה או הלואה
ד. מלאכות לצורך המועד לאחרים
ה. לצורך רבים או מצוה, בשכר
כתיבת תפילין ומזוזות בשכר
ו. שכר מלאכה בהבלעה
ז. עזרת בית שעושה מלאכות, קבלת שכר
עבודה עבור ניכוי חוב
מלאכה כתשלום עבור שירות מסוים
ח. אינו מוצא לעשותו אלא בשכר

הלכות ראש השנה ויום הכיפורים

סימן פא

תקיעת שופר – מניין הקולות

- א. הספק בגדר תרועה
תקיעת תש"ת תר"ת תשר"ת
ב. בביאור הספק בגדר תרועה
ג. תקיעת ל' קולות
ד. תקיעות דמעומד ודמיושב
איזה תקיעות הן עיקר
ה. תקיעות בתפילת הלחש
ו. מה תוקעין על סדר הברכות
ז. תקיעה בסוף התפילה
ח. מאה קולות

סימן פב

תקיעות על סדר הברכות בתפלת לחש

- א. יחיד המתפלל אי תוקע על סדר ברכות
ב. תקיעה בתפילת לחש, חילוקי המנהגים
ג. שיטת האבנ"ז בענין תקיעות בלחש
תשובת המנחת אלעזר
ד. עומד בתפילה שלא במקום התקיעות

סימן פג

ראש השנה שחל בשבת – גזירה שמא יעבירונו

- א. ר"ה שחל בשבת
תקיעה במקדש ובמקום שיש בי"ד
בטעם שאין תוקעין במקדש
ב. הרי"ף תקע בבית דינו

- הניח עירוב ונאכל, אי חשיב גילוי דעת
להסוברים כדי שיברור מנה יפה לשבת
ג. הודעה לזוכה קודם שיבשל
מצד הזכירה ומצד הזיכוי

הלכות חול המועד

סימן עט

כתיבה לצורך רבים וצורך מצוה בחול המועד

- א. כתיבת שטרי חוב
כתיבת סת"ם, הגדה
טו"ת ציצית
יסוד איסור כתיבה בחול המועד
ב. המלאכות המותרות במועד
הדברים שהותרו לכתוב במועד
ג. בהיתר כתיבת גיטין וקידושין
משום צרכי רבים או דבר האבד
צורך יחיד הקשור לבי"ד
דבר המזדמן תדיר
מעשה אומן בשביל צרכי רבים
ד. לכתוב תפילין לאחרים בחנם
למכור לאחרים כדי פרנסתו, להרווחה
לעצמו לצורך אחר המועד
לאחרים לצורך אחר המועד
ה. כתיבת מזוזה לאחרים
הפקרת ביתו לפטור ממזוזה
ו. כתיבת ספרים והגהתן
לצורך המועד, לצורך רבים
ז. חומר בס"ת מתפילין ומזוזות
התירו רק במצוה שהיא חובת הגוף
החילוק בין ציצית למזוזה
ח. קשירת ציצית
ט. כתיבת תפילין לאחרים
בגדר חיוב מצות ערבות
מקיים מצוה בשכר
סופר שאינו רוצה לכתוב בחנם

סימן פ

בדין שכר מלאכה במועד

- א. סוגיא דאבונגרי דריש גלותא
מלאכה מותרת, עשייתו בשכר
בשכר סעודה, בניכוי מהחוב
ב. סוגי מלאכה המותרת
מלאכה גמורה שהותרה במועד

- בניית סוכה בשעות מאוחרות בלילה
ג. סורגים הבולטים ע"ג סוכה
חבלי כביסה הפרוסים מעל הסוכה
כביסה התלוי ע"ג החבלים
ד. סוכה בראש העגלה או ספינה
ע"ג משאית
הוריד הסוכה מהמכונית כמות שהוא
סוכה במקום ריח רע
ה. כל הדברים כשרים לדפנות
שיעור הדפנות
מחיצה העשויה מדלת
סורגים או חלונות הזזה
ו. תנאי הסכך
נשרים שיש בהם ד' טפחים, פלפונים
סכך קיינעס מוכן
ז. מעמיד בדבר הפסול לסכך
לקשור הסכך בחוט ברזל או במסמר
להניח על הסכך דבר הפסול
מעמיד דמעמיד
ב' קורות המונחים זה ע"ג זה
ע"ג דפנות המחזקים ע"י מסמרים
ע"ג דפנות הפסולים לסכך
ע"ג כתלי אבנים
אופן הסיכוך בבית החזו"א

סימן פו

- שיעור סוכה קטנה וגדולה**
א. פלוגתת ב"ש וב"ה בשיעור סוכה קטנה
בטעם דלא סגי בו' על ז'
בסברת ב"ש בסוכה קטנה
פלוגתת ב"ש וב"ה בסוכה גדולה
הכרעת הראשונים להלכה
ב. פסול סוכה קטנה מן התורה או מדרבנן
יושב בסוכה קטנה ושולחנו בסוכה גדולה
ג. סוכה קטנה שיש בה אור פחות מג"ט
השולחן תחת אור יותר מג"ט
תחת סכך פסול או דופן עקומה
סכך הפסול רק מדרבנן
ד. יושב כולו בסוכה ושולחנו בתוך הבית
מקצת השולחן בפנים ומקצתו בחוץ
ה. מקום שיש בו לרבע ז' על ז'
סוכה גדולה שיש בו קרן שאין בו זע"ז
ו. סוכה פחות שמתרחב ע"י בליטת הדופן

- תקיעה בירושלים העתיקה
ג. גזירה שמא יעבירו גבי לולב ומגילה
בטעם דרב יוסף פליג במגילה
בטעם שלא גזרו גם בשאר מגילות
ד. בטעם שלא גזרו גבי מילה
ה. בטעם שלא גזרו במקדש
ו. הא דלא גזרו ביו"ט שמא יתקן כלי שיר
למ"ד דיו"ט אסור בהוצאה
ז. שמא יעבירו גבי הזאה וטבילת כלים
ח. בטעם שלא גזרו במצה ומרור, ציצית

סימן פז

- סדר העבודה ביום הכיפורים**
א. התעלות הקדושה בעולם שנה נפש
טעם אמירת סדר העבודה
להכות על חטא בשעת הוידי
ב' הנוסחאות שבסדר העבודה
ג' הוידיים שהתוודה הכהן גדול
הזכרת השם ג' פעמים בכל וידי
הכריעה ואמירת בשכמל"ו בכל שם ושם
הזכרת שם המפורש בהגדלת השעירים
ג. הכריעה בהזכרה דהגדלה
ד. מהו שם המפורש
השם היה יוצא מעצמו
הגירסות אנא 'השם' או 'בשם'
בטעם שאין אומרים ד' בקריאתו באדנות
ה. היה מתכוין לגמור כנגד המברכים
הסתרת השם מפני הפרוצים
הפך פניו כלפי העם בעת ההזכרה
ו. המתנה עד שהיה השעיר מגיע למדבר
ביאור הלשון 'אלא כמצליף'
סדר עבודת יום הכיפורים בקצרה

הלכות סוכה

סימן פה

- דיני סוכה ומקומה, הדפנות והסכך**
א. סוכה גזולה, קרקע אינה נגזלת
עשיית סוכה ברה"ר
ב. בונה סוכה ומזיק לשכנים
השכן שותק
הוציא מרפסת שמפריע לשכן
ליכנס לסוכת חבירו בלא רשות
לשיר ולבלות בקול בסוכה

- י. סיכום הלכה למעשה
- א. פשוטי מתכת, גולמי מתכת, פלסטיק לקשור הסכך בחוטי ברזל או פלסטיק
- ב. כלי עץ שיש להם בית קיבול, נשברו קרשים ממכולה (ליפט) שנתפרקה קרשים מארונות שנתפרקו
- ג. פשוטי כלי עץ מתלה מעץ, יש בו חור להכניס טבעת
- ד. פשוטי כלי עץ הרחבים קצת עץ רחב שאין לו שימוש, משטחים מרא ומגריפה המשמשים את המתכת
- ה. כלים העשויים לשמש את הקרקע תריסים, דלתות וחלונות
- ו. פשוטי כלי עץ שנעשו למדרס כסא, לול תינוקות, מטה, ספה
- ז. שברי כלים שברן בכוונה לטהרם לסיכוך
- ח. קורות שיש בהם מסמרים
- ט. להעמיד הסכך בדבר המקבל טומאה קורות שקונים בשוק
- תליית נוי בסכך ע"י מסמר או נעץ
- סימן פח**
- סוכה מעצי אשרה ואיסורי הנאה**
- א. סכך ודפנות מעצי אשרה כתותי מיכתת שיעורא
- ב. כמי שאינו או כתל עפר לחי וקורה מעצי אשרה בטעם דלחי לא נפסל מדין מיכתת שיעורא בגדר מיכתת שיעורא
- ג. מחיצות שבת מעצי אשרה מיכתת שיעורא אי מגרע דין צלתה מרובה מצוות לל"נ בסכך האסור בהנאה
- ד. כתותי שיעורא משווהו כעפר דפסול לסכך סיכום השיטות בסוכה מעצי אשרה
- ה. ביאור הגר"ח בחילוק שבין לחי לקורה מדין מחיצה או מדין מקום המוקף בגדר מחיצות סוכה
- ו. שיטת הנו"ב בדין סכך מעצי אשרה מדין נהנה באיסורי הנאה
- ז. מצוות לל"נ בדבר שגופו נהנה טבילה במעיין המודר ממנו
- ח. מהא דהנאת ישיבת סוכה עלי
- הכניס תיבה שממעט מזהיעור ע"ג התיבה יש זע"ז
- שולחן טפח אי ממעט משיעור סוכה חקק בנסר עב ובולט למטה בסוכה
- ז. סורגי מרפסת עם ספסל דין קרקע בסוכה
- סימן פז**
- סכך מדבר המקבל טומאה**
- א. קבלת טומאה בדבר שגידולו מן הארץ אין גידולו מן הארץ
- ב. לסכך או להעמיד במיני מתכות, פלסטיק קבלת טומאת מדרס ראוי לקבל טומאה מיהו לא נטמא עדיין
- ג. סיככה בשברי כלים כלים שקיבלו טומאה רק מדרבנן פשוטי כלי עץ רחב שנשבר כלי שעדיין לא נטמא ונשבר
- ד. סיככה בחצים זכרים קבלת טומאה בפשוטי כלי עץ דבר המקבל טומאה רק מדרבנן
- ה. סיככה בחצים נקבות קושיית התוס' מגולמי כלי עץ קתא דסכינא שלא נתנו בו הברזל
- ו. בית קיבול העשוי למלאות עולמית בתים דתפילין אי חשיבי בית קיבול טבעת של אלמוג וחותרמה של מתכת
- ז. סולם שירכותיו נקובים לקבל השליבות אניצי פשתן והוצי פשתן
- ח. טעם הרמב"ם מפני שנשתנית צורתו טעם הראב"ד שראוי ליתן בכרים וכסתות קושיית המג"מ על שיטת הראב"ד
- ט. דבר העומד לקבלת טומאה פסול נקבות, מן התורה או מדרבנן
- י. חיצים לאחר שהכניסו העץ במתכת חזר והוציא
- יא. בית קיבול העשוי למלאות לא היה בית קיבול בלא המילוי
- יב. נעץ יתד בעץ בית קיבול העשוי למלאות, לאחר המילוי
- יג. סולם, סכך או מעמיד יש בו נקבים לשליבות או לא הנקבים עוברים מעבר לעבר

- עבר וישב, מצוה הבאה בעבירה
 1. שיטת העונג יו"ט
 מלל"נ כשעיקר המצוה היא ההנאה
 הדלקת נר שבת מאיסור הנאה
 2. שיטת הבכורי יעקב
 פסול לכם באיסורי הנאה
 סוכה אי בעי לכם
 סוכה גזולה, לכם או מצוה הבאה בעבירה
 3. הפסק עצי אשרה לדין לבד
 דופן עקומה מעצי אשרה
 סכך ע"ג סכך וא' מהם מעצי אשרה
 כתותי מיכתת שיעורא לקולא

סימן פט

העושה סוכתו כמין צריף

- א. העושה סוכתו כמין צריף
 פלוגתת ר' אליעזר ורבנן
 ב. יש טפח בזקיפה או ביושר
 טפח אויר או טפח מלא
 ג. הישן תחת הכילה בתוך הסוכה

סימן צ

סוכה גבוהה שמיעטה

- א. מיעטה בכרים ובסתות
 מצעות המיוחדים להניח בקרקע
 מיעטו בתבן ועפר
 ביטלו, אין עתיד לפנותו, סתם
 ב. חריץ שבין ב' חצרות לענין עירוב
 מילאו בקש ותבן, עפר וצרורות
 ערימת תבן שבין ב' חצירות
 ביטול לגבי שבת ושאר דברים
 מילוי חריץ ומילוי בית
 ג. ביטול לז' ימים, לעולם
 ביטול לפחות מז' ימים
 ארנקי האסור בטלטול
 ד. גדרי ביטול בפירוש, אין עתיד לפנותו
 אי צריך שיהא ידוע לכל
 ה. ביטול לעולם, לשבת אחת
 עפר ואין עתיד לפנותו
 תבן שאינו ניטל שמילאו בחריץ
 ו. חילוק בין סוכה לשבת לענין ביטול לעולם
 אין עתיד לפנותו, לעולם או לשבת אחת
 ז. ביאור שיטת הרמב"ם
 ח. ביטול לכמה זמן

- ט. מיעטו באמצע החג עד סוף החג
 מיעטו בדבר שאינו ניטל
 לשבת ויו"ט שבתוך החג

סימן צא

מדרגה שבתוך מרפסת הסוכה

- א. סוכה שאין בה גובה י' וחקק להשלימה לז'
 בית שאין גובה י' וחקק להשלימה לז'
 החילוק בין שבת לסוכה
 מחיצות הבית גבוהין י' מבחוץ או לא
 ב. שיעור רוחב החקק
 ג. דין המקום שבין החקק לכותל
 לבד אי הוה כאילו אינו או כדבר ממשי
 ד. מדרגה שבתוך מרפסת סוכה
 עומק החקק פחות מג' טפחים או יותר
 רוחב המדרגה פחות מג"ט או יותר
 המחיצות מבחוץ יורדים עד קרקעית החקק

סימן צב

סוכה ראויה לשבעה וסוכה שאינה יכולה

לעמוד ברוח

- א. יציאה מסוכה לסוכה
 משום סוכה הראשונה או משום שניה
 עשיית סוכה בחול המועד
 מי שישב בסוכה ביו"ט ראשון
 ב. נפלה חוזר ובונה, באותן עצים או באחרים
 ביטל במזיד הסוכה הראשונה
 עשה סוכה שאין ראוי לישב בה
 ג-ד. להלכה קי"ל דעושין סוכה בחוש"מ
 שיטת המהרי"ל דחשש לשיטת ר"א
 העושה סוכה ע"ג בהמה
 לשיטת רבנן דלא בעינן סוכה הראויה לז'
 מחיצה שאינה יכולה לעמוד ברוח מצויה
 מדין מחיצה או סוכה שאינה ראויה לז'
 אינה יכולה לעמוד ברוח מצויה דים
 עומדת בחצר ואין שם רוח
 ה. מחיצה שהרוח מוליך ומביא
 אין המחיצה נפסלת בשעת נדנוד הרוח
 ו. סכך שאינו יכול לעמוד ברוח מצויה
 סכך העשוי להתייבש תוך ז'
 פסולו מה"ת או מדרבנן
 סיכך בחוש"מ וראוי לעמוד עד סוף החג
 ז. עשוי להתייבש ועומד במקום שאינו מתייבש
 ח. סכך מוכן השזור בחוט שאין ראוי לסיכוך

סימן צג

תעשה ולא מן העשוי בסוכה ובשאר דברים

- א. פסול תולמ"ה בסוכה ולולב וציצית הסרת מין נוסף שאגדו עם הלולב בשאר מצוות דלא כתיב בהדיא תעשה
- ב. תולמ"ה גבי מזוזה, מדאורייתא או מדרבנן קבע מזוזה על המשקוף קודם שחיברה תולמ"ה בכתיבת ספר תורה
- ג. תולמ"ה בנעשה בפסול או בפטור ציצית בבגד של ג' כנפות ואח"כ תיקן כנף ד'
- ד. תולמ"ה בדבר שהוא דרך עשייתו בתים המשמשים בסוכות כסוכה תולמ"ה לגבי המזוזה חיוב מזוזה בחדר בלי תקרה ודלתות תולמ"ה בדבר שנעשה תחילה בהכשר פירס סדין על הסכך וחזר ונטלו טלית מצוייצת שנקרע

סימן צד

בדין סוכה ישנה

- א. מחלוקת בית שמאי ובית הלל עשאה לשם חג מתחילת השנה תירוצי תוס' בהנפק"מ לב"ה מסיפא דמתני' הנפק"מ בין ב' תירוצי התוס' לחדש דבר בשעשאה מתחילת השנה
- ב. סוכת גנב"ך לחדש בה דבר
- ג. לב"ש דבעינן סוכה לשם חג
- ד. לחדש דבר בסוכת גנב"ך שעשאה תוך ל' חידוש דבר האם מועיל גם לפני ל' תוך ל', להסוברים דלשמה בעי אמירה גדר ההיתר בעשיה סתמא תוך ל'

סימן צה

חפץ גזול במצוה לענין סוכה גזולה

- א. מצוה הבאה בעבירה
- ב. האוכל מאכל גזול, זימון וברכות הנהנין האוכל דבר איסור
- ג. הערה בענין גזול בד' מינים
- ד. סוכה גזולה, יסוד הפסול קרקע אינה נגזלת לגבי איסור לא תגזול
- ה. מצוה הבאה בעבירה בקרקע גזולה

- עובר עבירה אחרת בעת קיום המצוה גזל סוכה העומדת להשכיר
- גזילת קרקע וגזילת שימוש הקרקע
- הוציא מרפסת על חצר חבירו שלא ברשות שימוש הסוכה גורמת גזל
- תוקף חבירו והוציאו מסוכתו
- בונה סוכה מעצים שלו על קרקע חבירו גזל סוכה שאינה מחוברת לקרקע
- תקנת מריש
- בשעה שקבעה ידע שהיא גזולה
- בנה בקרקע שמעון ושמעון תקפו והוציאו גזל כל העצים וכל האבנים
- פרטי דינים בדין תקנת מריש
- אינו רוצה לשלם דמיו
- דעתו להחזיר העצים בעין אחר החג
- נפלה הסוכה באמצע החג, לחזור ולבנותה סכך שהוא יותר מהכשר סוכה
- אין נפק"מ בין סכך לדפנות
- ליכנס לסוכת חבירו שלא ברשות

סימן צו

בדין קדושת סוכה ונויה

- א. תנאי בעצי סוכה ונויה החילוק בין עצי סוכה לנויה נוסח התנאי
- סוכת חול שישב שם בין השמשות
- עצי סוכה, איסורם מדאורייתא או מדרבנן
- חילוק בין עומדת לנפולה
- עצי סוכה היותר מכשיעור
- תנאי במקום האסור מה"ת או מדרבנן
- הסתפקות לחולה או קטן במקום כבוד הבריות
- בנה בחוה"מ יותר משיעור הכשר סוכה
- פקיעת הקדושה אחר החג
- בחילוק ממותר שמן שבנר חנוכה
- שיטת הר"ן בעשה ד' דפנות סתם
- שיטת הרא"ש דליכא קדושה בדפנות
- סכך היותר משיעור הכשר סוכה
- יסוד איסור נוי סוכה
- משום ביזוי מצוה או משום מוקצה
- בטעם שהוצרכו לב' טעמים
- תנאי בנוי סוכה
- דין מוקצה במקום דליכא ביטול מצוה

- ו. נוי דפנות אי ליכא קדושה בדפנות
- ז. הזמנה מילתא לגבי קדושת סוכה
- ח. לא ישב בה ביה"ש היאך איתקצאי הסוכה
- תנאי דאיני בודל
- לכלול גם ביה"ש של שאר ימי החג
- תלה נוי סוכה בחוה"מ באמצע היום
- ט. הורדת נוי סוכה מפני הגשמים
- נוי תלוש שאינו מחובר לסוכה

סימן צז

שינוי מקום בסוכה

- א. שינוי מקום מבית לסוכה
- מחיצות הבית מפסיקות או לא
- ב. סוכה שבחצר
- יש הפסק אויר בין הבית והסוכה
- מסוכה לסוכה בחצר אחת
- ג. רואה מקומו
- רואה רק המחיצות מבחוץ
- ד. שיטות המחמירים מבית לסוכה
- מסוכה לבית בשעת גשם

סימן צח

קיצור דיני גשמים בסוכות

- א. זהירות בחשמ"ל המסוכן בעת הגשם
- ב. העמדת הנרות במקום דליכא חשש סכנה
- הדלקת הנרות בבית הסמוך לסוכה
- במקום שמשמש
- ג. אכילה בשבת ויו"ט במקום שאין נר
- ד. לפרוס כיסוי על הסכך
- גג שנפתח ע"י צירים
- זהירות בטלטול הסכך המוקצה
- כיסוי הסוכה בעת כניסת החג
- ה. להוריד קישוטים בשבת ויו"ט וחוה"מ
- אכילה בסוכה כשיורד גשם
- ברכת לישב בסוכה
- לכסות ראשו שלא יפריע הגשם
- פסק הגשם ועדיין מטפטף הסכך
- ניעור הסכך מהגשם בשבת ויו"ט
- ז. ירידת גשם בליל יו"ט ראשון
- המתנה עד שיפסק הגשם
- התחיל לאכול בבית ופסק אח"כ הגשם
- ח. התחיל לאכול בליל יו"ט ראשון וירד גשם
- אכילה בסוכה תחת הכיסוי והגג
- ט. יש לו פינה שאין הגשם חודר לשם
- י.

- יא. פסקו הגשם ועדיין הסכך מטפטף
- יב. שינה בהתחיל גשם
- נתקדו השמים
- נכנס לישן בבית ופסקו הגשמים
- יג. יציאה מן הסוכה כעבד נכנע

סימן צט

ברכת שהחינו על עשיית סוכה

- א. בירך זמן בעשיית סוכה אי פוטר זמן דחג
- ב. ברכת זמן דחג אי פוטר זמן דעשייה
- ברכת זמן בלולב ביו"ט שני
- ג. ברכת זמן בקידוש של יו"ט שני
- הנפק"מ בין לולב לקידוש
- ד. קידש בביתו אי מברך שנית זמן על הסוכה
- ה. העושה סוכה לאחרים אי מברך זמן
- קידש בסוכת חבירו אי פטר העשייה שלו
- עשה סוכה בחוה"מ אי מברך ברכת זמן
- ו. קידש בשעת הגשם אי חוזר ומברך לאחר הגשם
- בירך זמן כשהיה הגג סגור אי חוזר ומברך
- ז. ההכרעה בברכת זמן דעשיית סוכה
- אחרים עשו לו סוכה אי מברך על העשייה

הלכות לולב

סימן ק

סיכום שיטות הראשונים - הלכות לולב

- נפרדו עליו, נפרצו עליו
- נקטם ראשו, ניטלה התיומת
- נסדק ראשו, כהימנך
- נחלקה התיומת
- הפטולים בשאר הימים
- פסולי חסר ופסולי הדר

סימן קא

בדין דיחוי במצוות

- א. הדס שנקטם ראשו ועלתה בו תמרה
- עלתה בו תמרה בעיו"ט או ביו"ט
- דיחוי מעיקרא, נראה ונדחה
- נדחה לאחר שקידש היום קודם עלוה"ש
- כיסה הרוח להדם וחזר ונתגלה
- הדס שענביו מרובים מעליו ומיעטן ביו"ט
- השחירו הענבים מעיו"ט או ביו"ט
- ב. החילוק בין הדס שנקטם למיעוט ענבים
- בידו לסלק הדיחוי

- מהלך תוס' סנהדרין ביישוב הסוגיות
נטל ד' מינים בזא"ז ואח"כ נטל מין חמישי
נטל באמצע מין חמישי
האי לחודיה קאי לרבנן דא"צ אגד
ה. גירסת ר"ח בסוגיא דסוכה
סתירת הסוגיות בהאי לחודיה קאי לרבנן
ו. מהלך המאירי ביישוב הסוגיות
חילוק בין זקן ממרא לבין כל תוסיף
ז. מהלך תוס' סוכה ביישוב הסוגיות
חילוק בין כל תוסיף לבין מוסיף גורע
תוספת במספר ההדסים או ערבות
כהן המוסיף ברכה
הישן בשמיני בסוכה
ח. שיטת הרמב"ם בפירוש הסוגיות
שיטת הראב"ד בענין תוספת במספר
הניח ב' זוגות תפילין
הוספת הדס שוטה
הוספת חוטין בציצית
ט. שיטת הרא"ש בהוספה במספר
הוסיף מין אחר לנוי או בסתמא
י. נוטל ההושענא עם הלולב
יש לתלות התוספת בדבר אחר

סימן קה

לולב וציצית שאולים

- א. גדר מתנה ע"מ להחזיר
מתנה לזמן או מתנה חלוטה בתנאי
קנין בשעת החזרה
ב. החזיר סתם בלא הזכרת לשון מתנה
ג. לולב שאול ביום ראשון
אומדנא שנתן לו במתנה ע"מ להחזיר
השואל טבעת לקדש בו אשה
השואל מחבירו טלית מצוייצת
ד. ליקח חפץ מצוה של חבירו שלא מדעתו
לולב של חבירו, ביום ראשון ובשאר ימים
ציצית ותפילין של חבירו
החילוק בין ציצית ללולב
ה. ניחא ליה לאיניש דליעביד מצוה בממוניה
מהא דיאוש שלא מדעת
להרא"ש דמעמ"ל צריך להקנותו כשמחזיר
ו. ליקח טלית של חבירו שלא מדעתו
איך מותר ליקח אם אינו מקיים מצוה

- ג' סוגי דיחוי
המשתחוה לדקל וביטלו העכו"ם
ג. להלכה בנראה ונדחה ודיחוי מעיקרא
מיעוט ענבים גם בנראה ונדחה
דיחוי שאין בידו כלל לתקן
ד. תקיעה בשופר של ע"ז
לא ביטלו הגוי
ביטלו ביו"ט או מעיו"ט
ה. הדס שמיעט ענביו ביו"ט
מיעטן הוא עצמו או ע"י גוי וקטן

סימן קב

המשך בדין דיחוי במצוות

- ו. כיסהו הרוח להדם וחזר ונתגלה
הדס שנקטם ראשו ועלתה בו תמרה
בדמיון הדס שנקטם לכיסוי הדם
לולב של אשירה שביטלה הגוי
ז. הכרעת השו"ע לגבי כיסוי הדם
תקיעה בשופר של ע"ז
הסתירה מהא דשופר של ע"ז לכיסוי הדם
ח. ההכרעה לגבי כיסוי, מדין ודאי או ספק
ברכה על כיסוי הדם
ט. חזר הוא עצמו וגילהו
מהא דספק קר"ש דקורא בברכותיה

סימן קג

בדיני נענועים

- א. מקור מצות נענוע במשנה
חייב נענוע מן התורה, הלמ"מ, דרבנן
ב. נענועים אי מעכב בדיעבד
ג. נענוע כחלק ממצות נטילה או לא
נענוע בשעת נטילה ובשעת הלל
ד. עיקר מצות לולב בשעת קריאת הלל
ה. בטעם שתקנו נענוע בשעת קריאת הלל

סימן קד

בל תוסיף בד' מינים

- א. ד' מינים מעכבין זה את זה
נוטלן אחד אחד
ב. סוגיא דסוכה דאין להוסיף על ד' מינים
האי לחודיה קאי לר"י דא"צ אגד
ג. סוגיא דסנהדרין לגבי זקן ממרא
אם הוסיף גורע, לגבי לולב, ציצית ותפילין
ד. סתירת הסוגיות בהאי לחודיה קאי לר"י

סימן קו

טלטול לולב בשבת

- א. טלטול לולב בשבת לצורך גופו או מקומו מוקצה מחמת מצוה
- ב. תשמיש מצוה אי משוי תורת כלי קנים של לחם הפנים
- ג. שיטת רש"י דמצוה משוי תורת כלי
- ד. תפילין פסולים, לולב פסול
- ה. מצוה דרבנן אי משוי תורת כלי
- נטל לולב ביו"ט א' שחל בשבת אי קיים מצוה טלטול לולב בשבת שקודם החג בשבת חול המועד
- ו. טלטול הדסים
- ז. לולב שיחדו לכבד בו

הלכות חנוכה

סימן קז

להשתמש לאור נר חנוכה

- א. להרצות מעות נגד נר חנוכה
- אבוהן דכולהו דם, משום ביזוי מצוה
- ב. פתילות ושמנים שאין מדליקין בשבת תשמיש מצוה
- הדלקה מנר לנר
- ג. איסור ריצוי מעות אתיא אליבא דכו"ע

סימן קח

מוסיף שמן בנר חנוכה

- א. הדליק שמן פחות מכשיעור ואח"כ הוסיף ברכה בחזור ומדליק
- ב. יש בתוספת עצמה כשיעור
- מהא דמוסיף שמן בנר בשבת דחייב צירוף כמה הדלקות של פחות מכשיעור
- ג. חיוב מוסיף שמן בשעת ההוספה או בשעת הארכת ההדלקה
- ד. טעה וסבר שיש שמן כשיעור

סימן קט

אכסנאי שביתו מעבר לים

- א. אכסנאי שביתו מעבר לי האם יוצא בהדלקת ב"ב
- חיוב אכסנאי בנר חנוכה
- פלוגתת הרא"ש והר"ן בביאור הך דינא
- ב. דיוק לשונות הפוסקים דפליגי בהנ"ל

- ג. נר חנוכה חובת הגוף או חובת הבית
- מדליקין בביתו, להחמיר ולהדליק בעצמו
- דין מהדרין גבי אכסנאי
- ד. הכרעת ההלכה בנידון

הלכות פורים

סימן קי

בן עיר בט"ו ובן כרך בי"ד

- א. בני הכפרים מקדימים ליום הכניסה
- בן עיר אי מוציא בני הכפרים
- בן עיר אי מוציא לבן כרך או איפכא
- ב. מי שאינו מחוייב אינו מוציא אחרים
- מי שיצא מוציא
- חסרון חיוב מחמת מקומו
- ג. חילוק בין ב"ע לגבי כפר לב"ע לגבי כרך פלוגתת הבבלי והירושלמי
- ד. קריאה בב' הימים משום ספיקא דיומא
- ה. סברת הירושלמי שמחלק בין ב"ע לבן כרך בפלוגתת הפוסקים במי שלא קרא בי"ד

סימן קיא

פרוז ומוקף בן יומו, קיצור הלכות

חלק יורה דעה

הלכות איסור והיתר

סימן קיב

המתנה בין בשר לחלב ובין חלב לבשר

- א. המתנה שש שעות בין בשר לחלב
- ב' הטעמים והנפק"מ ביניהם
- מי שאין לו שיניים
- אכל בשר עם תותבות, אכילת גבינה בלי התותבות
- לעס תבשיל של שומן
- חיוב ההמתנה, מגזירה או מעיקר הדין
- גבינה ושאר מיני חלב
- ב. מצא בשר בין שיניו
- המתנה ש"ש מעת ההסרה
- קינוח והדחה
- מצא בשר בין שיניו אחר שש שעות
- ג. בליעות בשיניים תותבות מבשר לחלב
- סתימות בשיניים
- הכשרת שיניים תותבות לפסח

פלטות ליישור שיניים

יש לו חורים בשיניים

ד. שש שעות שלימות

שעות שוות ולא זמניות

שיעור ההמתנה לפי שיטת הרמ"א

האוכל בשר שלא בסעודת פת

טעימת בשר בלא אכילה ולעיסה

ה. להקל במקום חולי

יולדת ומינקת, קטנים

ו. אבל תבשיל של בשר

לאכול אחריו גבינה או תבשיל גבינה

נתבשל בקדירת בשר, מלובלכת

גדר תבשיל של בשר

ז. טעה ובירך על מאכלי חלב תוך ש"ש

ח. אכילת בשר אחר חלב

חומרת הזוהר

גבינה קשה

ט. הגדרת גבינה קשה

גבינה ישנה, מתולעת, הועמדה בקיבה

נתקשה מחמת ייבוש בעלמא

חרמון, גבינה צפתית, בולגרית

גבינה צהובה, גבינה מותכת

פיצה עם גבינה צהובה

י. המתנה בין חלב לבשר

בדבר המנהג להמתין חצי שעה

יא. מנהג אכילת חלב בחג השבועות

הזהירות בשבועות בדיני ההמתנה

סימן קיג

דיני נ"ט בר נ"ט

א. המקור בגמרא לנ"ט בר נ"ט

ב. דגים בכלי בשר

כלי שבישלו בו בשר ודגים יחד

דגים בחלב

ג. נ"ט בר נ"ט בבישול וצלי

ד. ליתנן בכלי שלהם

עירוי מכלי בשר לכלי חלב

עלו בכלי של בשר

ה. נתבשלו בכלי שאינו בן יומו

לבשל לכתחילה בכלי שאינו ב"י

דבר חריף

ו. דינים היוצאים

נ"ט בר נ"ט בבישול וצלי

חימום מים בכלי בשר ללישת חלות

נ"ט בר נ"ט בשעת בישול

כלי שאינו בן יומו

בכלי שלהם

בישל מים בכלי בשר, שתייה עם חלב

תחיבת כף חלבי לסיר בשרי

עלו בכלי של בשר

ז. הדחת כלי בשר וכלי חלב ביחד

בכלי ראשון וכלי שני

הכניס חומר ניקוי למי ההדחה

מוצא כלי בשר בין כלי חלב

שפך מים על כלי חלב ובשר מלוכלכים

ח. נ"ט בר נ"ט ונטל"פ בדבר חריף

סכין חלבי שהשתמשו בו רק לצונן

חתכו בו גבינה קשה

נצמר פלדה או סקוטש כתחליף לנעיצה

ט. הגדרת דבר חריף

בצל, צנון, פלפל חריף, לימון, תבלינים

פירות חמוצים, מלפפונים חמוצים

חומץ, י"ש, שמן זית

י. חתך דבר חריף בסכין בשרי

לבשלו בחלב, לכתחילה ובדיעבד

שימוש בבלענדער בשרי למאכלי חלב

יא. אפיית חלות בתנור חלבי או בשרי

יב. דוד מים שניתן עליו מאכל בשרי

סימן קיד

ביטול איסור לכתחילה בדבר שאינו אכילה

והנאה

א. ביטול איסור לכתחילה גבי מצות סוכה

למ"ד ביטול איסור לכתחילה דאורייתא

מיקלא קלי איסורא

גדר הביטול במצות סוכה ובמקוה

ב. בהיתר תוספת מים שאובים למקוה

ג. נפלו מים שאובים למים כשרים

פסולו מה"ת או מדרבנן

סימן קטו

הולכת הנאה לים המלח

א. הולכת הנאה לים המלח

מכירה חוץ מדמי איסור שבו

בעבודה זרה ובשאר איסורים

ב. סיכום בדין תערובת איסור הנאה

עבו"ז, הקדש, שביעית

- עבו"ז בעין, יין נסך, אפה פת בעצי ע"ז
איסור הנאה שנתן טעם בתבשיל
לא תחנם במכירה לגוי חוץ מדמי איסור
יסוד ההיתר דהולכת הנאה לים המלח
ג. הולכת הנאה לים
ד. אמירה בפיו שזהו חליפי האיסור
אמירה לגוי במכירה חוץ מדמי איסור
הולכת הנאה לים מדין ברירה
הולכת הנאה באיסור דאורייתא
- סימן קטז**
- הסובר בדבר שהוא אסור, לאכול או להאכיל להמתיר**
- א. המחמיר בדבר, לאכול עם אחרים המקילין
הנזהר מפת עכו"ם ואוכל עם שאין נזהרים
ב. תמצית דינים מהש"ך
להגיש לאורח מאכל שנוהג בו איסור
לבשל לאורח בכליו של המאכיל
סובר שאסור מדינא או ממנהגא
מסופק אם מעורב בו דבר שנוהג איסור
הבא למקום שנוהגין בו היתר
ג. אורח הנוהג פרישות באיזה דבר
הנוהג פרישות באיזה דבר ואירע לו חולי
רוצה לחזור לגמרי ממנהגו או רק פ"א
ד. המחמיר בפסח, לאכול אצל שאינו נוהג בחומרא
חשש הכלים שבשלו בו
ה. הסובר בדבר שהוא אסור
להאכילו למי שנוהג בו היתר
לחזור ממנהגו
- סימן קיז**
- דיני טבילת כלים**
- א. חיוב טבילה והגעלה בכלי מדין
טבילת כלים דאורייתא או דרבנן
להוציאו מטומאת הגוי לקדושת ישראל
ב. שיעור מ' סאה
חציצה אי פוסלת
הקדמת הגעלה לטבילה
ג. סוגי הכלים החייבים בטבילה
כלי מתכות, זכוכית
ברכה בדבר שחיובו רק מדרבנן
כלי פלסטיק
מעמיד מתכת
- ד. חיוב טבילה רק דומיא דמעשה שהיה
כלים שאולים מן הגוי
למ"ד אומן קונה בשבח כלי
ה-1. הנותן כסף לגוי לתקן לו כלי
נותן לו כלי שבור לתקנו
ז. אומן קונה בשבח כלי אי עדיף משותפות
אומן ישראל שעשה כלי לגוי
ח-ט. אומן שקיבל שכירותו אי קונה בשבח כלי
הסכים לתקן החפץ בחנם
נגנב הכלי לאחר ששבחו
י. לנקב כלי ולתקנו כדי לפוטרו מטבילה
כלי חשמלי שא"א להטבילו
יא. הרכבת ידות הכלים ע"י ישראל
אי חשיב נגמר ביד ישראל
יב. סוג הקלקול שיש לעשות בכלי חשמל
יג. כללי כלי סעודה
כלים שאוכלים בהם
מכינים בהם צרכי סעודה
צריך עדיין עוד הכנה, סכין של שחיטה
השתמש בכלי בלא טבילה, דין המאכל
יד. סוגי הכלים
כלי מתכת, זכוכית, עץ, פלסטיק
כלי משולב מעץ ומתכת
טו. הגדרת כלי סעודה
כוסות צלוחיות יורות קומקומים
חצובה שמניחין עליו קדירה
שפור שצולין עליו
סכין של שחיטה, הכנה להכנה
טז. כלים חד פעמיים
שימוש חוזר בכלים אלו
יז. כלי איחסון
מלחיה, קופסא של סוכר או קפה
סירים, צלחות וסכו"ם
מסחטה לסחיטת פירות
בקבוקים וצנצנות לשימוש ביתי
בקבוקים שקונים יחד עם תכולתן
קופסאות שימורים
יח. כלי שאפשר לפרקו לחלקים, אופן הטבילה
בקבוק טרמוס, מכונה חשמלית
מדבקות על הכלי, דין חציצה
יט. תנור אפיה והתבניות
מקרר והמדפים
כ. כלים בציפוי אמאייל

- כא.** כיריים של גז או חשמל
דוד למים חמים, דוד שמש, בויילע"ר
מזלג חשמלי, טוסטר, מצנע
כלי לישנה, כלי הכשרת בשר
מגדרת-פומפיה
מטחנה של קפה ותבלינים, של מלח
מגש שמגישים עליו אוכל
מועך תפוז"א
מזרק למילוי עוגות
מחט שתופרים עופות ממולאות
מיקסר, מלקחיים לעוגה
ציפוי אלומיניום לשולחן
מפצח אגוזים ושקדים
מקלף פירות וירקות
מסגרת לעשיית צורות בעוגות
פוחחן לבקבוקים, לקפסאות שימורים
משפך
מתקן לייבוש כלים, להחזקת כוסות או סכ"ם
מסננת לאטריות, לירקות במרק
נפה שהרשת ממתכת
פטיש לשניצל
פח שאוכל עליו
פלטה של שבת
פקק מתכת שע"ג בקבוקים
קערה של ליל הסדר
תיון לתמצית תה
- כב-כג.** טבילת כלים ע"י בעל חנות ישראל
קנה מגוי שלא לצורך סעודה והשאלו
לישראל
- כד.** חנוני במקום שרובו ישראל, טבילת החנוני
קנה כלי לתתו במתנה, ליתנו לאחר הטבילה
- ד.** הכרעת הרמב"ם
פת שנאפה בעצי ע"ז בתנור ישן
זוז"ג בעבודה זרה
- ה.** הכרעת המחבר בפת שנאפה בעצי ע"ז
שיטת הט"ז והש"ך
שדה שנזבלה בזבל של אשירה
גרף האש ואפה בחומו
- ו.** בתנור חדש או ישן, בע"ז ושאר איסורים
פת שבשלה ע"ג גחלים של ערלה
קדירה שבישלה בעצי ע"ז ובעצי היתר
- ז.** הסקת תנור וכיריים בחמץ בפסח
דין הפת שנאפה בו למ"ד זוז"ג מותר
באבוקה כנגדו, גחלים, תנור גרוף
בישל ע"ג גחלים בלא תנור
- ט.** זוז"ג בדבר דלא שייך ביטול
יסוד ההיתר דזוז"ג
שאר של חולין ותרומה שנפלו לעיסה
- י.** לא בזה כדי להחמיץ ולא בזה כדי להחמיץ
יש בכל אחד כדי לחמץ
נתחמץ ע"י החולין קודם שנפלה התרומה
זוז"ג כשיש בכ"א כדי לחמץ
- יא.** בטעם האיסור כשיש בכ"א כדי לחמץ
סילק האיסור קודם שהחמיץ
חילוק בין זוז"ג דחימוץ לשאר זוז"ג
מעמיד גבינה בעור קיבה
- יב.** נתן מלח בתבשיל בשבת
בישל קדירה בעצי איסור והיתר
- יג.** חילוק בין הא למחמץ
תנור חדש שהוסק בקליפי ערלה
- יד.** קושיית התוס' דזוז"ג אסור לכתחילה
פלוגתת הראשונים ביסוד ההיתר דזוז"ג
מחמצת לתעשיית גבינות
- טו.**

הלכות ריבית

סימן קיט

- איסור רבית בהשאלני ואשאל לך**
- א.** מחלוקת הראשונים בדין הלוני ואלוהך
ב. בביאור שיטות הראשונים
ג. השאלני ואשאלך בשאלה שוה
הלוני ואשאלך, השאלני ואלוהך
ד. השאלני ואשאלך בשאלות שאינן שוות

סימן קיח

בסוגיא דזה וזה גורם

- א.** תנור שהסיקו בערלה וכלאי הכרם
דין התנור, הפת שנאפה בו
זוז"ג, יש שבח עצים בפת
זוז"ג בתנור חדש שלא ציננו
- ב.** שבח עצים בגחלים או לאחר פינוי הגחלים
אבוקה כנגדו, באפיה בתנור או בחוץ
- ג.** הא דצריך ציננו ולא שרינן משום זוז"ג
זוז"ג בשאר כלים חוץ מתנור

סימן קכ

חששות ואיסורים שבבנקים והיתר עיסקא

- א. בעלות הבנקים
- בעלות גויים, ממשלתית, ציבורית, פרטית
- מניות בלי זכות הצבעה
- הלוואה בממון שאין להם בעלים ידועים
- חבר באגודה
- הלוואה בחברה בע"מ
- ב. עסקי הבנק
- ג. הפקדות בבנקים
- תכניות חסכון, הפקדה לזמן קצוב
- הפקדות עובר ושב
- ד. דמי ניהול חשבון
- הנחה בדמי ניהול עבור הפקדות זכות
- דמי ניהול גבוה בחשבונות דביטוריים
- ה. הטבות ומענקים שונים
- ו. הלוואות ושטרות בניכיון
- ז. משיכות יתר
- ח. לא חתם על הסכם התחייבות
- ימי ערך
- הפקדות שמתחשב ליום מאוחר
- ט. הוצאות, רישום משכנתא, דמי ביטוח
- הוצאות גביית החוב
- י. הלוואות מהממשלה באמצעות הבנק
- יא. ערבות בנקאית
- ערב סתם, ערב קבלן, ערב שלוף דוץ
- ערבויות פורמליות
- ערבויות לאשראי
- עמלת ערבות
- יב. אשראי דוקומנטרי
- יג. הלוואות לחיבי מס הכנסה
- יד. הלוואה כנגד פקדון
- ההלוואה והפקדון הן בשתי חשבונות
- טז. זיכוי או חיוב בחשבון
- אי נחשב כגביה לענין חזרת אבק ריבית
- חיובי רבית בחשבונות דביטוריים
- חשבונות ח.ח.ד.
- טז. היתר עיסקא
- היתר עיסקא כללי של הבנק
- רשימת הבנקים שעשו הית"ע
- יז. הלוואות שהבנק לווה מאחרים
- יח. מבחן המשפט החילוני

יט. תשלום רבית מראש

- פירוט מהו הרווחים ומהו הקרן
- כ. הלוואות למטרות מוגדרות
- למטרה עסקית או הוצאות שוטפות
- לרכישת דירות
- לרכישת ניירות ערך ע"י הבנק בעצמו
- כא. פקדונות מטבע חוץ
- הית"ע בין הבנק לבנק ישראל
- כב. ערבות בנקאית
- עבור הלוואה בהית"ע ושלא בהית"ע
- כג. העברת בעלות
- לקוח שנפטר
- בנק הנמכר לבנק אחר
- כד. הלוואה או הפקדה ע"י אחר
- הפקדה ע"ש השליח או ע"ש המשלח
- כה. למסור זכות הלוואה בנקאית לאחר
- הלוואה שמוציא זוג צעיר עבור ההורים
- כו. המחמירים ועושים הית"ע פרטי עם הבנק
- כז. חישובי ריבית לענין שכר שבת
- כח. קניית שיקים במטבע חוץ
- שיק שחזר ובינתיים עלה השער
- כט. פדיון אגרות חוב
- ל. מענקי האוצר

סימן קכא

תכניות חסכון בבנקים בחשש הלוויני ואלוץ

- א. הלוואה כתמורה לפתיחת תכנית חסכון
- חשש הלוויני ואלוץ לך
- ב. שיטות הפוסקים בדין הלוויני ואלוץ
- הלוואות שוות ושאינן שוות
- איהו הלוואה נחשבת כנתינת הרבית
- ג. הלוואה שניה פחותה מהראשונה
- דין רבית מוקדמת בהלוויני ואלוץ
- ד. אם מועיל היתר עיסקא בנידו"ד
- הלוואה כתנאי התפשרות להיתר עיסקא

סימן קכב

מכירת שיק של דולרים וחוזר השיק

והמסתעף לדיני ריבית בנמצא מום במקחו

- א. מום הנמצא במקח וחוזר בו
- איסור ריבית כשגובה יותר ממה שנתן
- ב. ליתן שיק אחר באותו סכום
- מום שנמצא במקח
- לכופו ליקח חפץ אחר כמותו

מנהל שהתחייב רבית בקניה לצורך הישיבה
קונה דירה והוציא משכנתא ע"ש חברו
שותף הלוה ברבית ומכניס לקופת השותפות
גביית הרבית מקופת השותפות
קנה סחורה ברבית לצורך השותפות

סימן קכז

הקדמת מעות לנגר

- הקדים מעות לנגר ועלה המחיר
הזמנת ארון אי חשוב כפסיקה או כקבלנות
היתר דיצא השער או יש לו
החזרת דמי הפסיקה בתוספת רבית
הרויח הנגר במעות
לפסוק עכשיו מחיר חדש מוזל

סימן קכה

תנם ע"ג קרקע והפטר

- והמסתעף לדיני העברת הלואה ללוה אחר
ישראל שלוח מגוי מריבית או גוי מישראל
תנם לי ואעלה למלוה כדרך שאתה מעלה
העמידו אצל מלוה
שליחות בגוי לחומרא
הניחם ע"ג קרקע והיפטר
יסוד הפטור בהניחם ע"ג קרקע והיפטר
תנם לפלוני והיפטר
בעלות הממון לאחר אמירת והיפטר
תנם לישראל חברך
לחזור וליטלו מע"ג הקרקע או מהאחר
לא אמר והיפטר
זרוק לי חובי ולא אמר והיפטר
מדין שומר או מדין לוח
אמר והיפטר, אי נפטר גם מדין שומר
במקום שיש לו שטר
קדם הלוה או אחר זוכה בהמעות
העברת הלואה מלוה ללוה גבי ישראל
קיבל מעות להפקידם בבנק על חשבוננו
הוצרך בעל החשבון ללוות המעות

הלכות מקואות

סימן קכו

מכירה מיבריך במעיין

- רבו הנוטפים על הזוחלין
מחלוקת הראשונים בפירוש נוטפין
הערת הלחם ושמלה על פי' הב"י

- חילוק בין מוכר בחנות למוכר באקראי
קבלת אחריות במכירת שטרות בפחות
תנאי שאם יתברר שהלוה עני יתבטל המקח
מעות מקח טעות, כגזל או כהלואה
חילוק בין ידע המוכר שיש בו מום או לא
המוכר שדה לחבירו ונמצאת שאינה שלו
בחילוק מהא דנמצא מום במקח
ריבית בגזל
אחריות במכירות שטרות בפחות
אחריות מחמת הלוה או המוכר
סיבת החזרת השיק
סתירה בדברי המחבר בנמצא השטר פרוע
נתברר שבשעת מכירה היה כיסוי לשיק
קבלת אחריות לסך שבשטר יותר ממה שנתן
ריבית בדרך קנס
יוקר שקודם החזרת השיק ויוקר שלאחריו
הוצאות שהוציא הלוקח עבור השיק
מכרו הלוקח לסוחר שיגבה דמיו לפי היוקר
בנק המוכר השיקים לאוצר הממשלה
מכירת שטרות באחריות ע"פ הית"ע

סימן קכג

ישראל הלוה מעכו"ם לצורך ישראל חברו מנהל שנטל על שמו הלואה מגוי בריבית לצורך המוסד

- אמר לגוי לוח לי מעות מגוי ברבית
מנהיגי הקהל הלוים ברבית לצורך הקהל
אפוסטרופוס הלוה ברבית לצורך היתומים
עובדא כעין זו בשו"ת הראנ"ח
ממונים על בתי ההקדש הוצרכו ללוות ברבית
נו"נ באמונה שכולל שכר חמרים וכתפים
עובדא כעין זו בשו"ת חת"ס
ראה"ק לוח ברבית לצורך בנין הכנסת אורחים
שליח שהוצרך ללוות ברבית מגוי לצורך
קניית סחורה
ישראל הלוה מגוי לצורך ישראל חברו
זכות המשלח בסחורתו, בעת הקניה או
כשמגיע לידו
תמצית הדברים
שליח ללוות עבורו
שליח לקנות סחורה או לעשות מלאכה
נתינת רבית שלא לפי חשבון ההוצאות
לוח לי מעות מגוי וקנה לי סחורה

- שיטת הרמב"ם בדין מכיפה מיבריך
ב. מעיין שנתייבשונתמלא ממים מכונסין שבבור הסמוך
 שיטת הרא"ש בדין מכיפה מיבריך
 לטהר גם בזוחלין ע"י המשכה
ג. עוד בדברי הרא"ש במעיין הנ"ל
ד. יישוב הערת הלחם ושמחה

סימן קכז

חלוקת אוצר השקה בדבר המקבל טומאה

- חלוקת אוצר השקה למעט חילוף המים
 מקוה שנפרץ ונעשה זוחלין
 סתימת הנקב בדבר המקבל טומאה
 מקוה שמימיו מתמעטין, סתימת הנקב
 הסתימה מונע שלא יפסל
 בדין גיסטרא
 מניעת התהוות סדק במקוה
 מניעת כניסת מים שאובים

הלכות נדרים

סימן קכח

מנהג כנדר

- א.** דברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור איסורו מן התורה או מדרבנן
ב. איסור עשיית מלאכה בערב פסח מנהג אבות
 בני חזאי נהגי דמפרשי חלה מארוזא מנהג מחמת טעות
ג. מנהג שנהגו ההמון מעצמם להתירם בפני ת"ח
ד. התרת נדרים למנהגים
ה. מנהג יחידים או מנהג אבות
ו. הזהירות בדיני מנהגים מנהג מבטל הלכה
 גדר מנהג המקום בזמנינו מנהג קהילות
ז. מנהג אבות חלא בר חמרא לגבי אבא
 יחיד שנהג אי בניו מחוייבים לנהוג כמותו לא התחיל הבן לנהוג כמנהגי אביו
 נהג הבן מחמת שסבר שכן הדין
ח. מנהג יחיד לעצמו

- נמנע מבשר ויין ביום מיוחד
 מנהג בקום ועשה, מעשר כספים בכמה פעמים נקבע המנהג
ט. הרוצה לנהוג איסור בדברים המותרים התנאים שלא יחול עליו תוקף מנהג תנאי במחשבה
י. התרת נדרים למנהג יחיד מנהג מחמת טעות
 לסמוך על נוסח התרת נדרים שבערב ר"ה
יא. אירע ברית בימים שנהג להתענות רוצה לחזור ממנהגו מחמת חולי
 חוזר לגמרי ממנהגו או רק פעם אחת סבר שהוא איסור גדול
יב. מנהג שאין לו יסוד וטעם חשש שמאותו מנהג יסתרך שום איסור המחקה אחרים ללא מחשבה
יג. התרת מנהג המקום ומנהג אבות מנהגים שנהגו בני אשכנז ע"פ הרמ"א
 מנהג איסור קטניות בפסח תקנה לגדר ולחיוזוק הדת

הלכות שעטנו

סימן קכט

כלאים בבגדי כהונה ובציצית

- א.** לבישת אבנט שלא בשעת עבודה איסור שעטנו בבגדים קשים
ב. שיטת ר"ת דבבגדי כהונה אין משום כלאים שלא כדרך לבישתו בשעת עבודה
ג. חטאת העוף הבא על הספק להקריבו בבגדי שעטנו
ד. כלאים בציצית טלית מחוייבת שלובשה בפטור
 מהא דבגדי כהונה שלא בשעת עבודה טלית שעטנו שאולה
ה. נשים וטומטום ואנדרוגינוס בכלאים בציצית מהא דבגדי כהונה שלא בשעת עבודה
 כלאים בגדי כהונה, הותרה או דחוייה
ו. לבישת בגדי כהונה קודם העבודה בשעת עבודה ליכא איסור כלאים
ז. כלאים בציצית בבגד שאין חיוב דאורייתא
ח. בגד שיש בו כלאים גם בלא הציצית ללבוש בגד שעטנו ע"י הטלת ציצית

סימן קל

דבר שאינו מתכוין בכלאים

- א. לבישת כלאים לגנוב המכס מוכרי כסות מוכרין כדרכן וכו' ביישוב סתירת המשניות ביאור שיטת הרמב"ם בטעם דהברחת המכס לא הוי פסיק רישא שיטת הר"ן דבאיסור"נ ליכא פס"ר כלאים בבגדי כהונה עשיית אהל עראי מלמטה למעלה למאן דמתיר דבר שאין מתכוין שיטת בית הלוי דההנאה היא חלק מהאיסור מצוות להל"נ כשיש הנאת הגוף המלביש את חבריו כלאים שיטת עונג יו"ט דהאיסור הוא אף בלא הנאה

הלכות חלה

סימן קלא

מצות חלה

- א. ממצוות התלויות בארץ ביאת כל ישראל קודם כיבוש וחילוק ביאת כל ישראל בזמן הגלות ב. חמשת מיני דגן החיוב חל משעת גלגול המפריש חלתו קמח ג. דין העיסה קודם ההפרשה דין החלה לאחר ההפרשה ד. שיעור העיסה שתתחייב בחלה לש כשיעור ספק ואח"כ הוסיף עוד קמח צירוף המורסן לשיעור חלה המים ושאר דברים שמוסיפים לעיסה גרגירי חיטה שנבללים עם העיסה ה. שיעור החלה מן התורה ומדרבנן העושה כל עיסתו חלה מקומות שלא החזיקו עולי בבל שיעור החלה בזמננו החילוק בין חלה לתרומה לגבי חו"ל ו. שריפת החלה, בתנור אפיה נתניתה לאשפה ז. הפרשת חלה בשבת ויו"ט חלת חו"ל

- הפרשה ע"י קטן, מופלא סמוך לאיש עיסת אר"י, הפרשה לאחר אכילה ח. צירוף מחמשת מיני דגן לשיעור חלה מן התורה ומדרבנן לאחר שעשה עיסה נפרדת מכל מין ט. חיוב חלה במיני מזונות י. צירוף סל לעיסות קטנות צירוף עיסה ע"י נשיכה נגיעת החתיכות בצירוף סל הפריש חלה בסתם, לפטור כל העיסות שבסל הפרשת חלה על מקצת עיסה הפרשת חלה על כמה עיסות יא. הפרשה מן המוקף, לכתחילה ובדיעבד חלת חו"ל, ערב שבת ויו"ט יב. דעתו לחלק העיסה בעודו בצק אדם פרטי או נחתום לחלק העיסה לאפותן בזמנים נפרדים לשנות טעמו של כל חלק יג. צירוף עיסות של ב' בנ"א עיסות שמשונים בטעמם מצה שמורה ושאינה שמורה יד. הפריש חלה וחזרה ונתערבה שאלה על ההפרשה לאחר שנאכל מקצת העיסה ספק שמא נפלה ונתערבה תנאי שאם יאבד יפריש פעם ב'

סימן קלב

חיוב חלה בעיסה ע"ד לחלק ובעיסת נחתום

- א. נחתום שעשה שאור לחלק נשים שנתנו לנחתום לעשות שאור הממרח בריו של חבריו שלא מדעתו ב' אנשים שנילושה עיסתם יחד מדעתם ב. העושה ע"ד לחלק לעצמו ע"ד לאפות החלקים בזמנים חלוקים דעתו לצרפן בכלי אחר אפיה ג. אינו מחלק מיד בגמר הלישה נשאר חלק אחד כשיעור חלה ד. בטעם פטור ע"מ לחלק צירוף אחר גלגול העיסה ח. צירוף סל או נשיכה ע"מ לחלק חילוק לאנשים המקפידים על תערובתן ה. אשה אחת המקפדת על צירוף ב' העיסות

- אפשר לה ללוש בכלי א' ולשה בב' כלים
חילוק לבני ביתו
ו. ב' עיסות של ב' בנ"א שאין דרכן להקפיד
דעתן לחלק העיסות קודם אפייה
קפידא בנגיעה
מקפיד על תערובת כל העיסות ולא על
מקצתן
ז. עירוב העיסה נעשה מדעת בעלי העיסה
ואילו שעת החילוק הוא שלא מדעתן
ח. קונה עיסה כשיעור ומפריש חלה בעצמו
נחתום שדעתו לחלקים שיש בהם כשיעור
ט. נחתומים בזמנינו
נחתום הרוצה להפריש על כל העיסה
בהמנהג שאין מפרישים מנחתום פחות
מכשיעור
נחתומים בזמנינו אין אופן עיסה יחד כשיעור
מיני מאפה הנאפים בתבניות תוך התנור
שיטת הט"ז דצריך שיעור בשעת הפרשה
י. צירוף בנחתום אחר אפיה קודם המכירה
צירוף ע"מ לחלק
יא. מצות עבודת יד הנאפים פחות מכשיעור
צירוף סל במאפיה או ברשות הקונים
מדין היתה פטורה בשעת חיובה
מצות מכונה הנאפים כשיעור
זמן חילוק המצות במצות מכונה
- סימן קלג**
- שאלה בחלה שנתערבה**
א. חלה שנתערבה ואין בו שיעור ביטול
לשאול על ההפרשה
בחלת ארץ ישראל ובחלת חו"ל
ב. שאלה לאחר שאכל מהעיסה
ג. בטעם שאין נשאלין לאחר אכילה
ד. בטעם שאין נשאלין אחר שבא ליד כהן
ה. הפרשת הבעלים אחר שבא ליד כהן
ו. שאלה בהסכמת הכהן
- תרומות ומעשרות**
- סימן קלד**
- תמצית דיני הפרשת תרומות ומעשרות**
א. חיוב תרו"מ בדגן תירוש ויצהר ושאר פירות
זיתים וענבים למאכל
תרומה בזמן הזה
- ב. קנין לעכו"ם להפקיע מיד תרו"מ
פירות עכו"ם שנגמ"ל ביד ישראל
פירות ישראל שנגמ"ל ביד גוי
פירות גוי ונגמ"ל ביד גוי
פירות חו"ל שנגמ"ל בארץ ישראל
פירות שביעית של גויים
ירקות של שישית שנלקטו בשביעית
עונת המעשרות
אכילת עראי קודם גמר מלאכה
גדרי גמר מלאכה
שומשומין שעושה מהם שמן
קני סוכר, שמן סויה
הפרשת תרו"מ במשקין היוצא מהפירות
רסק פירות
ד. ראית פני הבית
קצירה ע"י קומביין
הכנסה לסילו במגורות ובטחנות קמח
מירוח שלא מדעת בעלים
ה. קונה ענבים מגוי, קודם דריכה ולאחריו
הפרשה בברכה
עשר הענבים קודם שעשה מהם יין
ו. הפרשה על טעם הבלוע בכלים
נותן טעם לפגם
לעשר החרצנים והזגים והשמרים
לעשר מיין שני על יין ראשון
ז. הנאה של כילוי בטבל
מכירת טבל
ח. חילוק השנים לענין תרו"מ
לעשר משנה זו על חברתה
הזמן והשלב לחילוק שנת המעשרות
ט. לעשר ב' סוגי פירות וירקות זע"ז
י. חיוב תרו"מ בקליפי תפוזים, תבלין
יא. הפרשה מן החיוב על הפטור או איפכא
מחיוב דאורייתא על חיוב דרבנן
מחיוב חד דרבנן על תרי דרבנן
טבל שנתערב בחולין, להפריש מיניה וביה
יב. חזרה מההפרשה תוכ"ד
ביטול ההפרשה ע"י שאלה לחכם
יג. לתרום את שאינו שלו
משלו על של חברו
הפרשה ע"י קביעות מקום
הפרשה ע"י שליח
שליח שהפריש, שאלה על ההפרשה

- יד.** הפרשה במחשבה
טו. הפרשה מן המוקף
מונחים בכלים נפרדים
טז. מוקף בעת ההפרשה או קריאת השם
יז. ברכה קודם הפרשה או קריאת השם
יח. שיעור תרומה גדולה
עשה כל כריו תרומה גדולה
בטעם שנקרא תרומה גדולה
יח. חלות ההפרשה כפי נוסח פלוני
יט. סדר הפרשת תרומה גדולה
קביעות מקום לת"ג בתוך האחד ומאה
מעשר מכמה מינים ומכמה סוגי חיובים
כ. סדר הפרשת מעשר ראשון
המרבחה במעשרות או ממעט
כא. לאבד הת"ג ותרומת מעשר
הדלקה בשמן תרומה
כב. הוברר שטעה בחישוב האחד ומאה
כג. קביעות מקום במשקין
כד. הפירות שהופרש למעשר ראשון
להקנות לכהן בקנין סודר או חצר
כה. הפרשת מעשר שני ומעשר עני
הפירות שהופרשו למעשר עני
בספק חיוב מעשר שני או מעשר עני
כו. הפירות שהופרשו למעשר שני
חילול על פירות או כסף
חילול שוה מנה על שוה פרוטה
ברכה בחילול מעשר שני
תוספת חומש במחלל שלו או של משלחו
בדיעבד אם לא הוסיף חומש
איבוד הפרי שמחלל עליו
כז. חילול על מטבע של כסף ושאר מיני מתכת
שטר כסף, מטבעות שאין להם ערך עצמי
מטבע היוצא באותה מדינה
דולר, שטרלינג, מדליין
כח. מטבע שאין בה שוה פרוטה
לייחד מטבע ששוה הרבה
תוספת חומש במחלל אח"כ המטבע
כט. מע"ש פחות משו"פ, תפיסת פדיונו על מטבע
צירוף כמה מינים לשוה פרוטה
מטבע שיש בה כבר קדושת מע"ש
פרוטה חמורה
ל. מצות ביעור
חילול הפרוטה חמורה
- לא.** נתערבה לו המטבע שיחד
פדיית מע"ש טהור לפנים מחומת ירושלים
לב. דמאי בפירות שבשוק בזמנינו
המוזמן בשבת אצל מי שספק מעשר
לג. לעשר מפירות שלו על כל מי שלא יעשר
הפטולת שבשדות יהיו תרו"מ
לד. ההסדר ונוסח ההפרשה בזמננו
- סימן קלה**
קטן במחשבה, ומופלא סמוך לאיש
א. מחשבה ומעשה בקטן
מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו
מעשה עם דיבור
ב. תרומת קטן, לכתחילה ובדיעבד
הגיע לחינוך, מופלא סמוך לאיש
ג. מחשבתו ניכרת מתוך מעשיו גבי תרומה
ד. מופלא סמוך לאיש בשאר מצוות
ה. שיטת הגר"א בדין מופלא סמוך לאיש
גדר הפרשת תרומה
תיקון הטבל או חלות איסור על התרומה
אמירת קטן בדבר דסגי באמירה
ו. מופלא סמוך לאיש, הפרשה במחשבה
- סימן קלו**
תערובת פירות טבל משתי שנות מעשר
א. תערובת מב' סוגי חיוב או מחיוב ופטור
הולכין אחר הרוב, מחצה על מחצה
ב. תערובת מב' שנים באותו סוג חיוב
תערובת דבר לח
ג. הרמב"ם והראב"ד בתערובת ב' סוגי חיובים
השמטת הרמב"ם תערובת רביעית וחמישית
ה. הליכה אחר הרוב בטבל
ביאור הר"י קורקוס
ו. מהא דר"ע שנהג ב' עישורין
חילוק בין ספיקא דדינא לספיקא דמציאות
ביאור הרדב"ז
ביאור הישועות מלכו דפריש מרובא פריש
כל דפריש בדבר שיש לו מתירין
ביאור החזון איש
יש בילה עד גודל זית
- סימן קלז**
חנטה לפני ט"ו בשבט לענין מעשרות וערלה
א. חנטה לפני ט"ו בשבט לענין מעשרות
א' בתשרי ר"ה לנטיעה

בט"ו בשבט ר"ה לאילנות

נטע ל' יום לפני ר"ה

ב. מציאות חנטה לפני ר"ה

פרי השסק

ג. גדר חנטה לגבי ערלה ומעשרות

סימן קלח

קיצור דיני ביעור מעשרות

א. זמן מצות ביעור

הדברים הכלולים במצות ביעור

ב. סוגי הפירות החייבים בביעור

פירות שנה רביעית

טבל ודאי, דמאי, ספק

פירות עכו"ם שנגמ"ל ביד ישראל

ג. מצות ביעור כחלק ממצות נתינה

עבר הזמן ולא ביער

ד. זמן הוידוי

ה. וידוי בזמן הזה

קריאה בט"ת פרשת וידוי

הלכות שמיטה

סימן קלט

דיני שביעית

א. הפסוקים הנאמרים בתורה בעניני שביעית

בטעם שלא כתבו הטושו"ע דיני שביעית

ב. חישוב שנות השמיטה

ג. המצוות והאיסורים הנוגעים בשמיטה

ד. מצות שביית הארץ

בדמיון לשביית עבדו ובהמתו בשבת

אמירה לעכו"ם בשביעית

נוטע לפני ר"ה וקלט בשביעית

נתפזרו זרעים בשדהו, חיוב ללקטם

ה. מלאכות האסורות מן התורה

הנחשבים כתולדות באיסורי שבת

מלאכות לאוקמי או לאברוי

לאוקמי פירות

לשמור על כשרות האתרוגים

ו. אילני זרעי סרק

עומדים לריח או לנוי

גינות נוי שסביב לבתים

עבודות שנראה כעושה לגידול

יישור קרקע לבניה

לנקות החצרים שסביב לבתים

לצורך הקמת סוכה

ז. עציץ נקוב ושאינו נקוב

שיעור הנקב

עציץ שאינו נקוב העומד בבית

ח. הפקר פירות שביעית

אפקעתא דמלכא או שמצוה להפקירם

שמירה ממזיקים שלא ילקלו השדה

שמור ונעבד באיסור

ט. ספיחים שגדלו בשביעית

דברים שאין דרך לזורעם בכל שנה

ספיחים בפירות האילן

ירקות שנזרעו בששית ונלקטו בשביעית

גדלו בשדה של גוי

נזרעו ונלקטו בשביעית

הנאה בספיחים

פרחי נוי העומדים לריח

ספיחים שיצאו לשמינית בעודם מחוברים

י. קדושת שביעית

ירקות תבואה וקטניות שנלקטו בשביעית

פירות האילן שחנטו לפני שביעית

מהו חנטה

אתרוג, בתר חנטה או לקיטה

שאר פירות הדר

ראש השנה לאילנות לגבי שביעית

יא. פירות הגדלים בסוריא ועבר הירדן

רמת הגולן

יב. קדושת שביעית בלולב

דבר העומד לריח

הדסים שנלקטו למצוה

דברים העומדים למאכל בהמה

יג. איסור סחורה בפירות שביעית

הפסד פירות שביעית

לשנות מדרך אכילתו

פירות שאין דרכם לסחטם

יד. תפיסת דמים בקדושת שביעית

קבלת עודף מירקן שאינו שומר שביעית

כספים שהירקן מפקיד בבנק

טו. קדושת שביעית בפירות נכרים באר"י

סימן קמ

איסור ספיחים בשביעית – תמצית דיני שביעית

א. עניני שביעית הנוגעים למי שאין לו קרקע

קניית ירקות בחנויות ללא השגחה

- ב. איסור ספיחין מן התורה ומדרבנן בירקות, פירות אילן, תבואה וקטניות ירקות שצמחו קצת בששית אורז ודוחן ראש השנה לשביעית לגבי ירקות ירק הנלקט בשביעית ג. פירות אילן שחנטו בשביעית ר"ה לשביעית לענין פירות האילן זמן חנטת פירות החורף והקיץ אתרוג, בתר חנטה או בתר לקיטה פרי הדר שמור ונעבד ד. תרו"מ לדברים שאין בהם קדושת שביעית שנת המעשר תרו"מ בדברים שיש בהם קדושת שביעית אתרוג שחנט בששית ונלקט בשביעית ה. פירות נכרים, לגבי שביעית ותרו"מ גבולות הארץ לענין דיני שביעית ו. קדושה ראשונה ושניה, סוריא רבי התיר בית שאן גבול הצפוני, מזרחי, דרומי איזור ים המלח, גידולי הערבה ז. דיני קדושת פירות שביעית הפסד, האכלתם לבהמה שינוי מדרך אכילתם בישול בדבר שדרכו לאכלו חי ריסוק וסחיטת פירות קליפות ושיירי פרי הראוי לאכילה ח. סחורה בפירות שביעית תפיסת הדמים בקדושת שביעית המוביל פירות שביעית בשכר מכירה בהבלעה, בהקפה הפורע בשיק קבלת עודף ממנו שמוכר פירות שביעית ט. ביעור פירות שביעית עבודות בגינות בית סוגי המלאכות האסורים קציצת עצים לצורך סכך וכדו' הסכך המחולק ע"י העיריה גיזום גדר חי ניכוש פסולת שבחצרות ליישר או לחפור אדמה
- י. שפיכת מים לגינה, מי ספוג'ה שביטת הארץ בנעשה המלאכה ע"י גוי בית משותף עם שכנים שאינם שותו"מ תשלום לוועד בית להשכיר בית עם גינה למי שאינו שותו"מ יא. מלאכות בעצין נקוב או שאינו נקוב שיעור הנקב הסומכים על היתר המכירה עציץ העומד בבית או במקום מקורה עציץ העומד על רצפת הבית חממות ומצע מנותק יב. לנקוב עציץ או לסתום הנקב סיכוך ע"ג עציץ או להסיר הסכך להכניס עציץ לבית או להחזירו בחוץ להעביר עציץ ממקום למקום העובר דירה בשביעית, נטילת העציצים יג. קדושת שביעית בפרחי ריח או נוי לילך אחר חנטה או לקיטה הדסים ולובים וערבות איסור ספיחים בפרחי נוי קניית פרחים במקום שיש חשש שביעית להכניס פרחים לאגרטל של מים להעביר פרחים ממקום למקום יד. שמיטת כספים זמן עשיית הפרוובול
- סימן קמא**
- הפקד פירות שביעית**
- א. אפקעתא דמלכא או שצריך להפקירם דין הקרקע והעצים ליכנס לשדה חבירו שלא לצורך לקיטת פירות להסוברים דצריך להפקיר, אימתי מפקירם הפקר בדבר שלא בא לעולם ב. אפקעתא דמלכא לעניים או גם לעשירים ג. נשים בחיוב מצות הפקר עשה מעשה לבטל ההפקר ד. פירות שנשמרו באיסור הוראת הבד"צ בירושלים דעת החזו"א ה. פירות ששית שנכנסו לשביעית נעבד, דין הפירות בשביעית ולאחריו שמור ונעבד בעבר הירדן וסוריא פירות שלא הופקרו בפה

סימן קמב**אתרוג ששית שנלקט בשביעית**

- א. אתרוג שזה לאילן בג' דרכים ולירק בדרך א'
 ב. אתרוג שחנט בששית ונלקט בשביעית
 ג. אתרוג שחנט בששית ונלקט בשביעית
 ג. הכרעת הרמב"ם

סימן קמג**עניני שביעית באתרוג וכן הוראות בעניני שביעית**

- א. אתרוג, בתר חנטה או בתר לקיטה
 ב. נגמר גידולו בששית ונלקט בשביעית
 ג. הטעם ששונה אתרוג משאר אילנות
 ד. עבודת קרקע
 קציצת ענפים, לטאטא החצר
 ה. הגר בבנין שעושים עבודות אסורות בגינה
 עציצים בבית, נקוב ושאינו נקוב
 עציץ שאינו נקוב ונופו בולט לחוץ
 להעביר עציץ מבית לבית
 להוציא עציץ למרפסת
 א. איסור ספיחין
 בתבואה וקטניות, ירקות, אילנות, פרחים
 ז. קדושת שביעית
 סחורה והפסד
 אין נאכלים אלא כדרך
 תפיסת דמים
 ביעור
 פירות וירקות, בתר חנטה או לקיטה
 פירות נכרים בארץ ישראל
 ח. סחורה בפירות שביעית
 שביעית תופסת דמיה
 לקנות אצל ירקנים המוכרים פירות שביעית
 קבלת עודף
 קנייה בהבלעה או בהקפה
 תשלום ההקפה בעוד שהפירות קיימין
 פדיון דמי שביעית
 ט. הפסד פירות שביעית

לסחוט פרי הדר

בישול פרי שאין דרכו לבשל

סימן קמז**תרומות ומעשרות בשביעית**

- א. שביעית פטור ממעשר
 יסוד הפטור משום הפקר
 ב. חיוב מעשר בשביעית בחו"ל
 מצרים, עמון ומואב, בבל
 הפרשת מעשר שני או מעשר עני
 המנהג כהיום בהפרשה במקומות הסמוכין
 עבר הירדן, ערבה
 ב' חלקים בעמון ומואב
 ג. טעם הפרשת מע"ש בבבל
 ד-ה. פירות נכרי שנגמר מלאכתן ביד ישראל
 מחלוקת הב"י והמבי"ט בחיוב במעשר
 הפרשת מעשר שני או מעשר עני
 יסוד פטור מעשר בפירות שביעית
 מדין הפקר או מגזיה"כ
 ישראל ששימר כרמו האם חייב בתרו"מ
 מעשר עני הגם דליכא הטעם שיסמכו עניים
 חיוב נתינה בפירות נכרי שמירחן ישראל
 פירות שחנטו בין ר"ה של שמינית לט"ו בשבט
 פירות חו"ל שחנטו בשביעית ונכנסו לארץ
 נכנסו לארץ בשביעית או במוצאי שביעית
 תרו"מ להסוברים דיש שביעית בפירות נכרים

סימן קמה**ביעור פירות שביעית**

- א. לחלק מזון ג' סעודות לכל אחד
 אכילת עשירים לאחר הביעור
 אוצר ב"ד
 ביעור מן העולם או הפקר
 הפקר לאחר זמן הביעור
 היו בשדה בשעת הביעור ולא זכה בהם עדיין
 אחר ההפקר חוזר ומכניסו לביתו
 ב. בתורת זכיה או בתורת הפקר
 הפקר בפני ג' אוהבים
 להוציא או לשוק בלילה
 לחזור הבעה"ב בעצמו ולזכות בו
 קדושת שביעית אחר הזכיה
 הפקר ע"י אחר
 נאנס ולא ביער בזמנו

- קונה מעכו"ם אחר זמן הביעור
ג. קביעות זמן הביעור
 זמן הביעור באתרוג
 מרקחת מאתרוג שביעית
ד. המסופק אימתי זמן הביעור
 עצת הגרימ"ט, חזו"א, הידור הגרשז"א
ה. הפקיר בפני ג', להוציאו מן הבית
 הפקיר ביתו לקיים מצות ביעור
 הפקרת הבקבוקים
ו. הערות קצרות בענין ביעור שביעית
 מצות ביעור, שריפה ואיבוד או הפקר
 בשביתת בהמתו וחמץ החמירו בהפקר
 זמן ביעור בין
 להפקיר היין שצריך לד' כוסות
 להמתין עד שימצא ג' אוהבים
 להפקיר בפני קרובים
- סימן קמו**
בדין רבעי בשביעית
א. ציון כרם רבעי באדמה
 בשביעית ובשאר שני שבוע
 כל הנלקט מזה יהא מחולל על מעות האלו
ב. סוגיא דצנועים אי מיירי בשנת השמיטה
 חילול רבעי של הפקר
ג. שביעית אי נודה ברבעי
ד. רבעי, המשך לדיני ערלה או מצוה בפנ"ע
- סימן קמז**
שמור ונעבד בשביעית
א. מחלוקת רש"י ותוס' בדין נעבד
 פירות הללו של עזיקה הן
 מסירת דמי שביעית לעם הארץ
ב. איסור משומר מן התורה או דרבנן
 ממשקה ישראל באיסור דרבנן
ג. מחלוקת הראשונים בנעבד
 הנוטע בשביעית, דין האילן והפירות
 נטע שתיל בשביעית, דין פירותיו
 הנוטע בשבת, דין הפירות
- סימן קמח**
דיני מוצאי שביעית
א. שדה שנעבדה לצורך מוצאי שביעית
 תוספת שביעית לאחריו
ב. פירות שביעית שיצאו לשמינית
- מצות ביעור, קצירה כדרכו, דין הפקר
ג. ספיחים שזרעם במוצאי שביעית
 ספיחים שנקצרו בשביעית
 נזרעו בשביעית ונקצרו בשמינית
 ספק אם נזרעו בשביעית או בשמינית
 במקום שיש פירות חו"ל או נכרים
ד. קדו"ש במוצ"ש בירקות שאין בהם ספיחין
 שמור ונעבד ונזרע לאחר שעשו כיו"ב
ה. פירות שביעית שיצאו לשמינית
 חנטו מר"ה של שמינית עד ט"ו שבט
ו. פרחים ועציצים שאין בהם ריח
 השקאתם אחר ר"ה
 נזרעו וגדלו בשביעית
 פרחים ועציצים שזרעים לריח
 עציץ שאינו נקוב
ז. השקיית גיזום עצי שביעית בשמינית
ח. אתרוג בסוכות דשמינית, לגבי מעשר
- סימן קמט**
ירקות שיצאו משביעית לשמינית
א. פירות שחנטו לפני ר"ה של שמינית
 אתרוג לענין ששית לשביעית
 לענין שביעית לשמינית
 בתבואה וקטניות, בירקות
 סוגי ירקות שאין בהם איסור ספיחין
ב. מאימתי מותר ליקח בירק במוצאי שביעית
 בטעם ההיתר משעשו כיוצא באלו
 דברי הירושלמי בסוף זמן איסור ספיחין
 גירסת הגר"א וגירסת התוס'
ג. הרמב"ם והראב"ד בסוף זמן איסור ספיחין
ד-ה. בטעם ההיתר משעשו כיוצא בהן
 נלקטו בז' או בח' קודם שעשו כיו"ב
ו. בננות שנלקטו בתחילת שמינית
 דרך גידול הבננות
 איסור ספיחין בבננות
ז. דעת החזו"א בירקות שעיקר גידולן בשביעית
 הכרעת המנחת יצחק בענין הבננות
ח. טענת המשני"י על ההיתר דמחנכה ואילך
 נעבד ונזרע בשביעית אסור לעולם
 מנהג ירושלים ושאר קהילות
 פירות שביעית שחנטו בשביעית
ט. עבודות קרקע בשמינית

- י. קניית פרחים
אתרוג למצוה
תליית אתרוג בסוכה
הדסים למצוה ושלא למצוה
להריח בהבדלה בהדסי שביעית
פרחים שיש בהם ריח
מרוקחת מפרי האתרוג
זמן ביעור באתרוג

סימן קנ

מצות הקהל

- א. במועד שנת השמיטה
ב. בחג הסוכות
במוצאי יום ראשון, ביום א' דחורה"מ
תשלומין למצות הקהל
בזמן שאין השמיטה נוהג
ג. בבוא כל ישראל ליראות
הפטור מראיה פטור מהקהל
קטנים
ד. במקום אשר יבחר
הקריאה בעזרת נשים
ה. מיהו הקורא
ו. קריאה בלשון הקודש
סדר הקריאה
ז. אנשים נשים וטף
גיל הטף

חלק חושן משפט

סימן קנא

בדין הפקר, והפקר להפקיע מאיסור

- א. המודר הנאה מחבירו ואין לו מה יאכל
להפקיר לכל מי שיחפוץ
הפקר קודם דאתי ליד זוכה
חזרה מההפקר תוך ג' ימים, לגבי מעשרות
בהפקר גמור ובהפקר לזמן
ב. חזרה מההפקר, לגבי נדרים ושאר דברים
ג. חזרה לאחר שזכה בו אחר
חזרה בתורת זכיה מההפקר
בטעם השמטת הטור דין זה
חילוק בין קרקע למטלטלין
הכרעת הפוסקים בחזרה בהפקר לזמן
ד. הפקר בפני ג' ובפני אחד, מה"ת ומדרבנן

- הפקר בפני ג', ב' מזהם עדים כשרים
הפקר מטלטלין
בשאר דברים חוץ ממעשר
הפקר בהמתו משום שביתת בהמתו
בשעת הדחק אוקמוה אדאורייתא
הפקר שלא יכשלו בנ"א בגזל
אנן סהדי דמפקר בלבו
הפקר בינו לבין עצמו
ה. הכרעת הפוסקים בהפקר בינו לבין עצמו
גבי שבת, זכיה, מעשר
משכיר בהמתו לגוי
הפקר משום שביתת בהמתו
הסתירה מדין שביתת בהמתו לזכיה
ו. ביטול חמץ שלא בפני ג'
חזרה תוך ג' ימים
שיטת הר"ן בגדר ביטול
במקום דמועיל הפקר כתחליף לבדיקה
הפקר ע"ד לחזור ולזכות בו
ז. ביעור פירות שביעית
מוציאו לשוק א"צ הפקר בפני ג'
עושה מעשה הפקר

סימן קנב

הפקר לזמן

- א. הפקר לזמן
עבר הזמן ולא זכה בה אחר
חזרה תוך ג', לאחר שזכה בו אחר
חזרה לאחר ג' כשלא זכה בה אחר
הפקר דשביתת בהמתו, ביטול חמץ
ב. עבר הזמן ולא זכה בה אחר
החפץ בזמן ההפקר כשלא זכה בה אחר
חזרה מההפקר נתבטל למפרע
ג. מפקיר לזמן זוכה בו אחר
זכיה עולמית או זכיה לזמן
ד. מפקיר להפקיע שביתת בהמתו
לפרש שמפקירה רק לשבת
לזכות בה אחר
הפקר רק להפקיע מאיסור
מכירת משכונות להפקיע איסור ריבית
הפקר רק לשעה שהגוי עושה בה מלאכה
ה. הגדרת רשות הפקר
חלל ריק או מציאות בפנ"ע
להפקיר חמצו ע"ד לחזור ולזכות בו

סימן קנג

נוטל כלי ע"מ לבקרו והמסתעף לדיני אתרוג

- א. ג' סוגיות הגמרא
נוטל כלי לבקרו ונאנס בידו
אגבה אטמא דבישראל ונאנס מידו
אייתי קארי למכירה והקדישם לשמים
הלוקח ירק מן השוק וגמר לקנות
שאיני נהנה מישראל לוקח ביותר ומוכר
בפחות
זבינא מציעא וזבינא חריפא
הלוקח כלים מהאומן לשגרן לבית חמיו
שואל לאחר שכלו ימי שאלתו
ב. יסוד החיוב באונסין, מדין שואל או לוקח
הנפק"מ בין חיוב שואל לחיוב לוקח
לקח כמה חפצים לברור אחד מהם
ג. הגבהה ע"מ לקנות
אמר בפירוש שאינו מגביה לשם קנין
ד. נתכוין לקנות רק חלק מהחפץ
ה. קנין בבורר ומניח
מדין לוקח ומדין שואל
ו. התנאים להתחייב באונסין
קייצי דמיה, זבינא חריפא
ז. אחר שביקרו וגמר בדעתו לקנותו
לגבי אונסין ולגבי חזרה מהמקח
ח. חזרה קודם שביקרו
ט. ביקר החפץ ולא מצא חן בעיניו
לגבי חיוב שמירה ולגבי חזרה מהמקח
י. נכנס לחנות לברור אתרוג
דמים קצובים או לא
אתרוגים בקופסאות סגורות
הניח האתרוג בצד על הספק
יא. נוטל האתרוג להראותו למומחה
בהליכה ובחזרה
נמצא האתרוג פסול
יב. לקח כמה אתרוגים להוליכו למומחה
דינו בהליכה ובחזרה

סימן קנד

בדיני אונאה

- א. אונאה פחות משתות, שתות, יתר משתות
בטעם חילוק שיעורים אלו

- ב. הסתפקות הרא"ש בפחות משתות
פחות משה פרוטה
ג. המוכר פירות מקבל עליו רובע טינפת
אם בא לפחות מנפה את כולה
ד. אמר שאין בו אונאה ונמצא אונאה פחות
משתות
ע"מ שאין בו אונאה
ה. קטן באונאה פחות משתות
קטן לאו בר מחילה
ו. שליח שנתאנה
פחות משתות, שתות, יתר משתות
ז. בטעם שלא חילקו הפוסקים בשליח בין שתות
לפחות
פחות משתות כשהמאנה נקב בדמי המקח

סימן קנה

בדיני מקח טעות וקלקל או השביח הלוקח

המקח קודם שנודע המום

- א. המוכר בהמה לטביחה ונמצא טריפה
מכרה סתם אי יכול לומר לחרישה מכרתי
המוכר שור ונמצא נגחן
לא נתן הלוקח הדמים עדיין
ב. עשה הלוקח מום במקח קודם שנודע המום
דבר שדרכו לעשותו ושאיין דרכו לעשותו
קנה בגד לעשות חלוק וקרעו
ג. מום שידע בה המוכר קודם המקח
הניח להם אביהם פרה שאולה והזיקה
מום שהיה יכול לבדוק קודם שנשתמש
נאנס החפץ קודם שנודע המום או אחריו
ד. בגד שתפרו ואח"כ נודע המום, דין השבח
הוציא הוצאות ולא השביח
השביח לאחר שנודע המום
ה. קנה קרקע מחבירו ובנה בה כרצונו
לא השביח כלפי המוכר
שומא הדרא
בנה המלוה ולא השביח כלפי הלוה
הוציא הוצאות ולא השביח
ידע המוכר מהמום וידע שהלוקח יוליכנו
למקום אחר
ו. להלכה בשומא הדרא בהוציא ולא השביח
מי נקרא מוחזק, הלוה או המלוה
ז. יורד ברשות שהוציא ולא השביח

- ח. שומא הדרא דין מיוחד מעין תנאי ב"ד פחות מבן כ' שמכר קרקע יכול לחזור בו הוציא חלוקה הוצאות או השביח שכר טירחא לגבי שומא הדרא ולגבי מקח טעות ג' חלוקים בדבר א' שומא הדרא דינו כדורד ברשות ב"ד ב' מקח טעות דינו כדורד ברשות ג' פחות מבן כ' דינו כדורד שלא ברשות

סימן קנו

- הזורע בקרקע שאינו שלו אם זוכה בפירות
א. הקונה ד' מינים מגוי גזלן קציצתם ע"י הגוי שיטת התוס' דיש לגוי במה שזרע
ב. הזורע בשדה הפקר אי חייב במעשר
ג. שיטת הריטב"א בהדרא ארעא והדרי פירי חילוק בין שדה חבירו לשדה גזולה אחר יאוש

סימן קנז

זכיה לקטן

- א. זכין לאדם שלא בפניו לחוב ע"מ לזכות
ב. פדיון בכור קטן שאין לו אב מחלוקת הט"ז והנקודות ניהא ליה למיעבד המצוה בעצמו
ג. שיטת הקצות החושן דלא כהש"ך
ד. ביאור שיטת הש"ך

סימן קנח

ברירה בשופרות לקיני חובה

- לא היו שופרות לקיני חובה מפני התערובת ר' יהודה לית ליה ברירה ברירה בשצריך תיקון למפרע, מכאן ולהבא תערובת מעות חלק פקדון ונאבד מקצתם

סימן קנט

תינוק הנמצא בעיר שישראל ועכו"ם דרים

בה

- א. מצא תינוק בעיר שישראל וגויים דרים בה להחיותו, ליחסו, לפקח עליו את הגל להאכילו נבילות, להחזיר אבדתו, לנזיקין הליכה בפקוח נפש אחר הרוב פרוש כולוהו, פרוש מקצתייהו מחלוקת הראשונים בביאור החילוק הכרעת הרי"ף והרמב"ם
ג. הכרעת הרמב"ם בדין תינוק הנמצא להחיותו
ד. לגבי פיקוח נפש ולגבי לפרנסו במחצה על מחצה או רוב גויים להאכילו נבילות
ה. כשהוא קטן, אחר שהגדיל במקום שמותר אמירה לעכו"ם להחזיר לו אבדה
ו. הא דקיי"ל אין חולכין בממון אחר הרוב במחצה על מחצה
ז. נמצא אבדה בעיר שישראל וגויים דרים בה ח. קושיית השפ"א במגביה ע"ד להשיב יאוש שלא מדעת

סימן קס

נאמנות האב על בנו שהוא בן י"ג שנה

- א. נאמנות האב על בנו ובתו שהם גדולים לגבי נדרים ולגבי עונשים מדין עד אחד נאמן באיסורים נאמנות ע"א באיתחזק איסורא ואין בידו נאמנות מדאורייתא או מדרבנן חילוק בין אב לאחר
ב. נאמנות האב על בנו לגבי כתיבת תפילין חזקת קטנות לא מיקרי איתחזק איסורא
ג. נאמנות האב מדין בידו להחזיקו כגדול